

ئىزدەنەش

(تاللانا)

ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ
نەزەرىيەسى ژۇرىنىلى

11 1995

ئىزدىنىش

(تاللانما) 1995-يىل 11-سان
(ئومۇمىي 89-سان)

(ئايليق ژۇرنال)

ج ك پ مەركىزىي كومىتېنىڭ نەزەرىيىسى ژۇرنىلى «ئىزدىنىش» نىڭ
1995-يىلاقق 17، 18، 20- سانلىرىدىن تاللاپ تەرجىمە قىلىندى

مۇندەر بىچە

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى 14-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 5-ئومۇمىي
يىغىنىڭ ئاخباراتى (1995-يىل 9-ئاينىڭ 28-كۈنى) (2)

باراۋەرلىك، تەرەققىيات ۋە تىنچلىق پۇتون دۇنيا ئاياللىرىنىڭ ئورتاق ئازارزوسى
— ب د ت 4-نۆۋەتلىك دۇنيا ئاياللىرى قۇرۇلتىيىنىڭ تېچىلىشى كۇنۇۋېلىش مۇناسىۋىتى بىلەن
..... چىن مۇخوا (8)

رەھىرى كادىرلار باشلامچىلىق بىلەن پارتىيىۋەلىكىنى كۈچەيتىشى كېرەك
..... خۇ جىتاۋ (18)

”مەركەزنىڭ نوبۇزى بولۇشى كېرەك“
— «دېڭىش شياۋىپاك ماقالالرىدىن تاللانما»نى تۆكىنىشتىن تىسرات
..... گاۋ شياۋىكۇن، جاۋ شياۋىخوا (42)

★ 11-ئاينىڭ 5-كۈنى نەشردىن چىقىتى ★

نشر قىلغۇچى: مىللەتلەر نەشرىياتى
بېيجىك خېڭىلى شىمالىي كۆجا 14-قورۇ. پۇچتا نومۇرى: 100013
مەملىكتە تۇچىدە بىرلىككە كەلكەن پۇچتا ۋە كالەت نومۇرى: CN11-2498
باستۇچى: مىللەتلەر باسما زاۋۇتى

تىرغۇچى: مىللەتلەر نەشرىياتى ئېلېكترونلۇق مەتبىئە سىستېمىسى
باش تارقىتشى تۇرنى: بېيجىك كېزىت-ژۇرنال تارقىتشى ئىدارىسى
ژۇرناغا يېزىلىش تۇرنى: مەملىكتىمىزنىڭ ھەرقايىسى جايىلىرىدىكى پوچىخانىلار
پارچە سېتىش ۋە ۋە كالىتمەن سېتىش تۇرنى: مەملىكتىمىزنىڭ ھەرقايىسى جايىلىرىدىكى پوچىخانىلار ۋە شىخخۇ كىتابخانىلىرى
چەت ئۇللەرگە تارقىتشى تۇرنى: جۇڭگو خەلقئارا كىتاب سودىسى باش شىركىتى (بېيجىك «399» خەت ساندوقى)

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى 14-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 5-ئومۇمىي يىغىننىڭ ئاخباراتى

(1995-يىل 9-ئاينىڭ 28-كۈنى)

جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى 14-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 5-ئومۇمىي يىغىننى 1995-يىل 9-ئاينىڭ 25-كۈنىدىن 28-كۈنىگىچە بىيجىڭدا ئۆتكۈزۈلدى.
بۇ قېتىقى يىغىنغا مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئىزالرىدىن 176 كىشى، مەركىزىي كومىتېتىنىڭ كاندىدات ئىزالرىدىن 125 كىشى قاتناشتى. مەركىزىي كومىتېتى ئاشۇرۇش كومىتېتى دائىمىي كومىتېتىنىڭ ئىزالرى ۋە ئالاقدار ساھەلردىكى مەسىئۇل يولداشلار يىغىنغا سىرتىن قاتناشتى.
ئۇمۇمىي يىغىنغا مەركىزىي كومىتېت سىياسىي بىيۇرۇسى رىياسەتچىلىك قىلدى. يولداش جىاڭ زېمىن مۇھىم سۆز قىلدى.

ئۇمۇمىي يىغىن «جۇڭگو كوممۇنىستىك پارتىيىسى مەركىزىي كومىتېتىنىڭ خلق ئىكلىكى تەرقىيياتى بىلەن ئىجتىمائىي تەرقىيياتى 9-بىش يىللق پىلاننى تۇرۇش ۋە 2010-يىلغىچە كەلકۈسى نىشانى بەلكىلەش توغرىسىدىكى تەكلىپ»نى قاراپ چىتى ۋە ماقۇللەدى. ئۇنىڭ تولۇق تېكىستى جەمئىي ئالىنە قىسىمغا بۆلۈندۈ: 1. دۆلتىمىزنىڭ خلق ئىكلىكى تەرقىيياتى بىلەن ئىجتىمائىي تەرقىيياتىنىڭ مۇھىم مەزگىلى؛ 2. ئاساسىي كۈرەش نىشانى ۋە ئاساسىي بىتەكچى فاڭجىن؛ 3. ئۇقتىسادىي قۇرۇلۇشنىڭ ئاساسىي ۋەزپىلىرى ۋە ستراتېكىيلىك ئۇرۇنلاشتۇرۇلۇشى؛ 4. ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش-ئىشىنىڭ ئېچىۋېتىشنىڭ ئاساسىي ۋەزپىلىرى ۋە ئۇرۇنلاشتۇرۇلۇشى؛ 5. ئىجتىمائىي تەرقىيياتىنىڭ ئاساسىي ۋەزپىلىرى ۋە تۈپ سىياسىتى؛ 6. پۇتۇن پارتىيە، پۇتۇن مەملىكتىكى ھەرمىللەت خالقى ئۇتتىپاقلىشىپ، 9-بىش يىللق پىلاننى ۋە 2010-يىلغىچە كۆزلەنگەن كەلكۈسى نىشانى نەمەلگە ئاشۇرۇش يولىدا كۈرەش قىلىش. يولداش لى پىك «تەكلىپ» لايەمىسى توغرىسىدا ئۇزاهات بەردى.

ئۇمۇمىي يىغىندا ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلغان، ئىشىك ئېچىۋېتىلگەندىن بۇيانقى مەزگىلەدە، بولۇپىۇ 8-بىش يىللق پىلان مەزگىلەدە سوتىيالىستىك زامان ئۇنلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشدا قولغا كەلگەن تۇلۇغ تارихىي مۇۋەپىقىيەتلەرگە يۇقىرى باها بېرىلدى. بىز پۇتۇن پارتىيە ۋە پۇتۇن مەملىكتىكى ھەرمىللەت خالقىنىڭ ئۇرتاق تىرىشچانلىقى ئارقىسىدا ئۇچ بىش يىللق پىلاننى تولۇق ئۇرۇندىدۇق، مۆلچەرلىنىشچە مىللەتى

ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ئومۇمىي قىممىتىنى ئىككى قاتلاش ۋەزىسى بۇ يىل مۇددەتتىن بۇرۇن تۇرۇندىلىدۇ. خلق ئىكلىكى ئۇچاندەك تېز راواجلاندى، دۆلەتتىڭ ئىقتىسادىي كۈچى كۆرۈنەرلىك دەرىجىدە ئاشتى، سوتسيالىستىك بازار ئىكلىكى تۈزۈلمىسى پەيدىنېي بەرپا قىلىنىۋاتىدۇ. ئىشكىنى سىرتقا ئېچىۋېتىشنىڭ ئومۇمىي قۇرۇلۇمىسى ۋاساسىي جەھەتتىن شەكىللەندى، تۈرلۈك ئىجتىمائىي شىلاردا كۆرۈنەرلىك نەتىجىلەر قولغا كەلدى. تېخىمۇ مۇھىمى شۇكى، بىز ئەمەلىيەت داۋامدا قىممەتلىك تەجربە ھاسىل قىلدۇق، دۆلەتتىمىزنى زامانۋلاشتۇرۇش نىشانىنى قەدەممۇ قەدمىم ئىشقا ئاشۇرۇشنىڭ لۇشىمەن، فاكچىن ۋە سىياسەتلە— رىنى شەكىللەندۈرۈپ، جۇڭگوچە سوتسيالىزم قۇرۇش يولىنى مۇۋەپىيەقىيەتلىك تاپتۇق، بۇنىڭدىن كېيىنكى 15 يىل دۆلەتتىمىزنىڭ ئىسلاھات ئېلىپ بېرىش—ئىشكىنى ئېچىۋېتىش ئىشلىرىدا ۋە سوتسيالىستىك زامانى— ۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشدا ئالدىنclarغا ۋارىسلق قىلىپ كېيىنكىلەرگە يول ئاچىدىغان، ئۆتكىنگە ۋارىسلق قىلىپ، كەلگۈسىكە يول ئاچىدىغان مۇھىم مەزگىل بولىدۇ. بىز ھەرقايىس جەھەتتىكى ئۇبدان شارائىتتىن تولۇق پايدىلىنىپ، داۋاملىق تۈرددە كۆچىنى مەركەزەشتۇرۇپ ئىقتىسادىي قۇرۇلۇش ئېلىپ بېرىپ، تۇزىمىزنى تېخىمۇ تەرەققىي تاپقۇزۇشمىز ۋە قۇدرەت تاپقۇزۇشمىز، ئىجتىمائىي تۇزچىل راواجلانغان، جەمئىيت ئومۇمۇيىزلىك تەرەققىي قىلغان، ھاياتى كۆچكە ۋە ئۇمىدكە تولغان جۇڭگونى 21-ئىسرىگە باشلاپ بېرىشمىز كېرەك. بۇ—ئىسلاھات. ئېچىۋېتىش ئىشلىرىنىڭ ۋە زامانۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنىڭ ئۇلۇغ مۇۋەپىيەقىيەتلىدە— رىنى مۇستەھكەملەش ۋە راواجلاندىرۇش، دۆلەتتىك قۇدرەت تېپىشنى، مىللەتتىك گوللىنىشنى ۋە جەمئىيەتلىك ئەبىدى ئامانلىقىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشتىكى تۈپ چوڭ تەدبىر.

ئومۇمىي يېغىندا مۇنۇلار ئۇتتۇرۇغا قويۇلدى. 9-بەش يىللەق پىلان مەزگىلە خلق ئىكلىكى تەرقىيەتى بىلەن ئىجتىمائىي تەرقىيەتتىك ۋاساسىي كۆرمىش نىشانى: زامانۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنىڭ ئىككىنچى قەدەملىك ستراتېگىلىك تۇرۇنلاشتۇرۇشنى ئومۇمۇيىزلىك تۇرۇندىاش، 2000-بىلغىچە، دۆلەتتىمىز-نىڭ ئاھالىسى 1980-بىلدىكىدىن 300 مىليون ئەتراپىدا كۆپىكەن ئەھۋالدا، مىللەي ئىشلەپچىقىرىش ئومۇمىي قىممىتىنىڭ كىشى بېشىغا توغرا كېلىدىغان ئۇتتۇرۇچە مقدارىنى 1980-بىلدىكىدىن ئىككى قاتلاش نىشانى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ: ناماراتلىقى ئاساسىي جەھەتتىن تۈگىتىپ، خەلقنىڭ تۇرمۇشنى ھاللىق سەۋىيىكە يەتكۈزۈش؛ زامانۋى ئارخانا تۇزۇمى قۇرۇلۇشنى تېزلىتىپ، سوتسيالىستىك بازار ئىكلىكى تۈزۈلمىسى دەسلەپكى قەدەمە بەرپا قىلىش. 2010-بىلغىچە كۆزلەنگەن ئاساسىي كۆرمىش نىشانى: مىللەي ئىشلەپچىقە-رىشنىڭ ئومۇمىي قىممىتىنى 2000-بىلدىكىدىن بىر قاتلاش نىشانى ئەمەلگە ئاشۇرۇش، خەلقنىڭ ھاللىق تۇرمۇشنى تېخىمۇ بایاشاتلاشتۇرۇپ، بىر قاتلاش ئەمەل بولغان سوتسيالىستىك بازار ئىكلىكى تۈزۈلمىسى-نى شەكىللەندۈرۈش. 15 يىل تەرىشچانلىق كۆرسىتىش ئارقىسىدا، دۆلەتتىمىزنىڭ ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرى، ئۇنىۋېرسال كۈچى ۋە خەلقنىڭ تۇرمۇش سەۋىيىسى يەنە چوڭ پەللە بۈقرى كۆتۈرۈلدۈ، سوتسيالىستىك مەنىۋى مەدەنلىيەت قۇرۇلۇشى، سوتسيالىستىك دېموکراتىيە ۋە قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشدا كۆرۈنەرلىك مۇۋەپىيەقىيەتلىر قولغا كەلتۈرۈلدۈ، بۇنىڭ بىلەر كىلەرلىك ئەسلىرىدا ئۇتتۇرۇلۇشنىڭ قەدەملىك ستراتېگىلىك نىشانى ئەمەلگە ئاشۇرۇپ، زامانۋلاشتۇرۇش نىشانى ئاساسىي جەھەتتىن ئەمەلگە

ئاشۇرۇش ئۇچۇن پۇختا ئاساس سېلىنىدۇ. يۇقىرىدا كۆرسىتلەگەن كۈرەش نىشانىنى ئەمەلکە ئاشۇرۇشنىڭ ئاپقۇچى—ئومۇمىي ئەممىيەتكە سىكە بولغان ئىككى توب ئۆزگىرىشنى ئەمەلکە ئاشۇرۇش يەنى بىرىنچىدىن، ئىكلىك تۆزۈلەسىنى ئەنەن ئۆزگەرتىن بىلەنلىق ئىكلىك تۆزۈلەسىدىن سوتسيالىستىك بازار ئىكلىكى تۆزۈلەسى- كە ئۆزگەرتىش، ئىككىنچىدىن، ئۇقتىسادنى يۈكىسلەدۈرۈش ئۇسۇلىنى يېرىكلىك تېپىدىن ئۇنۇمدارلىق تېبىغا ئۆزگەرتىش.

ئومۇمىي يىغىن مۇنۇلارنى تەكتىلىدى: خەلقئارا قۇرۇلمىدا چوڭقۇر ئۆزگىرىش بولۇۋاتقان ۋە دۆلتىمىز- نىڭ ئۇقتىسادىي تۆزۈلەسى تۆپتىن ئۆزگىرىۋاتقان تارىخي شارائىتا، 1 مiliardتن كۆپرەك ئاھالىسى بار چوڭ دۆلەتتە زامانىۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنى ئىكلىرى سۈرۈش—ھەم ئۇمىدىكە تولغان، ھەم ئىنتايىن جاپالىق بولغان ئىجادىي ئىش. پۇتون پارتىيىنىڭ، پۇتون مەملىكتىكى ھەر مىللەت خەلقنىڭ ئاكتىپلىقى ۋە ئىجادكارلىقىنى ئۇنۇملۇك قوزغاش ۋە جارى قىلدۇرۇش ئۇچۇن، دېڭ شىاۋىپىڭىنىڭ جۇڭگۈچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى ۋە پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشىھىنى پىته كېچى قىلىشتا باشتىن- ئاخىر چىڭ تۇرۇش، «پايدىلىق پۇرسەتى چىڭ تۇتۇش، ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش، ئىشكىنى كەڭ تېچىۋېتىش، تەرەققىياتنى ئالغا سۈرۈش، مۇقىملەقىنى ساقلاش» تن ئىبارەت توب فاڭجىنى چىڭ ئىكلىمەپ، ئىسلاھات، تەرەققىيات ۋە مۇقىملەقنىڭ مۇناسىۋەتىنى مۇۋاپىق ۋە ئوبىدان بىر تەرەپ قىلىش، ئومۇمىيەتكە تەسر كۆرسىتىدىغان چوڭ-چوڭ مەسىلىرگە يۈكىسلەدەرىجىدە ئەممىيەت بېرىش ۋە ئۇنى ھەل قىلىش جەھەتتە زور كۈچ سەرپ قىلىش كېرەك. ئۇقتىسادىي ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات جەريانىدا، تۆۋەندىكى مۇھىم فاڭجىنلارنى ئەستايىدىل ئىزچىلاشتۇرۇش كېرەك: 1. خەلق ئىكلىكىنىڭ ئىزچىل، تېز، ساغلام راۋاجىلىنىشنى كاپالەتكە ئىكەنلىش. 2. ئۇقتىسادىي يۈكىسلەدۈرۈش ئۇسۇلىنىڭ ئۆزگەرتىلىشنى پاڭال ئىكلىرى سۈرۈپ، ئۇقتىسادىي ئۇنۇمنى ئۇستۇرۇشنى ئۇقتىسادىي خزمەتىنىڭ مەركىزى قىلىش. 3. دۆلەتتى پەن-تېخنىكا ۋە ماڭارىپ ئارقىلىق كۆللەندۈرۈش ستراتېكىيىنى بولغا قويۇپ، پەن-تېخنىكا ۋە ماڭارىپنىڭ ئۇقتىساد بىلەن زىچ بىرلىشىنى ئىكلىرى سۈرۈش. 4. يېزا ئىكلىكىنى كۈچەيتىشنى خەلق ئىكلىكىنى تەرەققىي قىلدۇرۇشنىڭ ئالدىنىقى ئورنىغا قويۇش. 5. دۆلەت كارخانىلىرىنىڭ ئىسلاھاتنى ئۇقتىسادىي تۆزۈلەمە ئىسلاھاتنىڭ مەركىزىي ھالقىسى قىلىش. 6. قەتى ئېغىشماي ئىشكىنى سەرتقا تېچىۋېتىش يولنى تۇتۇش. 7. بازار مېخانىزمى بىلەن ماڭرۇلۇق ئەگىش-تىزگىنلەشنىڭ ئۇرگانىك ئاساستا بىرلىشىنى ئەمەلکە ئاشۇرۇپ، ھەرقايىسى ساھەلەرنىڭ ئاكتىپلى- فەننى ياخشى تەرەپكە بىته كەلەش، ئوبىدان قوغداش ۋە ئوبىدان جارى قىلدۇرۇش. 8. رايونلار ئۇقتىسادىنى تەگىكەش، راۋاجىلاندۇرۇشتا چىڭ تۇرۇپ، رايونلار تەرەققىياتىدىكى پەرقىنى پەيدىنپەي كېچىكلىش. 9. ماددىي مەددەنېيەت بىلەن مەنۋى مەددەنېيەتى تەڭ ئالغا سۈرۈشە چىڭ تۇرۇپ، ئۇقتىساد ۋە جەمئىيەتى تەگىكەش تەرەققىي قىلدۇرۇش. ئومۇمىي يىغىن شۇنداق دەپ كۆرسىتىدۇكى، بۇنىڭدىن كېيىنكى 15 يىلدا، ئۇقتىسادىي يۈكىسلەدۈرۈش ئۇسۇلىنى زور كۈچ سەرپ قىلىپ ھەققىي رەۋشتە ئۆزگەرتىپ، خەلق ئىكلىكىنىڭ بىر پۇتون سۈپىتى ۋە ئۇنۇمنى كۆرۈنۈلەك دەرىجىدە ئۇستۇرۇپ، ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى زور دەرىجىدە

راواجلينيش ئىمكانييتكە ئىكە قىلىش كېرەك. ئۇقتىسادىي قۇرۇلۇشنىڭ ئاساسىي ۋەزىپىسى—كەسىپ قۇرۇلۇمىسىنى خلالاشتۇرۇپ، بىرىنچى كەسىپنى ئالاھىدە كۈچەيتىش، ئىككىنچى كەسىپنى تەڭشەش ۋە يۈقرى پەللەكە كۆتۈرۈش. ئۇچىنچى كەسىپنى پائال راواجلاندۇرۇش؛ ئىلغار تېخنىكىدىن كەڭ پايدىلىنىپ، ئۇنىڭ بىلەن ئىجتىمائىي ئىشلەپچىقىرىشنىڭ ھەرقايىسى تارماقلارنى قوراللاندۇرۇپ، چوڭ، ئوتتۇرا تېتىكى دۆلەت كارخانىلارنى نوقتىلىق ئۆزگەرتىپ، خلق ئىكلىكىدە ئۇچۇرچىلىقنى ئومۇملاشتۇرۇش قەدىمىنى تېزلىتىش؛ پەن-تېخنىكا، ماڭارىپىنى زور كۈچ بىلەن راواجلاندۇرۇپ، ئىمكەنچىلەرنىڭ سۈپىتنى ئومۇمیزلىك ئۆستۈرۈپ، ھەر دەرىجىلىك ھەرچىل ئىختىسالىق خادىملارنى بېتىشتۈرۈپ، ئېلىمىز پەن-تېخنىكا سەۋىيىسى بىلەن دۇنياۋى ئىلغار سەۋىيە ئۇتۇرسىدىكى پەرقىنى كىچىكلىتىش؛ رايونلار ئۇقتىسادىنى تەڭكەش راواجلە-نىشقا بېتەكلەپ، خاس ئالاھىدىلىككە ئىكە بىرقانچە رايونلۇق ئۇقتىسادىنى شەككىلندۇرۇپ، پۇتۇن مەملىكت ئۇقتىسادىنىڭ مۇۋاپىق ئۇرۇنلاشتۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۈرۈش. ئۇقتىسادىي قۇرۇلۇشا، يېزا ئىكلىكى، سۇچىلىق، ئېپىركىيە، قاتىاش، خەت-ئالاقە، پەن-تېخنىكا، ماڭارىپىنى نوقتىلىق كۈچەيتىش كېرەك. شۇنىڭ بىلەن بىرۋااقتىتا، تۈۋۈرۈك كەسىپلەرنى گۈللەندۈرۈپ، يۈقرى تېخنىكىلىق كەسىپلەرنى بېتىلدۈرۈپ، خلق ئىكلىكىنىڭ ئومۇمیزلىك راواجلينىشنى ئىلگىرى سۈرۈش ۋە ئۇنىڭغا تۈرتكە بولۇش كېرەك. دۆلەت مۇداپىشىنى زامانۇنلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىپ، دۆلەت مۇداپىشى كۈچىنى ئاشۇرۇش لازىم. سوتىس-يالىستىك بازار ئىكلىكى تۈزۈلەمىسىنى بەرپا قىلىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش—بۇنىڭدىن كېپىنكى 15 يىللەك ستراتېكىيلەك ۋەزىپە. پارتىيە 14-نۆوهەنلىك ھەركىزىي كومىتېتى 3-ئۇمۇمىي يېغىنىنىڭ قارايدىكى تەلەپكە بىنائىن، خلق ئىكلىكى تەرەققىياتىدىكى چوڭقۇر قاتلاملىق زىددىيەت ۋە مەسىلەلەرنى دەۋرىي قىلىپ، ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، ئىشىنى كەڭ ئېچىۋېتىپ، ئىجتىمائىي ئىشلەپچىرىش كۈچلىرىنى يەنمى ئىلگىرلەپ ئازاد قىلىش ۋە راواجلاندۇرۇش كېرەك. ئۇمۇمىي مۇلۇكچىلىكى ئاساسىي گەۋەد قىلىش، كۆپ خىل ئىكلىك تەركىبىنى تەڭ راواجلاندۇرۇش فائىجىنىدا چىڭ تۈرۈپ، دۆلەت كارخانىلارنىڭ ئىسلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇپ، زامانىۋى كارخانا تۈزۈمنى ئۇرۇنتىش لازىم. بازار سىستېمىسىنى پائال راواجلاندۇرۇپ ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈپ، بازار مېخانىزمنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش كېرەك؛ ھۆكۈمەت فۇنکسىيەسىنى تۈزگەرتىپ، ۋاستىلىق ئۇسۇل ئاساس قىلىنغان ماڭرۇلۇق تەڭشەش-تىزگىنلەش سىستېمىسىنى شەككىلندۇ-رۇش لازىم؛ ئىشىنى سىرتقا تېخىمۇ كەڭ ئېچىۋېتىپ، تاشقى ئۇقتىساد تۈزۈلەمىسىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش كېرەك؛ ئۇقتىسادقا دائىر قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىپ، يېڭى تۈرۈلمىكە لايىقلىشىدىغان قانۇن سىستېمىسىنى بەرپا قىلىش ۋە مۇكەممەللەشتۈرۈش لازىم. تېخىمۇ كەڭ ئېچىۋېتىپ، تاشقى ئۇقتىساد تۈزۈلەمىسىنى مۇكەممەللەشتۈرۈش كۆپىيىشنى تىرىشىپ تىزگىنلەپ، تۈرمۇش سۈپىتنى ئۆستۈرۈپ، ئىشقا ئۇرۇنلىشىش دائىرسىنى كېڭەيتىپ، ئىجتىمائىي كاپالەتنى مۇكەممەللەشتۈرۈپ، مۇھىت مۇھاپىزتنى كۈچەيتىپ، جەمئىيەتنىڭ ئادىل، بىخەتەر، مەدەننەيەتلىك ۋە ساغلام بولۇش تەرمەپكە قاراپ راواجلينىشنى ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك. سوتىسيالىستىك مەنۋى مەدەننەيەت قۇرۇلۇشنى زور كۈچ بىلەن كۈچەيتىش لازىم. دېڭ شىاۋىپىنىڭ جۇڭكۈچە سوتىسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىسى

بىلەن پۇتۇن پارتىيىنى قوراللاندۇرۇش، كادىرلارنى ۋە خەلقنى تەربىيەلەشتە قەتىي بوشاشماي چىك تۇرۇش لازىم؛ جاپاغا چىداپ كۈرمىش قىلىدىغان ئېسلىك ئەندەن تەربىيىنى قەتىي بوشاشماي كۈچەيتىپ، كەسىپنى قەدرلەش، ئىكلىك تىكلەش روهىنى تەشەببۈس قىلىش كېرەك؛ ئەخلاق قۇرۇلۇشنى ۋە ۋەتەنپەرۋەرلىك، كوللىكتىپچىلىق ۋە سوتسيالزم توغرىسىدىكى ئىدىبىيىنى تەربىيىنى قەتىي بوشاشماي كۈچەيتىپ، توغرا دۇنيا قاراش، كىشىلىك تۇرمۇش قارىشى ۋە قىممىت قارشىنى تۇرۇغۇزۇش لازىم؛ پارتىيە ئىستىلى قۇرۇلۇش — باكلق قۇرۇلۇشنى قەتىي بوشاشماي كۈچەيتىپ، چىرىكلىككە قارشى كۈرمىشنى چوڭقۇر ۋە نۇزاقيقچە يېلىپ بېرىش كېرەك؛ ئاممىئى مەننىيەت بەرپا قىلىش پائالىيىتنى قەتىي بوشاشماي قانات يايىدۇرۇش كېرەك؛ مائارىپ، ئىلىم-پەن، مەدەننىيەت قۇرۇلۇشنى قەتىي بوشاشماي ئىلگىرى سۈرۈپ، پۇتكۈل جۇڭخوا مىللەتلەرنىڭ پەن-مەدەننىيەت سەۋىيىسىنى ئومۇمیيۈزلۈك ئۆستۈرۈش كېرەك. سوتسياللىستىك دېموکراتىيە بىلەن سوتسياللىستىك قانۇنچىلىق قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىپ، سىياسى تۇرۇلەمە ئىسلاھاتنى پائال ئىلگىرى سۈرۈش لازىم. «بر دۆلەتتە ئىككى خىل تۇزۇمنى يولغا قويۇش» فاڭچىنىغا ئاساسەن، ۋەتەننى بېرىلىككە كەلتۈرۈش يولىدىكى ئۇلغۇوار ئىشنى داۋاملىق ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك.

9- بېش يىللې پىلان بىلەن 2010-يىلغاچە كۆزلەنگەن كەلકۈسى نىشانى ئۇڭۇشلوق ئىشقا ئاشۇرۇش-نىڭ ئاچقۇچى پارتىيە رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىش ۋە ياخشىلاتتا. ئومۇمۇيى يىغىن مۇنداق دەپ تەكتىلىدى، 14-نۆھەتلىك مەركىزىي كومىتېت 4-ئومۇمۇيى يىغىنىنىڭ پارتىيە قۇرۇلۇشى توغرىسىدىكى ئۇرۇنلاشتۇرۇشغا داۋاملىق ئەمەل قىلىپ، پارتىيىنىڭ ئىدىبىيى قۇرۇلۇشى، تەشكىلى قۇرۇلۇشى ۋە ئىستىل قۇرۇلۇشنى ئومۇمۇيىزلۈك كۈچەيتىش، پارتىيىنىڭ ھاكىمىيەت يولگۇزۇش ۋە رەھبەرلىك قىلىش سەۋىيىسىنى تىرىشپ ئۆستۈرۈش، پارتىيىنىڭ ئۇيۇشقاقلىقى ۋە جەڭگىۋارلىقىنى ئۇزۇلوكسز ئاشۇرۇش كېرەك.

ئومۇمۇيى يىغىن پارتىيە نىزامنامىسىدىكى بەلكىلىمكە ئاساسەن، مەركىزىي كومىتېتىنىڭ كاندىدات ئىزازى يولداش گېڭ چۈمنلى بىلەن ماچىجىنى نۆھەت بوبىچە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ئەزالىقىغا تولۇقلاشنى قرار قىلدى.

ئومۇمۇيى يىغىن يولداش جاڭ ۋەننىيەن بىلەن چى خاۋىتىيەنى مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ مۇئاۇن رەئىسىلىككە، يولداش ۋاڭ كې بىلەن ۋاڭ رۈيلىنى مەركىزىي ھەربىي ئىشلار كومىتېتىنىڭ ئەزالىقىغا تولۇقلاشنى قرار قىلدى.

ئومۇمۇيى يىغىن مەركىزىي ئىنتىزام تەكشۈرۈش كومىتېتىنىڭ «يولداش چىن شتۆڭىنىڭ مەسىلىسى توغرىسىدىكى تەكشۈرۈش دوكلاتى»نى قاراپ چىقىتى ۋە ماقۇللەدى. يولداش چىن شتۆڭ بېيچىڭ شەھەرلىك پارتىكۆمنىڭ شۇجىسى، شەھەر باشلىقى بولۇپ تۈرگان مەزگىلە، خىزمەتتە ئېغىر دەرىجىدە مەسئۇلىيەتسىزلىك قىلغان. بېيچىڭ شەھەرلىك پارتىكۆمنىڭ دائىمىي كومىتېتىنىڭ سابق ئىزازى، مۇئاۇن شەھەر باشلىقى ۋاڭ باۋىپىنىڭ قانۇنغا خلاپلىق قىلىپ جىنaiيەت ئۇتكۈزۈش ھەرىكتىدە زور جاۋابكارلىقى بار؛ ئۇ چىرىكلىشپ چۈشكۈنلەشكەن، خىزمەت ھوقۇقدىن پايدىلىنىپ، ئۇرۇق-تۇغانلىرىنى ۋە باشقا كىشىلەرنى قانۇنسىز مەنپەئەتكە ئىكە قىلغان؛ ۋەزىپە ۋە ھۆكۈمەت خىزمىت جەھەتىكى قولالىقىدىن

پايدىلىنىپ، قىممەتلىك سوۋغانلارنى قوبۇل قىلغان. ئۇنىڭ ئۆتكۈزگەن خاتالقى بېسىر. ئومۇمىي يىغىن ئۇنى مەركىزىي كومىتېت سىياسىي بىئۇرسىنىڭ نۇزىلىدىن وە مەركىزىي كومىتېت نۇزىلىدىن ئېلىپ تاشلاشنى قارار قىلىدى ھەمەدە قانۇنىي رەسمىيەت بويىچە، مەملىكتىلىك خەلق قۇرۇلتىبىنىڭ ۋە كىللەكىدىن قالدۇرۇش توغرىسىدا تەكلىپ بەردى. ئۇنىڭ ئۇتسادىي جەھەتىكى وە باشقا جەھەتىكى بىزى مەسىلىلىرى تېخى تولۇق تەكشۈرۈپ ئېنىقلەنلىپ بولىغانلىقىنى كۆزدە تۇنۇپ، ئۇنىڭ مەسىلىسىنى داۋاملىق تەكشۈرۈشنى قارار قىلىدى.

ئومۇمىي يىغىن پارتىيىدىكى يولداشلارنى وە پۇنۇن مەملىكتىكى ھەر مىللەت خەلقىنى يولداش جىاڭ زىمن يادولۇقدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ رەھبەرلىكىدە، تېخىمۇ زىچ ئىتتىپاقلىشىپ، جۇڭكۈچە سوتسيالزم قۇرۇش تۇلۇغ بايرىقىنى ئېكىز كۆتۈرۈپ، خەلق ئىگلىكى تەرقىيياتى بىلەن ئىجتىمائىي تەرەققىيياتىنىڭ 9-بەش يىلىق پلانىنى وە 2010-يىلغىچە كۆزلەنگەن كەلگۈسى نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇش، مەملىكتىمىزنى زامانبلاشقاڭ باي، قۇدرەتلىك، دېموکراتىك، مەددەتىيەتلىك سوتسيالىستىك دۆلەت قىلىپ قورۇپ چىش يولدا كۈرەش قىلىشقا چاقىردى!

باراوه‌رلیک، تەردەققىيات ۋە تىنچلىق پۇتۇن دۇنيا ئاپاللىرىنىڭ ئورتاق ئارزووسى

— ب د ت 4 — نووهتلیك دونیا ئایاللری قۇرۇلتىينىڭ
ئىچىلىشنى كۆتۈپلىش مۇناسىۋىتى بلەن

چین مُخوا

ب د ت 4-نۆۋەتلىك دۇنيا ئاياللارى قۇرۇلتىمى جۇڭگونىڭ پايتەختى بېيجىڭدا بېچىلىش ئالدىدا تۈرىدۇ. بۇ، مەملىكتىمىز تارىختىن بۇيىان ئۇستىكە ئالغان كۆلمى ئەڭ زور بولغان خەلقئارالق يىغىن، شۇنداقلا بىرلەشكەن دۆلەتلەر تەشكىلاتىغا ئەزا دۆلەت ھۆكۈمەتلەرى ۋە خەلقئارا جەئىمىت ئاياللار مەسىلىسى ئۇستىدە مۇهاكىمە ئېلىپ بارىدىغان ۋە تەدبىر بەلكىلەيدىغان چوڭ تىپتىكى خەلقئارالق يىغىن. بۇ يىل دەل ب د ت قۇرۇلغانلىقىنىڭ 50 يىللەقى، شۇنداقلا ب د ت نىڭ تەشىببۈسى بىلەن بەلكىلەنگەن خەلقئارا ئاياللار يىلىنىڭ 20 يىللەقى، مۇشۇنداق ۋاقتىتا بېيجىڭدا بېچىلىدىغان دۇنيا ئاياللارى قۇرۇلتىمى مۇقەدرەر حالدا دۇنیادىكى ھەقايىسى ئىل خەلقئارنىڭ دىققەت-بىتىبارنى قوزغايدۇ.

ب د ت دۇنيا ئاياللارى قۇرۇلتىيىنىڭ تۇنچى قىتسىم ئاسىيادا ئېچىلىشى ئاسىيَا خەلقنىڭ شان-شەرىپى، شۇنداقلا جۇڭكۈ خەلقنىڭمۇ شان-شەرىپى. دۆلەتىمىزنىڭ بۇ قىتمىقى يىغىننىڭ ساھىخانلىقىغا سايلىنىشى جۇڭكۈنىڭ بۇ قىتمىقى يىغىنغا مۇناسىۋەتلىك تەبىارلەقلارنى قىلا يىدغا نالقىنىڭ بېتىراپ قىلىغىنالقىنى بىلدۈردىءۇ هم دۇنيا خەلقنىڭ جۇڭكۈنىڭ تەرەققىباتىغا نەزەر سېلىۋاتقانلىقىنى، دۆلەتىمىزنىڭ خەلقئارا ئىشلاردا بارغانسېرىر مۇھىم رولىنى جارى قىلدۇرۇۋاتقانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. شۇنىڭ بلەن بىرگە، يىغىننىڭ ئېچىلىشى جۇڭكۈ ئاياللارى ئازادلىق ھەرىكتىنىڭ جوش تۇرۇپ راۋاجىلىنىۋاتقانلىقىنىڭ، غايىت زور نەتىجىلەرگە بېرىشكەنلىكىنىڭ تولۇق مۇئىيەتلەشتۈرۈلۈشى. شۇڭا، بۇ قىتمىقى يىغىننى ئۇستىگە ئېلىش — دۆلەتىمىزنىڭ شان-شەرىپى، دۆلەتىمىزنىڭ ب د ت ۋە دۇنيا ئاياللارى ئىشلىرىغا قوشقان تۆھىسى.

ب د ت 4- نووچه‌تلک دۇنيا ئاياللارى قۇرۇلۇتىنىڭ ئاساسى تېمىسى جاراڭلۇق ھەم ئېنىق، ئۇ بولسۇمۇ باراۋەرلىك، تەرەققىيات ۋە تىنچلىقتنى ئىبارەت. باراۋەرلىك — ھەممە ئاياللارنىڭ ھوقۇقتىن بەھرىمەن بولۇش، تۇزىنىڭ يوشۇرۇن كۈچى ۋە ئۇقتىدارىنى جارى قىلدۇرۇپ، دۆلەتتىڭ سىياسىي، ئۇقتىسادىي، مەدەننىيەت ئىشلىرىغا ۋە جەمئىيەت تەرەققىياتىغا قاتنىشىشا باراۋەر پۇرسەتكە ئىگە بولۇشنى ھەم تۇزىنىڭ نەتىجىلىرىدىن باراۋەر ئاساستا بەھرىمەن بولۇشنى كۆرسىتىدۇ. تەرەققىيات — ئاياللارنىڭ دۆلەت ۋە جەمئىيەتتىڭ تەرەققىيات پائالىيەتلىرىگە شومۇمۇزلىك قاتنىشىشنى، جەمئىيەت ئاياللارنىڭ كۆرسەتكەن توھىپىنى بېتىراپ قىلىشى لازىملقىنى كۆرسىتىدۇ. تىنچلىق دېگەندە ئاياللارنىڭ دۇنيا تىنچلىقىنى قوغداشى، زەوايان كۈچلەرگە قالاشى تۈرۈش ھەم دۇنيا مۇھىتىنى ئاسراش جەھەتلەرde تۇزىنىڭ مۇھىم

رولىنى جارى قىلدۇرۇشى تەكتىلىسىدۇ. باراۋەرلىك، تەرقىقىيات ۋە تىنچلىق ئايىرىۋەتكلى بولمايدىغان بىر بۇتون كەۋەدە. ئاياللار جەمئىيەت تەرقىقىياتغا، تىنچلىقنى قوغداش كۈرىشكە پاڭال قاتناشقاندىلا، ئاندىن تۆزىنىڭ تۇرۇنى تىكلەپ، نەر-ئاياللار باراۋەر بولۇش نىشانىنى مۇشقا ئاشۇرالايدۇ. نەر-ئاياللار باراۋەر بولغاندىلا، ئاندىن ئاياللار جەمئىيەتنىڭ ھىمە ساھەلردىكى پاڭالىيەتلەركە ئاكتىپ قاتنىشالايدۇ، تۆز دۆلەتلىنىڭ ۋە دۇنيانىڭ ئىستىقبالى ئالدىدا تۆز مەسۇلىيىتىنى تۇستىگە ئېلىپ، تىنچلىقنى ھەققىي ئىلگىرى سۈرەلەيدۇ.

باراۋەرلىك، تەرقىقىيات ۋە تىنچلىق — دۇنيادىكى ھەرقايسى نەل ئاياللارنىڭ تۇرتاق تەلىپى ۋە ئاززۇسى. ھازىر دۇنيا ئاھالىسى 5 مiliard 700 مiliyon بولۇپ، ئاياللار بۇنىڭ يېرىمىنى تىڭەللىيەدۇ. تۇلار ئىجتىمائىي ئىشلەپچىرىشنى زىممىسىگە ئېلىش بىلەن بىرگە، يەنە ئىنسانىيەتنىڭ تۆزىنى ئاۋۇنۇشەك يۈكىنمبۇ تۆز تۇستىگە ئالغان، تۇلارنىڭ ئىنسانىيەت جەمئىيەتنىڭ تەرقىقىياتغا، ئىلگىرىلىشىگە نىسبەتەن ئالاھىدە تۆھپىسى بار. شۇڭا، ئاياللار نەرلەركە تۇخشاش كىشىلىك قەدر قىممەتكە، ئىززەت-ئابروپغا، هووقۇقا ۋە تۇرۇنغا تىڭە بولۇپلا قالماي، بىلكى يەنە جەمئىيەتنىڭ قوغدىشى ۋە ئېتىراپ قىلىشىغىمۇ ئېرىشى كېرەك. لېكىن جىنسىي جەھەتنىكى كەمىتىش ھېلىمە بۈگۈنكى دۇنيادىكى ئومۇمۇزلىك مەسىلە بولۇپ، ئۇ نەر-ئاياللار باراۋەرلىكىنى ئىلگىرى سۈرۈشىنىڭ ئاساسىي توصالغۇسى بولۇۋاتىدۇ. بەزى دۆلەتلەرەدە تا بۈگۈنكىچە ئاياللارغا قارىتا كەمىتىش خاراكتېرلىك قانۇن ماددىلىرى، قائىدە-نىزاملار مەۋجۇت. بەزى دۆلەتلەرەدە نەر-ئاياللارنىڭ باراۋەرلىكىمە پايدىلىق بولغان قانۇن ماددىلىرى بەلكىمەنگەن بولسىمۇ، لېكىن بۇ قانۇن ماددىلىرنىڭ بولغا قويۇلۇشدا يەنە نۇرغۇن مەۋجۇت بولۇپ، ئەمەلەتىكى جىنسىي كەمىتىش يەنلا ساقلىنىۋاتىدۇ. ھۆكۈمەتنىڭ تەدبىر بەلكىمەش ئىشلىرىدا ئاياللار ھەمىشە چەتكە قىقلۇۋاتەدۇ. ئىقتىصادىي كەرىزىس يۈز بىرگەن شۇنىڭدەك تەرقىقىي قىلۋاتاقان دۆلەتلەرنىڭ ئىقتىصادىي ئەھۋالى يامانلىشىپ كەتكەن چاغلاردا، ئاياللار ھەممىدىن بۇرۇن ئۇنىڭ زىينىغا تۈپرۈۋاتىدۇ. مۇشقا تۇرۇنلىشىشىلا مسالغا ئالساق، گەرچە ھەرقايسى دۆلەتلەرنىڭ ئەھۋالدا زور پەرق بولسىمۇ، شۇنىسى ھەيران قالارلىق دەرىجىدە ئۇخشایدۇكى، ئاياللارنىڭ ئۇشقا تۇرۇنلىشىش دەرىجىسى نەرلەرنىڭدىن روشنەن حالدا تۆۋەن بولۇپ، نەر-ئاياللار تۇخشاش ئىشلەپ تۇخشاش ھەق ئالماسلىق ئەھۋالىرى ئومۇمۇزلىك مەۋجۇت بولۇپ تۆرۈۋاتىدۇ. بۇتون يەرشارىدا 960 مiliyon ساۋاتسىز ئادەم بولۇپ، بۇنىڭ تۈچتىن تىڭى قىسىنى ئاياللار ئىلگىلەيدۇ. سُرچىچىلىق، بىررقىي ئايىرىمىچىلىق ۋە تۇرۇش دۇنيا تىنچلىقىغا تەھدىت سالغان ئەھۋال ئاستىدا، ھەممىدىن بەك ئازاب-تۇقۇبەت چىكىدىغىنى، ھەتتا جىسمانىي بىخەتەرلىكىمۇ كاپالەتسىز قالدىغىنى يەنلا ئاياللاردۇر. شۇڭا، باراۋەرلىك، تەرقىقىيات ۋە تىنچلىق ھەرقايسى نەل ئاياللارنىڭ تۇرتاق نىشانى.

باراۋەرلىك، تەرقىقىيات ۋە تىنچلىق كۆنسايىن خەلقئارا ئاياللار ھەرىكتىنىڭ نىشانى ۋە ھەرىكتە مىزانى بولۇپ قىلىۋاتىدۇ. ئاياللارنىڭ باراۋەرلىك، تەرقىقىيات ۋە تىنچلىققا ئىنتىلىشى ئېغىزدىلا توختاپ قالدىغان ئەھۋال تۈگىدى، دۆلەت، مىللەت ۋە تۇرمۇش ساھەسىنىڭ چىكىرسىدىن ھالقىپ ئۆتۈپ، بىرلىشىپ باراۋەرلىكىنى قولغا كەلتۈرۈش يولدا، ئىتتىپاڭلىشىپ، تۆزئارا ياردەملىشىپ، تۇرتاق كۈرەش قىلۋاتاقان ئاياللار باراۋەرلىكى كۆپسۈۋاتىدۇ. دۇنيا ئاياللارنىڭ تۈرلۈك تەشكىلاتلىرى تېزدىن تەرقىقىي قىلىپ، ھۆكۈمەتكە، يېرىم ھۆكۈمەتكە تەۋەلرىدىن باشقا يەنە خەلق تەشكىلاتلىرىمۇ بارلىققا كەلدى. بىرلەشكەن دۆلەتلەر

تەشكىلاتدا ئەسلامىكى ئاياللار نۇرنى كومىتېتىدىن باشقا يەنە ب د ت ئاياللارنى كەمىتىشنى توگتىش كۈمىتېتى، ب د ت ئاياللار نۇرنى تۇستۇرۇش خەلقئارا تەتقىقات-تەربىيە نۇرنى، ب د ت ئاياللار تەرقىقىياتى فۇندى قاتارلىق مەخسۇس ئاياللار نۇركانلىرى ۋە بىر قىسىم دۆلەت، رايوندىن ھالقىغان خەلقئارالق ئاياللار تەشكىلاتلىرى قۇرۇلدى. دۇنياوى ئاياللار ھەرىكتى ئالاقدار خەلقئارا ئەهدىنامىلەرنىڭ تۈزۈلۈشى ۋە يۈرۈكۈزۈلۈشكە تۈرتكە بولدى. 1981-يىلى كۈچكە شىڭ بولغان «ئاياللارغا قارىتلەغان ھەرقانداق شەكىلدىكى كەمىتىشنى توگتىش ئەهدىنامىسى»نى ئالساق، نۇ مەزمۇنى تولۇق، تەسىرى كەڭ بولغان بىر خەلقئارالق قانۇنىي ھۈججەت بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. ھازىر 100 دىن ئارتۇق دۆلەت تەستىقىن تۇنكۈزۈپ «ئەهدىنامە» گە كىردى. دۇنيا ئاياللارى چوڭ-چوڭ مەسىلەرde بىرلىشىپ ھەرىكتە قىلدى. مەسىلەن، 1975-يىلىدىكى «خەلقئارا ئاياللار يىلى»، 1976-يىلىدىن 1985-يىلىچە بولغان «ب د ت ئاياللار 10 يىللەقى» ھەم خەلقئارا ئاياللار قۇرۇلتىينىڭ چاقىرىلىشى — بۇلارنىڭ ھەممىسى ئاياللارنىڭ ھەرىكتى ئارقىلىق باراۋەرلىك، تەرقىقىيات ۋە تەنچىلىقنى قولغا كەلتۈرۈش يۈلەدىكى مۇھىم بىرلەشمە ھەرىكتى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. دۇنيا ئاياللارنىڭ بەشتىن بىر قىسىنى ئىكەنيدىغان جۈڭكۈ ئاياللارى باراۋەرلىك، تەرقىقىيات ۋە تەنچىلىقنى ئازىز قىلىپلا قالماي، بىلكى دۇنيانىڭ دەققىتنى قوزغايدىغان نەتىجىلەرنى قولغا كەلتۈردى. جۈڭكۈ ئاياللارنىڭ سانى كۆپ بولسىمۇ، لېكىن كونا جۈڭكۈدا ئۇزاق مەزكىلىكچە جەمئىيەتنىڭ ئەڭ تۆۋەن قاتىلىمدا بېزلىپ، سىياسى جەھەتنىن هوپۇقۇسز، نۇقتىسادىي جەھەتتە مۇستەقلىكى، نىكاھ جەھەتتە ئەركىنلىكى بولىغانىدى. نەچچە مىڭ بىل داۋام قىلغان فېئودال پاتىشالا خەلق تۈزۈم ئاستىدا جۈڭكۈ ئاياللارى ئىنتايىن بېغىر دەرىجىدە ئىزىلىدى ۋە ئاياغ ئاستى قىلىنىدۇ. جۈڭكۈ كومپاراتىيىسىنىڭ رەبەرلىكلا، جۈڭكۈ ئاياللارنىڭ ئازادلىق ئىشلىرىغا يورۇقۇقۇ ۋە ئۇمىد بېلىپ كەلدى. جۈڭخوا خەلق جۇمھۇرىيەتنىڭ قۇرۇلۇشى بىلەن ئاياللارنىڭ مىڭ يىلىدىن بۇيانقى فېئوداللىق جەمئىيەتنىڭ بېزلىشىكە، قول قىلىشغا ۋە چەت ئەل تاجاۋۇز چىلىرىنىڭ بوزەك قىلىشغا ئۇچراشى خاتىمە بېزلىپ، كەڭ ئاياللار پۇتۇن مەملىكتە خەلقى بىلەن بىلە يېڭى جۈڭكۈنىڭ خوجاينلىرىغا ئايلاندى.

مەملىكتىمىزنىڭ ئاساسىي قانۇنلىكى بەلكىلەمە بويىچە، «ئاياللار سىياسىي، ىقتسادىي، مەدەنلىق، ئىجتىمائىي ۋە ئائىلۇرى ئايت ساھەلىرىدە ئەرلەر بىلەن تەڭ ھوقۇقا ئىكە». مەملىكتىمىز ئېلان قىلغان «نىكاھ قانۇنى»، «سايام قانۇنى»، «مراس قانۇنى»، «مەجۇرىي تەلمىم-تەربىيە قانۇنى»، «ھەق تەلەپ قانۇننىڭ ئومۇمىي قائىدىسى»، «ھەق تەلەپ دەۋا قانۇنى»، «ئەمگەك قانۇنى» قاتارلىق مۇھىم قانۇنلاردا ئاياللارنىڭ باراۋەرلىك ھوقۇقى توغىرسىدا كونكىرىت بەلكىلەمە چىقلەلغان. بولۇمۇ 1992-يىلى ماقۇللاغان «جۇڭخوا خەلق جۇمھۇرىيەتنىڭ ئاياللارنىڭ ھوقۇق-مەنپەئىتىنى كاپالماتلەندۈرۈش قانۇنى» دا ئاياللارنىڭ سىياسىي، مەدەنلىق، تەلەم-تەربىيە، ئەمگەك، مال-مولۇك، شەخسىيەت، نىكاھ-ئائىلە قاتارلىق تەرمەپەردىكى ھوقۇق-مەنپەئىتى هەقىدە بۇرۇنقى قانۇنلىكىدىنمۇ بەكرەك ئەتراپلىق، كونكىرىت بەلكىلەمە چىقلەلغان. ئۇنىڭ ئېلان قىلىنىشى ۋە يولغا قويۇلۇشى جۇڭگۇ ئاياللار ئازادلىق ھەركىتى تارىخىدىكى بىر نامايدىنە بولدى، تۇ بۇندىن كېىننە ئاياللار ئىشلىرى تەرقىيەتلىك ئۇلۇغ پروگراممىسى، شۇنداقلا دۆلتىمىزنىڭ ب د ت نىڭ «ئاياللارغا قارىتلەغان ھەرقانداق شەكىلىدىكى كەمىستىشنى تۈكىتىش ئەددىنامىسى» بويىچە ئۇستىگە ئالغان مەجۇرىيەتنى ئادا قىلغانلىقنىڭ ئەمەلىي ئىپادىسى بولۇپ ھېسابلىنىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا،

ھۆكۈستىمىز يەنە 40 نەچچە مەمۇرىي قانۇن-قائىدە ۋە نىزامىنى ئېلان قىلدى، يەرلىك ھۆكۈمەتلىرىمىز 80 نەچچە يەرلىك قانۇن-قائىدىنى تۈزۈپ چىتى، بۇلارنىڭ ھەممىسىدە ئاياللارنىڭ ھوقۇق-مەنپەتىنى قوغداش توغرىسىدىكى ماددىلار ئىنىق بىلگىلەنگەن. دېمەك، جۇڭكودا ئاياللارنىڭ ھوقۇق-مەنپەتىنى قوغداش ۋە ھەر-ئاياللار باراۋەرلىكىنى ئىلگىرى سۈرۈش جەھەتتە ئاساسىي قانۇنى ئاساس، ئاياللارنىڭ ھوقۇق-مەنپەتىنى كاپاللەتلەندۈرۈش قانۇنى ئاساسىي گەۋەدە قىلغان بىر يۈرۈش قانۇن سىستېمىسى شەكىللەنپ بولدى. جۇڭكۈنىڭ ھەرقانداق بىر قانۇنىدا ئاياللارنى كەمىتىش خاراكتېرىدىكى ماددىلار مەۋجۇت ئەمەس.

جۇڭگو كومپارتىيىسى ۋە جۇڭگو ھۆكۈمىتى ئاياللارنىڭ ھۆكۈمەت ئىشلىرىغا قاتىشىشى، ھۆكۈمەت ئىشلىرىنى مۇهاكىمە قىلىشنى جۇڭكودىكى دېمۆكراتىيە قۇرۇلۇشنىڭ بىر تۈرلۈك مۇھىم مەزمۇنى قىلدى. ئاياللارنىڭ ھۆكۈمەت ئىشلىرىغا قاتىشىش، ھۆكۈمەت ئىشلىرىنى مۇهاكىمە قىلىشنى تېخىمۇ ياخشى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن، پارتىيە ۋە ھۆكۈمەت كۆپ قىتسى ئايال كادىرلارنى تەربىيەلەش، تاللاپ تۇستۇرۇش خىزمىتى توغرىسىدا مەخسۇس ھۈججەت تارقىتىپ، يىغىن چاقرىپ، ئايال كادىرلارنى تەربىيەلەش، تاللاپ تۇستۇرۇش پىلانىنى بېكىتى، ئاياللارنىڭ ھۆكۈمەت ئىشلىرىغا قاتىشىش نىشانى بىلگىلىدى. جۇڭگو قانۇنىغا ئاساسەن ئاياللار ئەرلەر بىلەن باراۋەر حالدا سىياسىي ھوقۇقتىن بەھرىمەن بولۇدۇ، تۈرلۈك يول ۋە شەكىللەر ئارقىلىق دۆلەت ۋە جەئىيەت ئىشلىرىنى باشقۇرۇشقا ھوقۇقلۇق ھەم باراۋەر حالدا سايلاش-سايلىنىش ھوقۇقدىن بەھرىمەن بولۇدۇ. 1953-يىلى 8-نۆۋەتلىك مەملىكتەن خەلق قۇرۇلتىيى ئېچىلغاندا، ئايال ۋە كىللەرنىڭ سانى 626 گە ھەر قېتىملق نۆۋەت ئالماشتۇرۇشتا ئاياللارنىڭ سايلاڭما قاتىشىش نىسبىتى 90% تىن يۈقرى بولۇپ كەلدى. 1993-يىلى 8-نۆۋەتلىك مەملىكتەن خەلق قۇرۇلتىيى ئېچىلغاندا، ئايال ۋە كىللەرنىڭ سانى 21.03 پىرسەنتىنى ئىكىلىدى. مەملىكتەن 8-نۆۋەتلىك سىياسىي كېڭىشنىڭ 283 ئايال ئەزاسى بولۇپ، بۇ، ئەزىز ئۇمۇمىي سانىنىڭ 13.52 پىرسەنتىنى ئىكىلىدى. بىڭى جۇڭگو قۇرۇلغاندىن بۇيان بىر نەپەر ئايال دۆلەتنىڭ مائاؤن رەئىسى، پەخرىي رەئىسى، ئىككى نەپەر ئايال دۆلەت ئىشلىرى كومىساري بولدى. ھازىرغەچە دۆلەت ئورگانلىرىنىڭ خىزمەتچىلىرى ئىچىدە ئاياللار 32.44 پىرسەنتىنى ئىكىلىدى، گۇۋۇيۇمەنە ئايال منىستىر ۋە مۇئاۇن منىستىردىن 16 ىسى، مەملىكتە بويىچە ئايال ئۇلکە باشلىقىدىن 18 يىلى بار. پۇتۇن مەملىكتىكى 517 شەھەردە، 300 دىن ئارتۇق ئايال شەھەر باشلىقى ۋە مۇئاۇن شەھەر باشلىقى بولۇپ سايلاندى. جۇڭگو كومپارتىيىسى ھاكىمېت ئۇستىدىكى پارتىيە، تۇنىڭ 55 مiliyon ئەزاسى ئىچىدە ئاياللارنىڭ سانى 8 مiliyonدىن ئاشىدۇ، نۇرغۇنلىغان مۇنھۇۋەر ئاياللار پارتىيە ئىچىدە ھەر دەرىجىلىك رەھبەرلىك ۋەزپىسىنى ئۇستىكە ئالدى. ياردەم بېرىش ئۆچۈن تەرىشچانلىق كۆرسىتىپ قالىنس ئۇنۇمەرنى ھاسىل قىلدى. ئىشقا ئۇرۇنلاشقانلارنىڭ سانى ئۇزۇلوكسۇز ئېشىپ، نۆۋەتلىك ئۇمۇمىي سانى 246 مiliyonغا يەتتى، بۇ جەئىيەتلىك ئىشقا ئۇرۇنلاشقان ئەمگە كېچىلەر ئۇمۇمىي سانىنىڭ تەخىمنەن 44 پىرسەنتىنى ئىكىلەپ، دۇنيادىكى ئۇتۇرمۇچە نىسبەت 34.5 پىرسەنتىنەمۇ يۈقرى بولدى. بۇنىڭ ئىچىدە شەھەر-بازارلاردىكى ئايال ئىشچى-خىزمەتچى 56 مiliyon بولۇپ، مەملىكتە بويىچە ئىشچى-خىزمەتچىلەر ئۇمۇمىي سانىنىڭ 38 پىرسەنتىنى، بېزىلاردىكى ئايال ئەمگەك

كۈچلىرى يىزا ئەمگەك كۈچلىرى ئومۇمىي سانىنىڭ يېرىمىنى تەشكىل قىلىدۇ، ئاياللارنىڭ نىشقا ئورۇنلىشىش دائىرىسىمۇ شىتايىن كەڭ بولدى. خەلق ئىكىلىكىدىكى 12 كەسپ تىچىدە ئايال نىشچى-خزمەتچىلەرنىڭ سانى بىر مىليوندىن يۇقىرى بولغان كەسپتەن توھقۇزى، جۇملەدىن سانائەت، قۇرۇلۇش، قاتناش-ترانس-پورت، سودا، سەھىيە، مەددەنیيەت-ماڭارىپ شۇنداقلا پارتىيە-ھۆكۈمت ئۇركانلىرى ۋە ئۇجىتمانىي تەشكىلات قاتارلىقلار بار. يىزا ئاياللىرىمۇ نوقۇل حالدا تېرىقچىلىق قىلىشتىن دېھقانچىلىق، ئۇرمۇنچىلىق، چارۋىچىلىق، قوشۇمچە كەسپ، بىللىقچىلىق، سانائەت، سودا، قاتناش-ترانسپورت قاتارلىق كەسىپلەرگە ئۇتۇپ كەسپ دائىرىسىنى ئومۇمۇيۇزلىك كېڭىتتى. ئەر-ئاياللار ئوخشاش نىشلەپ ئوخشاش هەق بىلىش پېرسىپى ئاساسىي جەھەتنىن يولغا قويۇلۇپ، ئاياللارنىڭ كىرمى ئەھۋالى ۋە ئۇقتىسادىي ئۇرنى ياخشىلاندى. 1990-يىلىدىكى ساتاتىستىكىغا قارغىندا، شەھىرلەردىكى ئەر-ئايال نىشچى-خزمەتچىلەرنىڭ ئايلىق ئوتتۇرۇچە كىرىدىمى 193.15 يۈەن ۋە 149.60 يۈەن، يىزلىرىدا ئومۇمۇيۇزلىك، ئاياللارنىڭ بىللىق ئوتتۇرۇچە كىرىدىم-ئايىرم 1518 يۈەن ۋە 1235 يۈەن بولدى. 1989-يىلى ۋە 1991-يىلى مەملىكتىلىك ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ تەشەببىؤسى، ھۆكۈمت ۋە مۇناسىۋەتلىك مەنلىكىتىمىزنىڭ كۆمەتپىلارنىڭ قوللىشى بىلەن، مەممەتكەن ئەملىك شەھىر، يىزلىرىدا ئومۇمۇيۇزلىك، داغدۇغلىق حالدا قاتان يايىدۇرۇلغان، "ئىككىنى ئۆگىنىش، ئىككىدە بەسىلىش (مەددەنیيەت ئۆگىنىش، تېخنىكا ئۆگىنىش، نەتجىدە بەسىلىش، تۆھپە يارىتىشا بەسىلىش) ۋە "ئاياللار خزمەت كۆرسىتىش"، "ئۆزىنى ھۈرمەتلەش، ئۆزىگە ئىشنىش، ئۆزىگە تايىنپ ياشاش، ئۆزىنى قۇدرەت تاپقۇزۇش" روهىنى جارى قىلدۇرۇپ، خەلق ئىكىلىكىنى راۋاجلاندۇرۇشنىڭ 10 بىللىق پلانىنى ۋە 8-بىش بىللىق پلانىنى ئاشۇرۇش ئۆچۈن تۆھپە يارىتىش مەزمۇنىدىكى مۇساپىقە پاڭالىيىتى جۇڭگو ئاياللىرىنىڭ ئۇقتىسادىي قۇرۇلۇش جەريانىدىكى "يېرىم دۇنيا" لىق رولىنى نامايان قىلدى. "ئىككىنى ئۆگىنىش، ئىككىدە بەسىلىش" پاڭالىيىتى ئاساسەن يىزلىرادا ئېلىپ بېرىلدى. بۇنىڭغا مەممەتكەت بوبىچە 120 مiliون يىزا ئايالى قاتناشتى، بۇنىڭ تىچىدە 90 مiliون ئايال ھەر خىل ئەمەلىي تېخنىكا بىلەن تەرىبىيەندى، 23 مiliون 30 مىڭ ئايال ساۋاتسىزلىقتن قۇتۇلدى، 510 مىڭ ئايال دېھقان تېخنىك ئۇنۋانىغا، 15 مىڭ ئايال ئۆلکىدىن يۇقىرى دەرىجىلىك شىلغار ئايال ماھىر دېگەن نامغا تېرىشتى. مەممەتكەت بوبىچە 37 مiliون 760 مىڭ شەھىر ئايالى "ئاياللار خزمەت كۆرسىتىش" پاڭالىيىتىگە قاتنىشپ، 4672 ئايال ئۆلکىدىن يۇقىرى دەرىجىلىك "ئاياللار خزمەت كۆرسىتىش ئۆلکىسى" دېگەن نامغا تېرىشتى. ئاياللار ئۇقتىسادىي قۇرۇلۇشقا قاتنىشىش داۋامىدا شانلىق مۇۋەپىقىيەتلەرگە تېرىشتى. جۇڭگو ھۆكۈمىتى ئاياللارنىڭ تەلەم-تەرىبىيە ئىشلىرىنى زور كۈچ بىلەن راۋاجلاندۇردى، مۇنتىزم ماڭارىپتا، تەدبىر قوللىنىپ ئاياللارنىڭ مەكتەپكە كىرىش نسبىتى، مەكتەپتە ئۇقۇش نسبىتى ۋە يۇقىرى مەكتەپكە كۆچۈش نسبىتىنى يۇقىرى كۆتۈردى؛ بىر قىسم چەت، نامرات رايونلار ۋە ئازسانلىق مىللەت رايونلىرىدا قىز ئۆسۈرلەر سىنپى ۋە فىزلار مەكتەپنى تېچىش، مەقسىز ئۇقۇتۇش ئۇسۇللىرىنى قوللىنىپ، ئاياللارنىڭ تەرىبىيە ئېلىشىدىكى توسالغۇلارنى تەرىشىپ تۈگەتتى. 1993-يىلىغا كەلگەندە، جۇڭگودىكى ئايال پەن-تېخنىكا خادىملىرى سەككىز مiliyonدىن ئېشىپ، پەن-تېخنىكا خادىملىرى ئومۇمىي سانىنىڭ ئۇچىتنى بىر قىسىنى ئىكىلىدى. ئانىلار ۋە باللار ساقلىقنى. ساقلاش ساھەسىدىكى كەسپىي تېخنىكا خادىملىرى 2 مiliون 270 مىڭغا پېتىپ، تېبىي خادىملار ئومۇمىي سانىنىڭ 55 پېرسەنتتىنى ئىكىلىدى. جۇڭگو ئاياللىرى جەمئىيەتنىڭ

مەدەنئىيەت ۋە ئەخلاقىنى ئالغا سۈرۈش، جەمئىيەتنىڭ مۇقىملېقىنى قوغداش جەھەتلەردىمۇ كم بولسا بولمايدىغان دولىنى جارى قىلدۇرى. جۇڭكودا، مۇھەببەتى ئاساس قىلغان، ئەر-ئايال باراۋىر بولغان ئائىلىرى تۈرمۇش مەملىكتىمىز ئائىلىرىنىڭ ئاساسىي تېقىيەتى ئايلانىدى. بىز ئەزىزدىنلا، ئاياللار دۇنيا تنچلىقىنى قوغداشتىكى مۇھىم كۈچ، دەپ قاراپ كەلدۈق. تنچلىق دۇنيانىڭ تىستىقى بالغا ھم ھەرقابىسى دۆلەت خەلقلىرىنىڭ بولۇپىمۇ ئاياللارنىڭ تەقدىرىگە مۇناسىۋەتلىك. كۆپ بىللاردىن بۇيان، جۇڭكۇ ئاياللىرى دۇنيا تنچلىقىنى قوغداش، جاھانگىرلىككە، يېڭى-كونا مۇستەملە- كىچىلىككە، زومىكەرلىككە، تۇرچىلىققا، فاشىزەغا ھم تۈرلۈك شەكلەتكى تېرىروچىلىققا قارشى تۈرۈش يولدا ھارماي-تالماي تىرىشچانلىق كۆرسەتتى. 1971-يىلى جۇڭكۈنىڭ بىدەت دىكى قانۇنىي تۇرنى ئەسلىك كەلتۈرۈلەندىن كېيىن، جۇڭكۇ بىدەت سىستېمىسىنىڭ ئاياللار ساھەسىدىكى پائالىيەتلەرىگە ئاكىتىپ قاتىشىپ، ئىلگىرى-كېيىن بولۇپ بەش قېتىپ بىدەت ئاياللارنىڭ تۇرنى كومىتېتسىغا ئەزىز دۆلەت بولۇپ سايلاندى، ئۇدا تۆت قېتىپ بىدەت ئاياللارنى كەمىستىشنى تۈگىتىش كومىتېتىنىڭ ئەزالقىغا سايلاندى. جۇڭكۇ ئاياللىرى دۇنيادىكى ھەرقايىسى ئەل ئاياللار تەشكىلاتلىرى ھم ئايال زاتلار بىلەن بولغان ئالاقنى پائال قويۇقلاشتۇرۇپ، تنچلىق ۋە دوستلۇقنى ئىلگىرى سۈردى. نۆۋەتتە مەملىكتىلىك ئاياللار بىرلەشمىسى 130 نەچەچە دۆلەت ۋە رابىوندىكى 480 گە يېقىن ھۆكۈمەتكە قاراشلىق ۋە خەلق ئارسىدىكى ئاياللار ۋە باللار تەشكىلاتى بىلەن دوستلۇق مۇناسىۋەتى تۇرناتتى. مەملىكتىلىك ئاياللار بىرلەشمىسى بىدەت باللار فوند جەمئىيەتى ۋە بىدەت ئاياللار تەرەققىيات فوندى قاتارلىق ئورگانلار بىلەن ھەمكارلىشىپ، 700 دىن كۆپرەك ھەمكارلىق تۈردىنى بىلغا قويۇپ، 300 مىڭدىن ئارتۇق ئادەمنى تەربىيەلىدى، جۇڭكۈنىكى 30 ئۆلکە، ئاپتونوم رايون ۋە بىۋاسىتە قاراشلىق شەھەرنىڭ ھەممىسىدە ھەمكارلىق تۈردى بارلىققا كەلدى. ھەمكارلاشقان تۈرلەردىكى مەزمۇنى بىزى ئاياللىرىنىڭ ساۋاتسىزلىقىنى تۈگىتىش ۋە ئۇلارنى ئەمەلىي تېخنىكا جەھەتنىن تەربىيەلەش، شەھەرلەردىكى ئىش كۆتۈپ تۈرگان ياش ئاياللارنى تەربىيەلەش، مەكتەپ يېشىدىن ئىلگىرىكى تەربىيە ئۇچۇن بۇقۇتقۇچىلارنى تەربىيەلەش، ئانىلار ۋە باللارنىڭ ساقلىقىنى ساقلاش ھەممە ئائىلە تەربىيەسى ساۋادىنى تۇمۇملاشتۇرۇش قاتارلىق جەھەتلەرنى تۆز، تېچىكە ئالىدۇ. بۇنىڭ تېچىدە ئايشلارنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىشىغا ياردەم بېرىش تۈرى“ بىدەت ئاياللار تەرەققىيات فوندىنىڭ ئالاھىدە مۇكاباتىغا ئېرىشتى. 1980-يىلدىن بۇيان، جۇڭكۇ 50 دۆلەتتىكى ئايال ۋە باللار تەشكىلاتلىرىغا 101 تۈركۈم ماددى بۇبۇم بىلەن ياردەم قىلدى، كۆپ قېتىپ تەرەققىي قىلىۋاقان ئەللەرگە خادىملارنى ئەۋەتىپ تېخنىكا ئۆگىتىپ، ئاياللىرىنى تەربىيەلەپ بېرىپ، شۇ جايىدىكى ھۆكۈمەت ۋە خەلقنىڭ ياخشى باهاسىغا ئېرىشتى. ھازىز دۇنيانىڭ ھەممە يەرلىرىدە جۇڭكۇ ئاياللىرىنىڭ دوستى بار. كۆرسىتىپ ئۆتۈشكە تېكشىلىكى شۇكى، خەلقئارادا بەزبىز يامان نىيەتلىك كىشىلەر كىشىلەر ھوقۇقى مەسىلىسىنى باھانە قىلىپ، ئېلىمزردىكى ئاياللار ئازادلىق ھەرىكتىنى ئۆكتەملەك بىلەن ئىيىلىدى ۋە ئۇنىڭغا ئارىلاشتى. ئۇلار بىزنىڭ پىلانلىق تۇغۇت، ئاياللارنىڭ ئىشقا ئورۇنلىشىشى، ئاياللارنىڭ ھۆكۈمەت ئىشلىرىغا قاتىشىشى قاتارلىق جەھەتلەرde قولغا كەلتۈرگەن ئۇلۇغ مۇۋەپەقىيەتلەرىسىزگە كۆز يۈمۈپ، خالغانچە تۆھەمەت چاپىلىدى ۋە ھۆجۈم قىلدى، بىز بۇنىڭغا تاقفت قىلىپ تۈرمايمىز. جۇڭكۇ ئاياللار ھەرىكتىنىڭ شانلىق مۇۋەپەقىيەتلەرى جۇڭكودا كىشىلەر ھوقۇقى ئەھۋالنىڭ تۈپتىن ئۆزگەر كەنلىكىنى تولۇق نامايان

قىلىدى. كىشىلىك هوقولقى، ئالدى بىلەن، تەرقىقىي قىلىش هوقولقى، نەقەللەي ياشاش هوقولقىنى كۆرسىتىدۇ. مەملىكتىمىز دۇنيا تېرىلغۇ يېرىنىڭ 7 پىرسەنتى بىلەن دۇنيا ئاھالىسىنىڭ 22 پىرسەنتىنىڭ كىيمى-كېچەك، پىمەك-ئىچەك مەسىلسىنى ئاساسىي جەھەتنىن ھەل قىلىدى، ئاياللارنىمۇ تۈز نىچىگە ئالغان ئاھالىنىڭ تۈرمۇش سۈپىتى ئەزىزلىدىن ھازىرلىقىدەك يۈقرى بولۇپ باققان ئەممەس. مانا بۇ ئادىدىيغىنە پاكت ھېلىقىدەك مەملىكتىمىزنىڭ كىشىلىك هوقولقى ئەھۋالغا، مەملىكتىمىز ئاياللارنىڭ كىشىلىك هوقولقى ئەھۋالغا نومۇسسىزلا رەچە قىلىنغان تۆھىمەت وە سەپەتلەرگە تولۇق رەددىيە بېرەلمىدۇ. تۇلار بىزنىڭ ئاياللارنىڭ كىشىلىك هوقولقىنى ئالغا سۈرگەنلىكىمىزنى كىشىلىك هوقولقىنى ئارقىغا چىكىندۇرۇڭەنلىك دەپ بۇرمالىدى، بىزنىڭ ئاياللارنىڭ كىشىلىك هوقولقىنى قوغىدىغانلىقىمىزنى كىشىلىك هوقولقىغا بۇزۇنچىلىق قىلغانلىق دەپ ھۈجۈم قىلىدى، تۇلارنىڭ ھەق-ناھەقنى ئاستىن-مۇستۇن قىلىۋەتكەن، ئاق-قارىنى ئارىلاشتۇرۇۋەتكەن بۇ كەپ-سوزلىرى تۇلارنىڭ يامان غەرەزدە سىكەنلىكىنى ئاشكارىلاشتىن باشقا يەنە بېمىنى چۈشەندۈرۈپ بېرىلسىن؟

بۇنىڭدىن كېيىن جۇڭگودا نە-ئاياللار باراۋەرلىكىنى تېخىمۇ ياخشى ئىشقا ئاشۇرۇش، ئاياللارنى دۆلەت وە جەممىيەت تەرقىيياتغا تېخىمۇ ياخشى قاتىشىش ئىمكانييتسىگە ئىكە قىلىش ئۈچۈن، يېقىندا گۈۋۈپىەن «جۇڭگو ئاياللارنى تەرقىييات پروگراممىسى» 1995-يىل — 2000-يىل)نى ئىللان قىلدى. «پروگرامما» دا جۇڭگو ئاياللار ئىشلىرى تەرقىيياتنىڭ بۇندىن كېيىنكى ئالىتە يىلىدىكى ۋەزپىسى ۋە ئاساسىي نىشانى بىكىلەندى، مۇناسىپ تەدبىرلەر ئوتتۇرۇغا قويۇلدى، بۇ پروگرامما مەملىكتىمىز ئاياللارنىڭ ئىلگىرلىشى ۋە ئاياللار ئىشلىرىنىڭ راۋاجىلىنىشغا يېتە كچىلىك قىلىدىغان ۋە تۈرتىكە بولدىغان ھەرىكەت پروگراممىسىدۇر. «پروگرامما»نىڭ ئىللان قىلىنىپ يولغا قويۇلۇشى ئاياللارنىڭ ئورنىنى ئومۇمىيۇزلۇك ئۆستۈرۈش، ئاياللارنىڭ توب هووقىنى كاپالما تەندۈرۈش، كەڭ ئاياللارنىڭ ئىسلاھات-بېچۈپتىش ۋە سوتسيالىستىك زامانىۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇش ئىشلىرىدىكى ئۇلۇغ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇشتا مۇھىم نەھىيەتكە ئىكە. نۆۋەتتە، بىز ھۆكۈمەتكە ۋە ئاساسىي مەزمۇنىنى، ئاياللارنىڭ ئىسلاھات-بېچۈپتىش ۋە سوتسيالىستىك زامانىۋلاشتۇرۇش ئەھىيەتى ۋە ئاساسىي مەزمۇنىنى، ئاياللارنىڭ ئورنىنى "ئۆزىنى ھۈرمەتلەش، ئۆزىكە ئىشنىش، ئۆزىكە قۇرۇلۇش ئىشلىرىدىكى ئورنى ۋە رولىنى، كەڭ ئاياللارنىڭ "ئۆزىنى ھۈرمەتلەش، ئۆزىكە ئىشنىش، ئۆزىكە تايىنىپ ياشاش، ئۆزىنى قۇدرەت تاپقۇزۇش" روهىنى، تۈرلۈك مۇنەۋەر ئاياللارنىڭ تېپىنى پائال تەوشۇق قىلىپ، پۇتكۈل جەممىيەتتە مارکىزىملق ئاياللار قارشىنىڭ تۈرگۈزۈلۈشىنى ئىلگىرى سۈرۈپ، «پروگرامما» دىكى نىشانىڭ ئىشقا بېشىشغا تۈرتىكە بولۇشمىز لازىم. بۇنىڭ ئۇچۇن، تۆۋەندىكى بىرقانچە جەھەتتىكى خىزمەتلەرنى، داۋاملىق، ياخشى، ئىشلىشىمىز كېرەك.

1. ئاياللارنىڭ ساپاسىنى نۇمۇمۇزلىك تۇستۇرۇش كېرەك. شۇنى تونۇشىمىز كېرەككى، ئاياللارنىڭ ساپاسى ئاياللارنىڭ تۆزىنىڭ ئىلگىرىلىشكە ۋە ئورنىنىڭ تۇسوشىگىلا مۇناسۇشەتلىك بولۇپ قالماي، بەلكى جۇڭخوا مىللەتلەرنىڭ نۇمۇمۇي ساپاسىنىڭ تۇسوشىگىمۇ مۇناسۇشەتلىك. نۇۋەتتە، ئىلىمۇز ئاياللارنىڭ نۇمۇمۇي ساپاسى يەنلا بىرقىدەر تۆۋەن، ئاياللارنىڭ ھۆكۈمەت تىشلىرىغا قاتىنىشنى نىسبىتى ھېلىمۇ بىرقىدەر تۆۋەن؛ ئاياللارنىڭ تەرىبىلىنىش دەرىجىسى يۈقرى ئەممەس، بەزى چەت-يافا، نامرات رايونلار ۋە بىرقىسىم ئاز سانلىق مىللەت، اىپۇنلىرىدا ساۋاتىز ئاياللار بىرقىدەر كۆپ؛ ئاياللارنىڭ تىشلەپچىقىرىش قابىلىيتنى،

باشقۇرۇش بىلىمى تېخى خىزمەت ئۇرىنىڭ تەلىپىنى قاندۇرۇپ كېتەلمەيۋاتىدۇ، ھەتا ئۇلارنىڭ كەسىپ تاللىشىغا قىيىنچىلىق كەلتۈرۈۋاتىدۇ. ئەرلەرنى ئەتتۈرالاپ، ئاياللارنى كەمىستىدىغان، ئەرلەر ئىزىز، ئاياللار خار، ئەرلەر خوجايىن، ئاياللار قول دەيدىغان فېۇداللىق ئالىك-پىكىر بىر قىسىم كىشىلەرde چوڭقۇر يىلىز تارقان. ساپانى ئۆستۈرۈشتە ئالدى بىلەن ئىدىيە، ئەخلاق قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىپ، ئالىك سەۋىيىنى ئۆستۈ- رۇش كېرەك. كەڭ ئاياللارنى يولداش دېڭ شياپىئىنىڭ جۇڭگۈچە سوتسيالىزم قۇرۇش نەزەرىيىنى ئەستايىدىل ئۆگىنىپ، ماركسىزملىق مەيدان، نۇقىشىنەزەر ۋە ئۆسۈل ئارقلۇق يېڭى ئەمەللارنى تەھلىل قىلىش ۋە يېڭى مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشنى بىلۇبلىشقا، ئىشەنچىنى كۈچەيتىپ، توغرا كىشىلەك قاراش، قىممەت قارىشى ۋە ئالىجاناب ئەخلاق-خىسىلىنى تىكىلەشكە سەپەرۋەر قىلىش كېرەك. ئۆزىنى ھۈرمەتلەش، ئۆزىگە ئىشىنىش، ئۆزىكە تايىنىپ ياشاش، ئۆزىنى قۇدرەت تاپقۇزۇش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، بۇزۇۋئازىيە- ئىنك چىرىك ئىدىيىسى ۋە تۈرمۇش ئۆسۈلىنىڭ تەسىرى ۋە ئۇنىڭ چىرىتىشنى ئاڭلىق توسۇش كېرەك. تېخنىكا كەسىپىنى قېتىرقىنىپ تەتقىق قىلىپ، تىرىشىپ ئۆز كەسىپىنىڭ ئەھلى ۋە ماھىرلىرىدىن بولۇپ، سوتسيالىستىك زامانۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇش ئىشلىرىنىڭ لاياقەتلىك تۇختىسas ئىكلىرىگە ئايىنىپ، ئاياللارنىڭ سىياسىي، پەن-تېخنىكا، جسمانىي ۋە روھىي جەھەتتىكى ساپاسىنى ئومۇمیۈزۈلۈك ئۆستۈرۈش كېرەك.

2. ئىسلاھات-بېچىۋىتش ۋە سوتسيالىستىك زامانۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنىڭ ئىبارەت ئۇلۇغۇار ئىشقا پائال ئاتلىنىش كېرەك. ئىجتىمائىي پائالىيەتلەرگە ئومۇمیۈزۈلۈك قاتىشىش ئاياللارنى يەنسە ئىلگىرىلىكەن حالدا ئازاد قىلىشنىڭ توغرا يولى. كەڭ ئاياللار ئىسلاھات-بېچىۋىتش ۋە سوتسيالىستىك زامانۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇش ئىشلىرىغا پائال ئاتلىنىشى، ئىسلاھات داۋامىدا ئاياللار دۈچ كېلىدىغان مەسىلىر ۋە قىيىنچىلىقلارغا توغرا مۇئامىلە قىلىپ، شەخسىي مەنپەئەت بىلەن كۆللىكتىپ مەنپەئەت، دۆلەت مەنپەئەتنى، كۆز ئالدىدىكى مەنپەئەت بىلەن كەلگۈسىدىكى مەنپەئەت مۇناسىۋىتىنى توغرا بىرتهرەپ قىلىپ، ئىسلاھاتقا بولغان شەنچە- سنى چىكتىشى كېرەك. شۇنى تونۇپ يېتىش كېرەككى، سوتسيالىستىك بازار ئىكلىكى تۈزۈلمسى بەرپا قىلىنىپ، خلق ئىكلىكى ئودا، مۇقۇم راۋاجلانغانلىقى ئۈچۈنلا كەڭ خەلق ئاممىسى، جۇملەدىن ئاياللار ئۇقتىسادىي جەھەتتە ئەمەلىي نەپكە بولدى، شۇنىڭ ئەمەلىي ئەپكە بولدى، شۇنى كەڭ ئاياللار ئىدىيىدە ئازاد بولۇپ، پائال ئىزدىنىش، دادىل ئەمەلىيەتن ئۆتكۈزۈش، يېڭى يولدا مېشىقا، يېڭىلىق يارىتىشقا جۈرەت قىلىش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئىسلاھات ۋە قۇرۇلۇش داۋامىدا ئۆزلۈكىسىز يېڭى تۆھپە يارىتىشى كېرەك.

3. ئاياللارنىڭ هوقۇق-مەنپەئەتنى قوغداش خىزمەتتىنى داۋاملىق ياخشى ئىشلەش كېرەك. مەملەكتىمىز زېمىنى كەڭ بولغانلىقتىن، جايالارنىڭ ئىقتسىاد، مەدەننەت تەرەققىياتى تەكشى ئەمەس، شەھەر بىلەن بىزا، دېڭىز بويىدىكى رايونلار بىلەن شىڭكى ئۆلکىلەر، تەرەققىي تاپقان رايونلار بىلەن كونا ئازاد رايونلار، ئازسانلىق مەللەت رايونلرى، چىڭرا رايونلار ۋە نامرات رايونلار ئۆتۈرسىدا ئاياللارنىڭ هوقۇق-مەنپەئەتنىكە كاپالەتلىك قىلىش جەھەتەردىكى پەرق يەنلا ناھايىتى چوڭ، بەزى جايالاردا يەنە تېخى ئاياللارنىڭ هوقۇق-مەنپەئەتنىكە دەخلى-تەرۇز يەتكۈزۈدىغان يېڭى مەسىلىلەر مۇ كۆرۈلدى. شۇڭا «ئاياللارنىڭ هوقۇق مەنپەئەتنى كاپالەتلىك دەرۇرۇش قانۇنى»نى ئومۇمیۈزۈلۈك يولغا قويۇپ، ئاياللارنىڭ هوقۇق مەنپەئەتنىكە

دەخلىي-تەرۇز يەتكۈزۈدىغان تۈرلۈك قىلىشلارغا قارشى كۈرەش قىلىش ئۆزاق مۇددەتلەك ۋە مۇشكۈل ۋەزپە. ئۆكىنىش ۋە تەشۇقىاتنى كۈچەيتىپ، ياخشى جامائەت پىكىرى مۇھىتىنى يارىتىپ، پۇتكۈل جەمئىيەتنە ئاياللارنى ھۈرمەتلەيدىغان، ئاياللارنى قوغدايدىغان ياخشى كەيىياتنى شەكىللەندۈرۈش كېرەك. ئاياللارنىڭ هووققۇم مەنپەتتىنى كاپالەتلەندۈرۈش ئاييا تاتىنى يەنمۇ ئىلگىرىلىكەن حالدا بەرپا قىلىپ ۋە مۇكەمەللەش تۈرۈپ، ئاياللارنىڭ هووققۇم مەنپەتتىنى قوغداشقا تەشكىلىي جەھەتنى كاپالەتلەك قىلىش، شۇنداقلا هەرقايىسى مۇناسىۋەتلەك تارماقلارنىڭ ھەمكارلىشىپ، ئىشنى بىرلىكتە تۇتۇپ، ئورتاق باشقۇرۇپ، ئاياللارنىڭ هووققۇم-مەنپەتتىنى كاپالەتلەندۈرۈش خىزمىتىنى ھەققىي ئەمەلىيەشتۈرۈشنى ماسلاشتۇرۇش ۋە ئۇنىڭغا ھەيدە كېچىلىك قىلىش كېرەك. جەمئىيەتنىكى رەزىل ھادىسلەرنى قەشىي توسۇش ۋە ئاياللارنىڭ هووققۇم-مەنپەتتىكە دەخلىي-تەرۇز يەتكۈزۈدىغان قانۇنغا خلاب جىنайى قىلىشلارغا فاتىق زىرىبە بېرىپ، تىجىتمائىي مۇھىتىنى پاكلاشتۇرۇش كېرەك.

4. ھەر دەرېجىلىك ئاياللار بىرلەشمىسى تەشكىلاتلىرىنىڭ رولىنى تولۇق جارى قىلدۇرۇش كېرەك. ئاياللار بىرلەشمىسى مەملىكتىمىزدىكى ھەر مىللەت، ھەر ساھە ئاياللارنىڭ جۈڭگۈ كومپاراتىسىنىڭ رەھبەر-لىكىدە، يەنمۇ ئىلگىرىلىكەن حالدا ئازادىلىقنى قولغا كەلتۈرۈش ئۈچۈن بىرلەشكەن تىجىتمائىي ئاممىسى تەشكىلاتى، ئۇ كەڭ ئاياللار ئاممىسىنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ ۋە تەرىبىيەپ، باي - قۇدرەتلەك، دېمۆكراتىك، مەدەننەيەتلەك سوتىيالىستىك دۆلەت قۇرۇش ئۈچۈن تىرىشىپ كۈرەش قىلىشىن ئىبارەت مۇھىم مەسئۇلە-يەتى ئۆز ئۆستىكە ئالغان. ئاياللار بىرلەشمىسى خىزمىتىنى ياخشى ئىشلەش—ئاياللارنىڭ ئازادىلىق ئىشلىرى-نى ئىلگىرى سۈرۈشىنىڭ تەشكىلىي كاپالىتى. ھەر دەرېجىلىك ئاياللار بىرلەشمىلىرى جۈڭگۈچە سوتىيالىز قۇرۇش نەزەر بىسىنى پىتە كەچى قىلىپ، خىزمەتلەرنى ئىقتىسادىي قۇرۇلۇشتن ئىبارەت بۇ مەركەزى زىچ چۈرۈدىكەن حالدا قانات يايىدۇرۇپ، ئۆزىنىڭ ئار توچىلىقىنى جارى قىلدۇرۇپ، ئاياللارنىڭ هووققۇم-مەنپەت-تىكىدە تېخىمۇ ياخشى ۋە كەللەك قىلىپ ۋە ئۇنى قوغداپ، ”ئىككىنى ئۆكىنىش، ئىككىدە بىسىلىشىش“، ”ئاياللار خىزمەت كۆرسىتىش“ قاتارلىق ئاممىسى پائالىيەتلەر ئارقىلىق، ھەر مىللەت، ھەر ساھە ئاياللارنىنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ، ئىسلاھات-تېچىۋېتىش ۋە زامانىۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئىشلىرىنى ئىلگىرى سۈرۈش ئۈچۈن يېڭى تۆھپە قوشۇشى كېرەك.

بەزىلەر ئاياللار مەسىلىسى ئاياللارنىڭ ئۆز ئىشى، ئاياللار بىرلەشمىسىنىڭ ئىشى دەپ قارايدۇ، بۇنداق قاراش ئەتراپلىق ئەممەس. ئاياللار مەسىلىنىڭ ھەل قىلىنىشى پۇتون جەمئىيەتنىڭ كۆكۈل بۆلۈشى ۋە قوللىشىغا موھتاج، بۇ ئىشتا پۇتكۈل جەمئىيەتنىڭ ئورتاق مەسئۇلىيىتى بار. ھەر دەرېجىلىك رەھبىرىي كادىرلار ئۆزلىرىنىڭ ئەمەلىي ھەرىكتى ئارقىلىق ياشلامچىلىق بىلەن ماركسىزملىق ئاياللار قارشىنىڭ تەشەببۇسچىسى ۋە ئەمەلىيەتچىسى بولۇشى كېرەك. ھەر دەرېجىلىك پارتىكوم ۋە ھۆكۈمەتلەر ھەققىي تەدبىر قوللىنىپ، ئاياللار ۋە بالىلار ئىشلىرىنىڭ تەرقىيەتىنى تىجىتمائىي تەرقىيەت پىلانغا كىرگۈزۈشى كېرەك. پۇتكۈل جەمئىيەتنىڭ چۈشىنىشى ۋە قوللىشىغا تېرىشىدىغان ھەمەدە كەڭ ئايال يولداشلارنىڭ ئورتاق تېرىشچانلىقىغا تايىنىدىغانلا بولساق، چوقۇم مەملىكتىمىز ئاياللارنىڭ ئازادىلىق ئىشلىرىنى يېڭى پەللەك كۆتۈرۈلمەيمىز. جۈڭگۈ ئاياللارنى باراۋەرلىك، تەرقىيەت ۋە تىنچلىق يولىدىكى ئىزدىنىشى داۋامىدا چوقۇم پۇتون دۇنيا ئاياللار ھەرىكتىنىڭ ساغلام راۋاجلىنىشى ئۈچۈن تېخىمۇ زور تۆھپە قوشالايدۇ.

تەرجمە قىلغۇچى: ئادالەت مۇھەممەت

مدئو مۇھەممەد ئەركىنچان

رەھبىرى كادىرلار باشلامچىلىق بىلەن پارتىيۇلىكىنى كۈچەيتىشى كېرىك*

خۇ جىتاۋ

رەھبىرى كادىرلارنىڭ باشلامچىلىق بىلەن پارتىيۇلىكىنى كۈچەيتىشى، يېڭى تارىخي مەجبورىيەتنى تېخىمۇ ئۇبدان زىممىسگە بېلىشى جەھەتسىكى بەزى كۆز قاراشلىرىم ئۆستىدە توختىلىپ ئۆتىمەكچىمن.

رەھبىرى كادىرلار ئۆزىنىڭ زىممىسىدىكى تارىخي مەجبورىيەتنى تولۇق تونۇپ، پارتىيۇلىك جەھەتسىن چېنىقىش ئاڭلىقلقىنى ئۆستۈرۈشى لازىم

پارتىيۇلىك جەھەتسىن چېنىقىشنى كۈچەيتىش ئۆچۈن ئالدى بىلەن پارتىيۇلىكىنىڭ نېمە ئىكەنلىكـنى ئايىدىڭلاشتۇرۇۋېلىش لازىم. ئاددىي قىلىپ ئېيقاندا، پارتىيۇلىك سىنىپىلىكىنىڭ ئەڭ يۇقىرى، ئەڭ مەركەزلىك گەۋىدىلەندۈرۈلۈشى. ماركسىزملق نۇقتىسىنەزەرگە ئاساسلانغاندا، سىنپ مەۋجۇت بولغانلىكى جەمئىيەتتە هەرقانداق بىر پارتىيە مەلۇم سىنىقا ياكى مەلۇم تەبىقىنىڭ مەنپەئىتىگە ۋەكىللەك قىلىدىغان سىياسىي تەشكىلاتتۇر. خاراكتېرى ئۇخشاش بولمىغان پارتىيە ئۇخشاش بولمىغان سىنىپىنىڭ مەنپەئىتىگە ۋەكىللەك قىلىدۇ، شۇنىڭ ئۆچۈن مەلۇم سىنپ ئىگە بولغان تۇپ ئالاھىدىلىك ئۆز پارتىيىسىنىڭ پارتىيۇلىكى بىلگىلەيدۇ. ئۇنداقتا، جۇڭگو كومپارتىيىسىنىڭ پارتىيۇلىكى نېمىدىن ئىبارەت؟ جۇڭگو كومپارتىيىسى جۇڭگو ئىشچىلار سىنىپىنىڭ ئاۋانكارتى، بىزنىڭ بۇ پارتىيىمىزنىڭ پارتىيۇلىكى ئىشچىلار سىنىپىنىڭ سىنىپىي ئالاھىدىلىكىنى ئاساس قىلىدۇ، شۇنداقلا ئۇ ئىشچىلار سىنىپىنىڭ سىنىپىلىكىنىڭ ۋە سىنىپىي مەنپەئىتىنىڭ مەركەزلىك ئىپادىسى. لېكىن مۇشۇ سىنىپىنىڭ ئاۋانكارتى بولغان جۇڭگو كوممۇنىـتىك پارتىيىسىنىڭ پارتىيۇلىكى ئىشچىلار سىنىپىنىڭ ئادەتتىكى ئالاھىدىلىكىنى ئەكس ئەتتۈرۈپلا قالماـسـىـنـ، بـەـلـكـىـ مـارـكـىـزـمـىـنـ يـېـتـەـكـچـىـ قـىـلىـپـ، ئـىـشـچـىـلـارـ سـىـنىـپـىـنىـڭـ ئـىـلـغاـرـلـقـلـقـقـىـنىـ تـېـخـىـمـۇـ يـۇـقـرىـ سـەـۋـىـيـىـدـىـ بـېـكـسـەـلـدـۇـرـۇـلـىـدـىـغانـ، پـارـتـىـيـىـنـىـ پـەـمـلـىـكـەـتـتـىـكـىـ ھـەـرـمـلـلـەـتـ خـەـقـىـنـىـڭـ مـەـنـپـەـئـىـتـىـگـەـ ۋـەـكـىـلـلـەـكـ قـىـلىـشـ ئـىـمـكـانـىـتـىـكـەـ ئـىـگـەـ قـىـلىـدىـغانـ، ئـىـسـانـىـيـەـتـ جـەـمـئـىـيـىـتـىـ تـەـرـقـقـىـاتـىـنىـ قـانـۇـنـىـتـىـنىـ ئـىـگـەـلـىـدـىـغانـ، تـارـىـخـىـنىـ دـاـۋـامـلـقـ ئـىـلـگـىـرىـ سـلـجـىـشـغاـ تـۇـرـتـكـەـ بـولـىـدـىـغانـ رـەـبـىـرىـ يـادـروـ كـوـچـتـورـ. پـارـتـىـيـىـزـنـىـڭـ پـارـتـىـيـۇـلىـكـىـنىـ ئـالـاـھـىـدىـلىـكـىـ قـايـىـسىـ جـەـھـەـتـلـەـرـدـ ئـىـپـادـىـلىـنىـدـۇـ ئـۇـ، ھـەـمـ پـارـتـىـيـەـ نـىـزـامـانـاسـىـدـەـ بـەـلـگـەـنـگـەـنـ پـارـتـىـيـىـنـىـ بـېـتـەـكـچـىـ ئـىـدىـيـىـسـىـدـەـ، تـۇـپـ مـەـقـىـسـىـدـەـ، كـۈـرـمـشـ قـىـلىـشـ پـروـگـرـامـلىـرىـداـ، لـۇـشـىـنـ سـىـيـاسـەـتـلىـرىـدـەـ، تـەـشـكـىـلىـ پـىـنـسـىـپـلىـرىـداـ، پـارـتـىـيـىـنـىـ ئـىـنـتـزـامـ، خـىـزـمـەـتـ ئـۇـسـۇـلىـ ۋـەـ خـىـزـمـەـتـ ئـىـسـتـىـلىـ جـەـھـەـتـتـەـ ئـىـپـادـىـلىـنىـدـۇـ، ھـەـمـ كـەـڭـ

* بۇ مقالە يولداش خۇ جىتاۋاتىڭ 1995-بىل 7-ئاينىڭ 21-كۈنى مەركىزىي ئۇرگانلاردىكى منىستر (كومىتېت) ئىدارە (مەھكىمە) دەرىجىلىك رەھبىرى كادىرلارغا سۆزلىكەن پارتىيە دەرسىنىڭ ئۇن ئالغۇغا ئېلىنغان نۇسخىسىغا ئاساسەن دەلىنلىدى.

کومپارتييە ئەزىزلىرىنىڭ، پارتىيەلىك كادىرلارنىڭ غايىه-تېتقىادىدا، ئىدىيىۋى كۆز قارشىدا، ئەخلاق-پەزىلىتتەدە ۋە ئۆكىنىش، خزمەت، تۇرمۇش قاتارلىق جەھەتلەردىكى سۆز ۋە هەرىكتىدە ئىپادىلىنىدۇ. روشن پارتىيۇبلىككە ئىگە بولۇش ياراملىق كومپارтиيە ئەزاسى بولۇشتىكى ئاساسلىق بىر مىسلىم، ياراملىق رەھبىرى كادىر بولۇشتىكى تېخىمۇ ئاساسلىق بىر مىسلىم. پارتىيە نىزامانامسىنى ئېتىراپ قىلىدىغان ھەم پارتىيە نىزامانامسىگە ئۆزلىكىدىن رىئايم قىلىدىغان، پارتىيۇبلىك پېرىنسىقا ئاساسەن ئۆزىگە ھەققىي تەلەپ قوپىدىغان كىشىلەرلا پارتىيىگە كىرگەن يولداشلار پارتىيە نىزامانامسىنى قاتىق تىجرا قىلىشى، پارتىيۇبلىك پېرىنسىپنى ئۆز ھەرىكتىكە بېتەكچى قىلىشى ھەمە مۇشۇ پېرىنسىپ بويىچە ئۆزىنى دائىم چەكلەپ تۈرۈشى كېرەك. بۇنداق قىلىش-قىلاماسلىق بىر كومپارтиيە ئەزاسىدا پارتىيۇبلىككىنىڭ بار-يوقلىقىنى ۋە پارتىيۇبلىككىنىڭ كۈچلۈك-ئاجىزلىقنى ئۆلچەيدىغان ئاساسلىق بەلكە، شۇنداقلا پارتىيەلەر رەھبىرىي كادىرنىڭ مۇنەۋەھەر بولغان-بولمىغانلىقىنى سنایىدىغان ئەقەللىي شەرتتۇر. پارتىيەمىز — پارتىيە ئەزىزلىرىنىڭ بولۇپمۇ رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پارتىيۇبلىك جەھەتنىن چېنىقىشنى كۈچەيتىشكە ئىزچىل ئەھمىيەت بېرىپ كەلدى. ئۇخشاش بولمىغان تارىخي دەۋىرەدە ھەمشە دۈچ كەلگەن ۋەزىيەت ۋە ۋەزىپىگە بىرلەشتۈرۈپ، پارتىيە ئەزىزلىرىنىڭ ۋە رەھبىرىي كادىرلارنىڭ ئەمەللىي ئەھۋالنى كۆزدە تۇنۇپ، پارتىيۇبلىك جەھەتنىن چېنىقىشنىڭ مۇھىم نۇقتا ۋە تەلەپلىرىنى تۇتۇرۇغا قويۇپ، كۆچىلەرنىڭ ئۆز سۈپىسىنى تۇتۇرۇشىگە ياردەم بەردى. يېڭى دېمۆکراتىك ئىنقىلاپ دەۋرىدىلا يولداش ماۋ زىدۇڭ تەكتىلەپ مۇنداق دەپ تۇتۇرۇغا قويغانىدى، پارتىيەنىڭ ياخشى كادىرى ماركسزم-لىنىزىمىدىن خەۋەدار بولۇشى، سىياسەتتە يېراقنى كۆرەلەيدىغان بولۇشى، خزمەت قىلىش ئىقىتىدارغا ئىگە بولۇشى، قۇربان بېرىش روھىغا باي، مەسىلىلەرنى مۇستەقلەنەن قىلايىدىغان، قىيىنچىلىق داۋامىدا تەۋەنەمەيدىغان، مىللەت ئۇچۇن، سىنىپ ئۆچۈن، پارتىيە ئۆچۈن سادىقلىق بىلەن ئىشلەيدىغان بولۇشى كېرەك. بۇلارنىڭ ھەممىسى پارتىيۇبلىك جەھەتكىنى تەلەپتۈر. نۇرغۇن يىللاردىن بۇيان، مۇشۇ تەلەپكە ئاساسەن پارتىيە ئەزىزلىرى ۋە كادىرلارنىڭ پارتىيۇبلىك جەھەتنىن چېنىقىشنى كۈچەيتىپ، پارتىيەمىز تۈركۈم-تۈركۈملەپ مۇنەۋەھەر رەھبىرىي خادىملارنى يېتىشتۈرۈپ، ئىنقىلاپ ۋە قۇرۇلۇش ئىشلىرىنىڭ غەلبىسىنى قولغا كەلتۈرۈش ئۇچۇن كۈچلۈك تەشكىلىي كاپالات بىلەن تەمنن ئەتتى. پارتىيە 11-نۇۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 3-ئۇمۇمىسى يېغىندىن بۇيان، پارتىيەمىز بۇتۇن مەملىكەتسىكى ھەرملەت خەلقىگە رەبەرلىك قىلىپ، ئىسلاھات-تېچىۋە-تىش ۋە زامانىۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنىڭ تارىخي تەرقىقىياتىنى ئىلگىرى سۈرۈش داۋامىدا، پارتىيۇبلىك جەھەتنىن چېنىقىش مەسىلىسىنى كۆپ قېتىم تەكتىلدى. 1978-يىلىنىڭ ئاخىرى 11-نۇۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 3-ئۇمۇمىسى يېغىنى ئېچىلىش ئالدىدا چاقىرالغان مەركىزىي كومىتېتىڭ خزمەت يېغىندىدا، يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ ”ئىدىيىدە ئازاد بولۇش، ھەققەتى ئەمەلەتتەن ئىزدەش، بىرداك ئىتتىپاقلىشپ ئالغا قاراش كېرەك“ دېگەن ماۋزۇدا مۇھىم سۆز قىلدى، بۇنىڭدا ئەينىي واقىتتىكى ئەھۋالنى كۆزدە تۇتۇپ مۇنداق دەپ كۆرسەتكەندىدى: ”پارتىيۇبلىكى، پېرىنسىپنى قايرىپ قويۇپ، ”سۇنىڭ ئېقىشى“غا، ”شامالنىڭ يۈرۈشى“غا قاراپ سۆزلەش ۋە ئىش قىلىش، شۇنداق قىلساق خاتالىق تۇتىكۈزۈمەيمىز، دەپ تۇبلاش ئەنە شۇنىڭ جۈملەسىگە كىرىدۇ. ئەمەلەتتە بولسا، شامالغا قاراپ ئېغىشنىڭ ئۆزى كوممۇنىستلارنىڭ پارتىيۇبلىك كىگە خلاپ كېلىدىغان زور خاتالق.“ 1980-يىل 2-ئايدا، پارتىيە 11-نۇۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ

5-ئۇمۇمىي يىغىندا ماقۇللانغان «پارتىيىنىڭ سىياسىي تۇرمۇشغا دائىر بىرقانچە مىزان» دا پۇتۇن پارتىيىدە كى يولداشلارغا پارتىيىۋېلىكتە چىڭ تۇرۇش، گۇرۇھۇازلىقنىڭ يىلتىزىنى قۇرۇقۇش كېرەك، دەپ ئالاھىدە تەلەپ قويۇلدى. 1983-يىل 10-ئايدا يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ پارتىيىه 12-نۇۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 2-ئۇمۇمىي يىغىندا قىلغان سۆزىدە يەنمۇ ئىلگىرىلىكەن حالدا مۇنداق دەپ ئوتتۇرغا قويغاندى: «بارلىق كومىتېتىيە ئەزىزلىرى پارتىيىۋېلىكتىنى كۈچەيتىشى، پارتىيىنىڭ نىزامىمىسىكە ۋە ئىنتىزامىغا رىتايە قىلىشى كېرەك»، «پارتىيە ئەزىزلىنىڭ زور كۆپچىلىكى تۇچۇن ئېيتقاندا، ئۇلارنىڭ پارتىيىۋېلىكى ئىدىيىۋى تەربىيە ئارقىلىق كۈچىسىدۇ. پۇتۇن پارتىيىنى ئىدىبىيە جەھەتتە، سىياسىي جەھەتتە ۋە روھىي حالەت جەھەتتە كۆرۈنەرلىك دەرىجىدە ئالغا ئىلگىرىلىتىش، پارتىيە ئەزىزلىنىڭ ئۆز نەپسىكە چوغۇ تارتىماي، خەلق تۇچۇن خىزمەت قىلىدىغان ئېڭىنى كۆرۈنەرلىك دەرىجىدە ئۆستۈرۈش، پارتىيە بىلەن ئامىنىڭ مۇناسىۋىتىنى كۆرۈنەرلىك دەرىجىدە ياخشىلاش كېرەك؟» ئۇن نەچچە يىلدىن بۇيان، يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ ۋە پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى پارتىيىۋېلىك جەھەتتىن چىنلىقىنى ئىزچىل تۈرۈدە تەكتىلەپ كەلدى. پارتىيە 13-نۇۋەتە-لىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 4-ئۇمۇمىي يىغىندىن كېيىن، يولداش جىاڭ زېمىن ۋە مەركىزىي كومىتېتىنى باشقا رەھىرىي يولداشلارمۇ مۇشۇ مەسىلىنى قايتا-قايتا تەكتىلدى. يولداش جىاڭ زېمىن 1989-يىل 11-ئايدا «پارتىيىنىڭ ئاخبارات خىزمەتكى دائىر بىرقانچە مەسىلە» توغرىسىدا قىلغان سۆزىدە، يەنە شۇ يىلى 12-ئايدا «پارتىيىنى ئىشچىلار سىنپىنىڭ تېخىمۇ كۈچلۈك ئاۋانكارتى قىلىپ قۇرۇپ چىقىش تۇچۇن كۆرەش قىلايلى» دېگەن ماۋزۇلۇق سۆزىدە مۇنداق دەپ كۆرسەتكەندى، پارتىيىنىڭ ئىدىيىۋى قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىشە پارتىيىۋېلىك جەھەتتىكى تەربىيەنى چوقۇم ئىزچىللاشتۇرۇش، كەڭ پارتىيە ئەزىزلىنى مارك-سزىملق دۇنيا قاراش، مېتودلوگىبە ئارقىلىق قۇرالاندۇرۇش لازىم. 1990-يىل 3-ئايدا، پارتىيە 13-نۇۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 5-ئۇمۇمىي يىغىندا ماقۇللانغان «پارتىيىنىڭ قارار» دا بۇتۇن پارتىيىدىكى يىللىك بىلەن بولغان زىج ئالاقىسىنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى قارار. 1992-يىلى ئىلان قىلىنغان «ج ك پ مەركىزىي كومىتېتىنىڭ پارتىيە مەكتىپى خىزمەتنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى ئۇقتۇرۇشى» دا پارتىيە مەكتەپلىرى «ماركسىزم نەزەرەيىسى تەربىيەنى كادىرلارنىڭ پارتىيىۋېلىك جەھەتتىن چىنلىقىنى كۈچەيتىش بىلەن زىج بىرلەشتۈرۈش، پارتىيىۋېلىك جەھەتتىن تەربىيەنى ئۇقوشقا تېكىشلىك دەرس قىلىش، ئۇنى پارتىيە ئەزىزلىنىڭ پارتىيە مەكتىپىدىكى ئۆگىنىشنىڭ ئۇمۇمىي جەريانىدا ئىزچىللاشتۇرۇش» كېرەك دەپ تەكتىلەز-دى. پارتىيىنىڭ 14-قۇرۇلتىسى ۋە 14-نۇۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 4-ئۇمۇمىي يىغىنلىمۇ پارتىيىۋېلىك جەھەتتىن تەربىيەلەش مەسىلىسى تەكتىلەندى، بۇنىڭدا پارتىيە ئازىزلىنىڭ سۈپىتىنى ئۆستۈرۈش، پارتىيىۋەلىكىنى كۈچەيتىش، پارتىيىنىڭ ئاساسىي لۇشىنلىنى قەتىي ئىزچىل تىجرا قىلىش، ئىسلاھات-ئېچۈتىش ۋە زامانىۋىلاشتۇرۇش ئىشلىرىغا ئۆزىنى بېغىشلاش، چىن دىل بىلەن خەلقنىڭ مەنبەئىتىنى كۆزلەش، ئامىغا باشلامىچى بولۇپ ئىقتىصادىي تەرقىقىيات ۋە ئىجتىمائىي تەرقىقىيات تۇچۇن ئەمەللىي تۆھپە قوشىدىغان ئىلغارلاردىن بولۇپ چىقىش تەلەپ قىلىنди.

مېنىڭ تارىخى قىسىچە ئەسلىشىمە، شۇنىڭدەك يولداش ماڭ زىدۇئىنىڭ، يولداش دېڭ شىاۋپىڭنىڭ، يولداش جىالىڭ زېمىننىڭ ۋە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ ھۈجەتلەرنىڭ پارتىيەتلىك جەھەتنىن چېنىقىشنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى نۇرغۇن سۆزلىرىنى نەقل كەلتۈرۈشىمە كۆپچىلىكىنىڭ بۇ مەسىلەكە قارىتا يەنمۇ ئىلكلەرنىڭ ئەمەمىيەت بېرىشى مەقسەت قىلىنغان، بولۇپمۇ شۇنى چۈشىنىش كېرەككى، يېڭى تارىخي شارائىتا، مەركىزىي كومىتېتىنىڭ كومپاراتىيە ئەزىزلىرىنىڭ، بولۇپمۇ رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پارتىيەتلىك جەھەتنىن چېنىقىشنى كۈچەيتىشنى قايتا-قايتا تەكتلىشى — پارتىيەتلىك دۆلەت نىچى ۋە سرتىدىكى يېڭى مۇھىتتا، ئۇلغۇغ تارىخي مەجبۇرىيەتتى تېخىمۇ ياخشى زىممىسىگە ئېلىشقا كاپالەتلىك قىلىشنىڭ ئېھتىياجى، پارتىيە قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىشنى ئىبارەت يېڭى ئۇلغۇغ قۇرۇلۇشنى ئىلگىرى سۇرۇشنىڭ تەلپى. تۇۋەندە ئېمە ئۇچۇن رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پارتىيەتلىك جەھەتنىن چېنىقىشنى كۈچەيتىشنى تەكتىلەش كېرەك دېڭەن مەسىلەنى بىرىنەچە جەھەتنىن بايان قىلىپ ئۆتىمنە.

بىرىنچى، پارتىيەت ئۇستىگە ئالغان تارىخي ۋەزىپە بىزدىن پارتىيەتلىك جەھەتنىن چېنىقىشنى كۈچەيتىشمىزنى تەلەپ قىلماقتا. جۇڭكۈچە سوتىيالىزم قۇرۇش ئۇچۇن كۈرمەش قىلىش، دۆلەتىمىزنى باي-قۇدرەتلىك، دېمۆکراتىك، مەدەننەيەتلىك بولغان سوتىيالىستىك زامانىۋلاشتاقان دۆلەت قىلىپ قۇرۇپ چىقىش پارتىيەتلىك ھازىرقى باسقۇچتىكى ئۇلغۇغ تارىخي ۋەزىپىسى، شۇنداقلا يېڭى بىر مەيدان ئۇلغۇغ ئىنسىلات. ھازىر، مەملىكتىمىزنىڭ ئىسلاھات-تېچىۋىتىش ۋە سوتىيالىستىك زامانىۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ھالقىلىق دەۋىرە تۇرماقتا، سوتىيالىستىك بازار ئىكلىكى تۈزۈلمىسىنى بەريا قىلىش مۇھىم نۇقتا قىلىنغان چوڭقۇر قانات يېپىۋاتىدۇ، باشقا جەھەتكى شۇنىڭغا ماسلاشقان ئىسلاھاتلارمۇ تېز ئېلىپ بېرىلماقتا. بىز ئىقتسادىي، سىياسىي، مەدەننەيەت قاتارلىق ھەرقايىسى جەھەتلەر دەن نۇرغۇن يېڭى ئەھۋال، يېڭى مەسىلەرگە دۈچ كېلىۋاتىمىز، چوڭقۇر قاتلاملىق نۇرغۇن زىددىيەتلەر كۈندىن-كۈنگە ئاشكارلىنىپ چىقىماقتا. شۇنىڭغا قەمتشى ئىشىنىمىزكى، ئىشلىرىمىز خەلقنىڭ رايىغا ئۇيغۇن، تارىخ ئېقىمغا ئۇيغۇن ئىلغار ئىشلار بولۇپ، كۆزلىگەن مەقسەتكە چوقۇم يېتەلەيمىز. بىراق ئالغا ئىلگىلەمش داۋامىدا قىينچىلىقلارنىڭ بولماسىلىقى، ئىشلىرىمىزنىڭ ھەمشە ئۇگۇشلۇق بولۇپ كېتىشى مۇمكىن ئەمەس. ئىسلاھات-تېچىۋىتىشنىڭ تارىخي ئېقىمى خۇددى دەلەقۇنىڭ قۇمنى چايقىغىنندەك، سوتىيالىستىك زامانىۋلاشتۇرۇشنى ئىبارەت ئۇلغۇغ ئىشنىڭ تەلپىگە ئۇيغۇنلىشالايدىغان بىر تۈركۈم ئىلغار كىشىلەرنى ۋە مۇنەۋەھەر رەھبىرىي خادىملىارنى يېشىشتۈرۈپ چىقى ۋە داۋاملىق يېشىشتۈرۈۋاتىدۇ، شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقتتا، بىزى ئىرادىسى ئاجىز كىشىلەرنىمۇ ئاشكارىلاب قويىدى ۋە سەپتىن شالالاپ چىقىرىۋەتتى. دەۋرنىڭ ئالدىنلىقى سېپىدە قەتىي تۇرۇپ، مۇشۇ تارىخي خاراكتېرلىك ئۆزگەرىشكە ياخشى رەھبەرلىك قىلىش - قىلاماسىلىق ھەر دەرىجىلىك زەھبىرىي يولداشلار ئالدىدىكى فاتىق سىناقتورۇ. رەھبىرىي كادىرلار پارتىيەتلىك جەھەتنىن چېنىقىشنى ئاكىلىق كۈچەيتىپ، پارتىيەتلىكى كۈچلۈك، سۈپىتى يۈقرى، پارتىيەتلىك تۈپ نەزەرىيىسىدە ۋە ئاساسنى لۇشىۋەندە تۇۋەنەمەي چىڭ تۇرۇدىغان رەھبىرىي كادىرلار قوشۇنىغا ئىكە بولغاندىلا، پارتىيەتلىك مەملىكتە خەلقنى تېخىمۇ ئوبىدان ئىتتىپاڭلاشتۇرۇپ، ئۇچ قەدەم بويىچە مىڭىش نىشانىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۇچۇن تەرىشىپ كۈرمەش قىلايدۇ، سوتىيالىستىك زامانىۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىدىن ئىبارەت ئۇلغۇغ ئىشنى تاماملە-شىدىن تېخىمۇ زور ئۇمىد كۈتكىلى بولىدۇ.

ئىككىنچى، پارتىيىمىز رەبەرلىك قىلىۋاتقان نىشلار مۇرەككەپ تۈزگەرسچان خەلقئارا مۇھىتتا ئېلىپ بېرىلىۋاتقان بولغاچا، كۆپچىلىكىنىڭ پارتىيىۋەلىك جەھەتنىن چېنىقىشنى كۈچەيتىشنى تەلەپ قىلماقتا. بۇگۈنكى دۇنيا چوڭقۇر تارىخي خاراكتېرلىك چوڭ تۈزگەرسچىدە تۇرۇۋاتىدۇ، نىكى قۇتۇپلىق ئەندىزە ئىاغلىشىپ، كۆپ قۇتۇپلىشىش يۈنلىشكە قاراپ تەرقەقىي قىلماقتا. خەلقئارادا تۈرلۈك چىكىش-مۇرەككەپ زىددىيەتلەر، تۈرلۈك سىياسىي كۈچلەر بېكىباشتىن بۆلۈنۈپ بىرىكىمەكتە، دۇنيا ئىقتىسادنىڭ يەرشارى خاراكتېرلىك بىر كەۋدىلىشىش، رايونلىشىش وە كۇرۇپلىشىش تەرقەقىياتى كۆرۈنەرلىك دەرىجىدە تېزلىش-مەكتە، ئىقتىсад، يەن-تېختىكىنى ئاساس قىلغان ئۇنىۋېرسال دۆلت كۈچى رېقابىتىمۇ كۈندىن كۈنگە كەسکىنلەشمەكتە. بېكى خەلقئارا ۋەزىيەت ۋە ئەندىزە سوتىيالىستىك زامانىۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشمىزنى كەسکىن سىناقلارغۇمۇ بۆزلەندۈردى، تېبلەغۇسز تەرقەقىيات بۇرستىكىمۇ ئىگە قىلدى. بىز بۇرسەتى چىڭ تۇتۇپ، ئىسلاھاتى چوڭقۇرلاشتۇرۇش بىلەن بىلە ئىشىكىنى سرتقا تېخىمۇ كەڭ ئېچىۋېتىپ، تۈز-تۈزىمىزگە خوجا بولۇشتىن ئىبارەت تىنچلىق-دىپلۆماتىيە سىياستىدە چىڭ تۇرۇپ، دۆلتىمىزنىڭ زامانىۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇش ئىشلىرى ئۈچۈن تېخىمۇ پايدىلىق خەلقئارا مۇھىتىنی قولغا كەلتۈرۈشىمىز كېرەك. لېكىن شۇنى سەگە كىلىك بىلەن كۆرۈشىمىز كېرەككى، غەربىتىكى بەزى كىشىلەر سوتىيالىستىك جۇڭگۈنىڭ قۇدرەت تېپىشنى خالمايدۇ، ئۇلار كىشىلىك هوقۇقى، تامۇزنا بېرى-سودا ئۇمۇمىي كىلىشىمى تۈزۈشكەن دۆلتلىك هوقۇقىنى ئەسلىكە كەلتۈرۈش مەسىلسى ۋە تېيۈن، شىزادە مەسىلسى قاتارلىق مەسىلىلەردىن پايدىلىنىپ، بىزنى چەكلەشكە ئۇرۇنىدۇ، ئۇلار يەنە چىرىتىش، تۈزىگە تارتىش، سىڭپ كىرىش قاتارلىق ئۇسۇللار تارقىلىق، بىزنىڭ ئېچىكى قىسىمىزدا گوماشتا ئىزدەش ۋە بېتىشتۇرۇش، بىزنى ئېچىكى جەھەتنى "پارچىلاش"، شۇ ئارقىلىق جۇڭگۈنى "غەرپىچىلەشتۇرۇش" مەقسىتىگە بېتىش كويىدا بولىدۇ. جۇڭگۇ كومپارتىيە سى ئۇزاق سىناقلاردىن تۇتكەن پارتىيە. بىز دادىللىق بىلەن ئىشىكىنى سرتقا ئېچىۋەتتۇق، يەنە تېخى ئىشىكىنى سرتقا داۋاملىق كەڭ ئېچىۋېتىمىز، بۇ ھال بىزنىڭ تۈز پارتىيىمىزنىڭ كۈچ قۇدرىتىگە تولۇق ئىشەنچە باغلىغانلىقىمىزنى ئىسپاتلاب بېرىدۇ. ئۇلارنىڭ تىنج تۈزگەرتۈۋېتىش سۈيىقەستىنى بىتىجىت قىلىشنىڭ ھالقىسى شۇ يەردىكى، ناھىيە دەرىجىلىكتەن يۇقىرى رەبەرلىك قاتىلىمى، بولۇپىمۇ يۇقىرى دەرىجىلىك كادىرلار، يۈكىسەك ھوشيارلىقىنى ساقلاب، پارتىيىۋەلىك جەھەتنىن چېنىقىشنى داۋاملىق كۈچەيتىپ، سىياسىي سۈپىتىنى تۇستۇرۇپ، سىياسىي سەزگۈرلۈكىنى ياخشى ئىشلىشى كېرەك. بولداش دېڭ شىاۋپىڭ: "جاھانگىرلار چىڭ تۇرۇپ، ھەر جەھەتسىكى خزمەتلەرنى ياخشى ئىشلىشى كېرەك. بولداش دېڭ شىاۋپىڭ: "جاھانگىرلار تىنج تۈزگەرتۈۋېتىشنى يولغا قويۇشتا بىزدىن كېيىنكى بىرئەچە ئۇۋlad كىشىلەرگە ئۇمىد باغلىماقتا" دەپ كۆرسىتىپ، بىزدىن ئارمىيىدىكىلەرگە، دېكتاتۇرا ئورگانلىرىدىكىلەرگە، كومپارتىيە ئەزىزلىغا، خەلقە ۋە ياشلارغا ئۇبدان تەربىيە بېرىشىمىزنى بولۇپ توت ئاساسىي بېرىنىپتا تەۋەننمەي چىڭ تۇرۇش تەلىپىگە ئاساسەن مۇنەۋۇر ياش كادىرلارنى بېتىشتۇرۇش ۋە تالالاپ تۇستۇرۇش خىزمىتىنى ياخشى ئىشلىشىمىزنى تەلەپ قىلدى: بولداش دېڭ شىاۋپىڭنىڭ بۇ سۆزى چوڭقۇر مەزمۇنلۇق ۋە چۈشىنىشلىك، چوڭقۇر مەنىلىك ۋە سەممىي بولۇپ، كۈچلۈك قاراتىلىقىقا ۋە زور بېتەكچى ئەھمىيەتكە ئىگە. بولداش دېڭ شىاۋپىڭ دەۋاتقان "بىرئەچە ئۇۋlad كىشىلەر" بىزنى تۈز ئېچىگە ئالىدۇ. بىز چوقۇم بۇ سۆزنى تېخىمۇ ئۇبدان تۈزلەشتۇرۇش-مۇز كېرەك.

ئۇچىنچى، رەھبىرىي كادىرلار قوشۇنىڭ ھازىرقى ئەھۋالدىن قارىغاندا، پارتىيۇلىك جەھەتنىن چېنىقىشنى كۈچەيتىش جىددىي زۆرۈر. نۇمۇمن قىلىپ بىتىقاندا، رەھبىرىي كادىرلار قوشۇنىمىز ياخشى. يېقىنى ئۇن نەچچە يىلىدىن بۇيان، نەگەر ئۇلار ئۆز خزمەت نۇرنىدا تىرىشىپ خزمەت قىلمىغان بولسا، پارتىيە ئىجى ۋە سىرتىدىكى كادىرلار ۋە ئامىنى ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ ۋە ئۇلارغا تايىنىپ، پارتىيىنىڭ لۇشىن ئۆز تۈرلۈك قارارلىرىنى پائالى ئىجرا قىلمىغان بولسا، مەملىكتىمىزنىڭ سوتىيالىستىك زامانىۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشدا بۇنداق غايەت زور مۇۋەپەقىيەتلەرنى قولغا كەلتۈرەلمىكەن بولاتتۇق. شۇنىڭ بىلەن بىلە شۇنىمۇ كۆرۈش كېرەككى، ھازىر خزمەت قىلىۋاتقان رەھبىرىي كادىرلارنىڭ كۆپ قىسى 11-نۇۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 3-نۇمۇمىي يېغىنىدىن كېيىن تەينىلەنكەن بولۇپ، مەدەننېت سەۋىيىسى بىر قەدر بۇقىرى، ئىدىيە جەھەتتە بىرقەدر جانلىق، كەسپىي بىلەك ئىكەن، يەنە باشقا ئارتۇقچىلىقلار غەمۇ ئىكەن. لېكىن بىڭى ئەھۋال، بىڭى مەسىلىم ئالدىدا يەنە خېلى بىر قىسىم يولداشلار سىياسىي جەھەتتە، كەسپىي سۈپەت ۋە رەھبەرلىك تۇقتىدار جەھەتتە، بولۇپمۇ پارتىيۇلىك جەھەتنىن چېنىقىش جەھەتتە يا بۇنداق، يَا مۇنداق ئاجىزلىقلرى ۋە بىتەرسىزلىكلرىنى ئاشكارىلىماقتا. شۇنىمۇ تونۇش كېرەككى، كۈچلۈك پارتىيۇش.- مىككە ئىكەن بولۇش يۈقىرى سۈپەتلىك رەھبىرىي كادىر بولۇپ چىقىشنىڭ ھەل قىلغۇچ شەرتىدۇر. بىر كادىر پارتىيۇلىك جەھەتنىن كۈچلۈك بولۇپ، باشقا سۈپەت جەھەتتە بىتەرسىز بولسا، ئۇنى تولۇقلاش بىر قەدر ياخشى بولىدۇ؛ ئۇ سۈپەت جەھەتتە ياخشى بولغان بىلەن پارتىيۇلىك جەھەتنىن كۈچلۈك بولمسا چوڭ ۋەزىپەلەرنى ئۇستىكە ئالالايدۇ. نەگەر پارتىيۇلىكىنى يوقىتىپ قويسا، هەتا ئەكس تەزەپكە مېڭىپ قالسا، ئۇنىڭ تۇقتىدارى قانچە چوڭ بولغانلىرى ئۇنىڭ ئەكس دولىمۇ شۇنچە چوڭ بولىدۇ. بارتىيۇلىك جەھەتنىن چېنىقىشنى كۈچەيتىش پارتىيە ئەزالىرىنىڭ ئاۋانكارلىق - نەمۇتلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇشغا تاقلىپلا قالماستىن، بىلكى پۇتون پارتىيىنىڭ ئۇيۇشۇش كۈچى ۋە جەڭگۈۋارلىقنى ئاشۇرۇشىمۇ مۇناسىۋەتلىك. پارتىيۇلىك پىنسىپتا چىڭ تۇرۇدىغان پارتىيە ئەزالىرى قانچە كۆپ بولسا، پارتىيىنىڭ يادرلۇق رەھبەرلىك رولى شۇنچە تولۇق جارى قىلدۇرۇلدۇ. رەھبىرىي كادىرلار ئارسىدا پارتىيۇلىك جەھەتنىن چېنىقىشنى كۈچەيتىكەن بولداشلار كۆپ بولغاندا پۇتون پارتىيىكە تېخىمۇ ياخشى باشلاماچىلىق قىلىپ، بىڭى دەۋىرە پارتىيە قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىشىن ئىبارەت بىڭى ئۇلۇغ قۇرۇلۇشنى ئۇمۇمىيۇزلىك ئىلگىرى سۈرگىلى بولىدۇ. مۇشۇنداق قىلغاندilla، پارتىيىمىز تارىخ يۈككەن ئۇلۇغ ۋەزىپىنى تېخىمۇ ئوبىدان زىمىسىكە ئالالايدۇ.

سىياسىيۇنلارنىڭ سۈپەت تەلبىي بويىچە ئۆزىنى چېنىقىتۇرۇش پارتىيۇلىك

جەھەتنىن چېنىقىشنى ئوبىدان ھەل قىلىشتىكى گەۋدىلىك مەسىلە

پارتىيە 14-نۇۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتى 4-نۇمۇمىي يېغىنىنىڭ «قارارى» دا پارتىيىمىز دۈچ كېلىۋات- قان بىڭى ۋەزىيەت ۋە بىڭى ۋەزىپە چوڭقۇر تەھلىل قىلىنىش ئاساسىدا مۇنداق دەپ كۆرسىتىلدى: «دۇنيادا ئۆزگەرىش بولۇۋاتقان ھازىرقى شارائىتا، جۇڭگۇدا ئىسلاھات ئېلىپ بېرىلىۋاتقان، ئىشكە سىرتقا بېچىۋەتىلە- كەن ۋە زامانىۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشى ئېلىپ بېرىلىۋاتقان ھازىرقى ئۇلۇغ ئۆزگەرىشىتە، پارتىيىنى جۇڭكۈچە سوتىيالىزرم قۇرۇش نەزەرىيىسى بىلەن قوراللانغان، جان- دىل بىلەن خلق ئۇچۇن خزمەت قىلىدىغان، ئۆز تۈرلۈك خەۋپ-خە-

تەرلەركە بەرداشلىق بېرىھەيدىغان، باشتىن ئاخىر دەۋىنىڭ ئالدىدا مائىدىغان ماركىسىزملق پارتىيە قىلىپ قۇرۇپ چىقىش، بۇ — يولداش دىڭ شىاۋىپىڭ يادرولۇقىدىكى تۈككىنچى ئەۋلاد مەركىزىي كومىتەت رەھبەرلىك كۆللەكتىپى باشلاپ بەرگەن، يولداش جىڭ زېمن يادرولۇقىدىكى تۈچىنچى ئەۋلاد مەركىزىي كومىتەت رەھبەرلىك كۆللەكتىپى پۇئۇن پارتىيەكە رەھبەرلىك قىلىپ داۋاملاسۇرۇۋاتقان يېڭى ئۇلغۇ قۇرۇلۇش“، بۇ يېڭى ئۇلغۇ قۇرۇلۇشنى، تىرىشىپ ئىلگىرلىتىپ، پارتىيەنىڭ تۈپۈشۈش كۈچىنى ۋە جەڭكىۋارلۇقنى ئاشۇرۇپ، پارتىيەنىڭ رەھبەرلىك سەۋىيىسىنى ۋە ھاكىمىيەت يۈرۈزۈش سەۋىيىسىنى تۈستۈرگەندىلا، پارتىيەمىز ئاندىن نوّوهتسىكى ئۇلغۇ يېڭى سىنقلابقا مۇۋەپپەقىيەتلىك حالدا رەھبەرلىك قىلىپ، دۆلتىمىزنى باي-قۇدرەتلىك، دېموکراتىك، مەدەنئەتلىك سوتسيالىستىك زامانىۋلاشقان دۆلهت قىلىپ قۇرۇپ چىقىشتىن ئىبارەت ئۇلغۇغۇار نىشانى ئىشقا ئاشۇرالايدۇ. شۇنىڭ ئۇچۇن ئۇمۇمىي يېغىنىڭ تۈمەنلىكە ئاساسەن، ھازىرقى رەھبىرىي كادىرلارنىڭ سۈپىتىنى ئومۇمۇيۇزلۇك تۈستۈرۈش، پارتىيەنىڭ تۈمەنلىكە ئۇتتۇرا ۋە يۇقىرى دەرىجىلىك رەھبىرىي كادىرلارنى يەنسى ئىلگىرلىپ تەرىبىيەش ۋە چىنقتۇرۇش، بولۇپ ھەم ئەخلاقلىق، ھەم قابلىيەتلىك ياش كادىرلارنى كۆپلەپ تەرىبىيەپ يېتىشتۇرۇپ ۋە تاللاپ تۈستۈرۈپ، جۇڭگۈچە سوتسيالىزم قۇرۇش يولدا قەتىي تەۋەنمەي مائىدىغان، يېڭى ئەھۋالارنى تەتقىق قىلىش، يېڭى مەسىلىلەرنى ھەل قىلىشقا ماھىر بولغان، قابلىيەتلىك-تەرىجىلىك بولغان ھەم ھاياتى كۈچى تولۇپ تاشقان رەھبەرلىك قاتلىمىنى شەكىللەندۈرۈش شەرت.

يۇقىرى دەرىجىلىك كادىرلارنىڭ، بولۇپ ٹۆلکە، منىستىرلىك دەرىجىلىكتىن يۇقىرى ئاساسلىق پارتىيە-ھۆكۈمەت رەھبىرىي كادىرلارنىڭ پارتىيەتلىك جەھەتسىن كۈچلۈك-ئاجىز بولۇشى، سۈپىتىنىڭ يۇقىرى-نۆۋەن بولۇشى، رەھبەرلىك سەۋىيىسىنىڭ، بولۇپ ىمپارىسى سەۋىيىسىنىڭ قانداق بولۇشى پارتىيە قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىشتىن ئىبارەت يېڭى ئۇلغۇ قۇرۇلۇشنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا، دۆلەتنىڭ، مىللەتنىڭ ئىستىقبا- لغا ۋە تەقدىرىگە بىۋاستە مۇناسىۋەتلىك. شۇڭلاشقا مۇشو قاتلامىدىكى كادىرلارغا تېخىمۇ يۇقىرى تەلەپ قويۇش كېرەك. پارتىيە 14-نۆۋەتلىك مەركىزىي كومىتەتلىك 4-ئۇمۇمىي يېغىنىڭ قارارىدا مۇنۇلار ئۇتتۇرۇغا قويۇلدى، يۇقىرى دەرىجىلىك كادىرلار بىلىمى بولغان، كەسىپنى بىلىدىغان، ئۇز خىزمەتلىك ھۆددىسىدىن چىقىدىغان كەسىپ ئەھلى بولۇشقا تىرىشىپ قالماي، ئالدى بىلەن ماركىسىزغا سادىق بولغان، جۇڭگۈچە سوتسيالىزم يولدا قەتىي مائىدىغان، پارتىيەنى ۋە دۆلەتنى ئىدارە قىلا لايدىغان سىياسىيۇنلاردىن بولۇشقا تىرىشىنى لازىم. ئۇلار چىڭ سىياسىي ئېتىقادقا ئىگە بولۇشى، مېگىسىنى باشتىن-ئاخىر سەگەك تۇتۇشى، پارتىيەنىڭ ئاساسىي نەزەرىيىسىدە ۋە ئاساسىي لوشىيەندە ئاڭلىق حالدا چىڭ تۇرۇشى، ھەرخىل بوران-چاپقۇننىڭ سىنىقىغا بەرداشلىق بېرىھەيدىغان بولۇشى كېرەك، ئۇلار نەزەر دائىرسى كەڭ بولۇشى، دۆلەت ئەھۋالنى پىشىق بىلىشى، دۇنيانى چۈشىنى، ئىدىيىدە ئازاد بولۇشى، ھەققەتى ئەھەلەتلىن ئىزدىشى، ئەھەلەتلىك بىلەن ئىجرا قىلىشى، ئەل ئېچىپ ئىلگىرلىشى لازىم؛ كۆكسى-قارنى كەڭ بولۇشى، پارتىيەتچىل بولۇپ يېڭىلىق يارىتىشى، ئەل ئېچىپ ئىلگىرلىشى لازىم؛ كۆكسى-قارنى كەڭ نەمۇنلىك بىلەن ئىجرا قىلىشى، ئادىل-ۋىجدانلىق بولۇشى، ياخشىلارنىلا ئىشقا قويىدىغان بولۇشى، يولداشلار بىلەن ئىتتىپاقلىشىپ بىرلىكتە ئىشلەشكە ماھىر بولۇشى كېرەك؛ بىرقەدر كۈچلۈك رەھبەرلىك قابلىيەتىگە ئىگە بولۇشى، رەھبەرلىك سەئىتىگە دىققەت قىلىدىغان، پەينى پەملەپ، ۋەزىيەتى كۆزىتىدە.

غان، نۇمۇمىيەتنى تىزگىنلەپ تۇرالايدىغان بولۇشى، ھەر جەھەتىكى كۈچلەرنى ماسلاشتۇرۇشقا ماھىر بولۇشى لازىم؛ ئىسىل ئىستىلغا ئىكە بولۇشى، پاك-دىيانەتلىك بولۇپ ھۆكۈمەت ئىشنى تىرىشچانلىق بىلەن ئىشلىشى، جاپاغا چىداب كۈرەش قىلىشى، ئەمەلىيەتكە چوڭقۇر چۈڭكۈشى، تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىشى، كەمەتەر ئېتىپاچان بولۇشى، ئامما بىلەن مۇناسىۋەت باغلىشى، چىن دىل-سەممىي نىيەت بىلەن خەلقنىڭ كەمەتەر ئېتىپاچان بولۇشى، ماذا بۇ تەلەپلەر ئۇركانىك بىر پۇتۇن گەۋەد بولۇپ، ئۇنىڭ ھەربىر ماددىسىدا دەۋرىنىڭ تەلپى ئەكس ئەتتۈرۈلگەن، پارتىيەنىڭ ۋە خەلقنىڭ ئارزۇسى گەۋدىلەندۈرۈلگەن، شۇنداقلا روشەن پارتىيەتلىك پېرىنىسىپ ئۇزچىلاشتۇرۇلغان. 14-نۆھەتلىك ھەركىزىي كومىتېتىنىڭ 4-نۇمۇمىي يېغىنىنىڭ روهىنى ئۇزچىلاشتۇرۇش داۋامىدا يۈقىرى دەرىجىلىك كادىرلىرىمىز باشلاماچىلىق بىلەن ئۆزىگە قاتقىق تەلەپ قويۇشى، ئۆزىنىڭ سىياسىي ئىدىيىسى، تەشكىلى كۆز قارشى، خىزمەت ئىستىلى، ئەخلاق-پەزىلىتى قاتارلىق جەھەتلەردىكى ئەمەلىيەتكە دائم بىر لەشتۈرۈپ تۇرۇشى، ھەركىزىي كومىتېتىنىڭ سىياسىيۇنلارغا قويىدىغان تەلپىنى ماددا بۇيىچە قايىتا تەكرارلاپ تۇرۇشى، پارتىيەتلىك جەھەتىن چىنلىقىنى ھەققىي كۆچەيتىشى، ئارتاۇقچىلقلارنى داۋاملىق جارى قىلدۇرۇپ، يېتەرسىزلىككەردىن سافلىنىشى كېرەك. نۆھەتە تۆۋەندىكى بىرنهچە گەۋدىلىك مەسىلىنى تونۇش ۋە ئەمەلىيەت جەھەتىن نۇقىلىق تۇبىدان ھەل قىلىش كېرەك.

1. توغرا سىياسىي يۈنلىنىشته چىڭ تۇرۇپ، قىلچىمۇ تەۋەرنەمەي جۇڭگۈچە سوتىيالىزم قۇرۇش يۈلەدە مېڭىش مەسىلىسى

سىياسىي يۈنلىش مەسىلىنى ئالدى بىلەن سىياسىي غايىه ۋە سىياسىي ئېتقاد مەسىلىسىدۇر. مۇستەھكم سوتىيالىستىك، كوممۇنىستىك كۆچەيتىكەنلىكىنىڭ ئەڭ ھەركەزلىك، ئەڭ مۇھىم ئىپادىسى. ئىنسانلار جەمئىيەتى ھامان تەرقىقىي قىلدۇ، ئالغا باسىدۇ. جەمئىيەت تارixinىڭ ئۆزلۈكىسىز تەرقىقىياتنى ئىلىكىرى سۈرۈش ئۈچۈن پائال ئىزدىنىش، تىرىشىپ كۈرەش قىلىش دەۋرىنىڭ ئالدىدا تۇرۇۋاقان بارلىق ئىلغار سىياسىي كۈچلەر ۋە ئىلغار كىشىلەرنىڭ ئۇرتاق ئالاھىدىلىكى. پارتىيەمىز قۇرۇلۇشى بىلەنلا ئاخىرىدا كوممۇنىزمنى ئىشقا ئاشۇرۇشنى ئۆزىنىڭ ئەڭ ئالىي كۈرەش نىشانى قىلغانبىدى. بۇ ئالىجاناپ غايىنى ئىشقا ئاشۇرۇش ئۈچۈن نەچە ئەۋلاد كوممۇنىستىلار دېمۇكراٽىك ئىنقالاب دەۋرىدە ۋە سوتىيالىزم دەۋرىگە قەدم قويىغاندىن كېسىن، ئالدىنقولارنىڭ ئىزىنى كېنكلەر بېسىپ، قەھرمانلارچە كۈرمىش قىلىپ، قېينچىلىقتىن، ئەگرى-توقايلىقتىن قورقماي، پۇتۇن مەملىكتە خەلقى بىلەن بىرلىكتە جۇڭگۈچە جەمئىيەنىڭ سۈپەت جەھەتىن سەكەرەش ھاسىل قىلىشغا تۇرتكە بولدى، ھازىر كۈچنى ھەركەزلىشتۇرۇپ جۇڭگۈچە سوتىيالىزم قۇرۇۋاتىدۇ. ئىشلىرىمىز جۇش ئۇرۇپ راۋاجىلىنىپ، ئۇمۇدكە تولۇۋاتىدۇ. بىزنىڭ كوممۇنىستىك غايىدە چىڭ تۇرۇشمىز ۋە جۇڭگۈچە سوتىيالىزم يۈلەدە قەتىشى مېڭىشمىزدىكى سەۋەب شۇ يەردىكى، ئۇ ئىنسانىيەت جەمئىيەتى تەرقىقىياتنىڭ ئۇبىيكتىپ قانۇنىيەتكە، تارىخ تەرقىقىياتنىڭ مۇقدەرمر يۈزلىنىشىگە ئۇيغۇن. 80-يىللارنىڭ ئاخىرى 90-يىللارنىڭ شىاۋپىڭ مارکىسىزمىچى سىياسىيۇنلارغا خاس ئۆتكۈر نەزەر ۋە شىجاڭەت لارغا دۈچ كەلگەندە، يۈلەش دېڭ شىاۋپىڭ مارکىسىزمىچى سىياسىيۇنلارغا خاس ئۆتكۈر نەزەر ۋە شىجاڭەت بىلەن ئېكىزدە تۇرۇپ يېراقنى كۆرۈپ، بايرىقى روشن ئالدا مۇنداق دەپ كۆرسەتى: "شۇنىڭغا قەتىشى ئىشىمەنكى، دۇنيادا مارکىسىزمنى ياقلايدىغانلار كۆپىيىپ بارىدۇ، چۈنكى مارکىسىز — پەن. مارکىسىز

تاریخی ماتپریالزمنى تەتپىق قىلىش يولى بىلەن ئىنسانىيەت جەمئىيەتنىڭ تەرقىيەت قانۇنىيەتنى ئېچىپ بىردى. فېئوداللزىم جەمئىيەتنىڭ قوللۇق جەمئىيەتنىڭ ئۇرنىنى باستى، كاپيتاللزىم فېئوداللزمنىڭ ئۇرنىنى باستى، سوتسياللزىم ئۇزاق بىر تەرقىيەت جەريانىنى بېشىدىن كەچۈرگەندىن كېيىن، مۇقەدرەر يوسۇندا كاپيتاللزمنىڭ ئۇرنىنى باسىدۇ. بۇ جەمئىيەت تارىخى تەرقىيەتنىڭ ئارقىغا ياندۇرغىلى بولمايدىغان ئومۇمىي يۈزلىنىشى، لېكىن يول ئەگرى-توقاي بولىدۇ. كاپيتاللزمنىڭ فېئوداللزمنىڭ ئۇرنىنى بېسىش ئۈچۈن كەتكەن نەچچە يۈزىلەدا خاندانلىق قايتا تىرىلىدىغان ئىش نەچچە-نەچچە قىتم يۈز بەرمىگەنمىدى؟ شۇڭا، مەلۇم مەندىدىن ئېتىقاندا، مەلۇم بىر خىل ۋاقتىلىق تىرىلىشىمۇ تامامەن ساقلانغىلى بولمايدىغان قانۇنىيەتلەك هادىسە. بىزى دۆلەتلەرde ئېغىر ئەگرى-توقايلىقلار كۆرۈلدى، سوتسياللزىم گويا ئاجىزلاشتۇرۇشلىگەندەك قىلغىنى بىلەن خەلق چىنلىق، ساۋاقي ئېلىپ، سوتسياللزمنىڭ تېخىمۇ ساغلام يۈنلىشكە قاراپ راوجىلىنىشغا تۈرتىكە بولىدۇ. شۇڭا ئالاقزادە بولۇپ كەتمەسلىك كېرەك، ماركسزم يوقالدى، كاردىن چقتى، مەغلۇپ بولدى دەپ قارىماسلىق كېرەك. نەدە ئۇنداق ئىش بولسۇن!“ نەمەلىيەت ئەڭ زور قايىل قىلىش كۈچگە ئىگە.

1989-يىلدىن ھازىر غىچە بولغان ئالتە يىلدا جۇڭگۈچە سوتسياللزىم قۇرۇش ئىشلىرىدا غايىت زور غەلبىلەر قولغا كەلتۈرۈلدى، ئىلىمزر خەلق ئىكىلىكى ئۇدا تېز سۈرەت بىلەن راواجىلاندى، ئۇنىۋېرسال دۆلەت كۈچى ئۇزلىوكسز ئاشتى، خەلق تۇرمۇشى يەنمۇ ياخشىلاندى، سىجىتمائى- سىياسىي ۋەزىبىت مۇقىم بولۇپ كەلدى. سوتسيالىستىك جۇڭگۈنىڭ تەرقىيەتى ۋە يۈكىلىشى دۇنيادىكى سوتسياللزەغا ئېتىقاد قىلىدىغان، ئىنسانە- يەتىنىڭ تەرقىيەت ئىشلىرى ئۇستىدە ئىزدىنىدىغان نۇرغۇن كىشىلەرنى ئىلها مالاندۇردى. ھازىر ھەتتا غەربىتىكى بەزى كىشىلەرمۇ شۇنى ئىتراب قىلماي تۇرالىدىكى، جۇڭگۈنىڭ ماڭغان يولى ”نامەتلىقىن قۇتۇلۇپ بىيغان بىر مiliاردىن ئارتۇق خەلقنىڭ مىللەي ئۇيۇشۇش كۈچى غايىت زور ئېتىسىادى ۋە سىياسىي كۈچنى شەكىللەندۈرۈدۈ“ خانلىقنى كۆرسەتتى. جۇڭگۈ بىر ”ئۇمۇمىيۇزلىك تەرقىي تاپقان چوغۇ دۆلەت“ سۈپىتىدە قەد كۆتۈرۈدۈ. جۇڭگۈنىڭ مۇۋەپەقىتى ”ئاسىيا ۋە دۇنيانىڭ قىياپىتىنى ئۆزگەرتەكتە“. شەك-شوبەسىزكى، ماركسزم يوقالىمىدى ھەم ئۇنىڭ يوقلىشىمۇ مۇمكىن ئەمەس. سوتسياللزىم يەنلا دۇنيادىكى نۇرغۇنلىغان كىشىلەرنىڭ قەلبىدىكى بىر بايراق.

پارتىيەمىزنىڭ كۆممۇنىزم ۋە سوتسياللزىمدا چىڭ تۇرۇشى، ئۇنىڭ چىڭ تۇرۇشقا ئەرزىيدىغانلىقى ۋە چىڭ تۇرغىلى بولدىغانلىقىدا. پارتىيە 11-نۆھەتلىك مەركىزىي كۆمەتىنىڭ 3-ئۇمۇمىي يېغىنىدىن بۇيان، پارتىيەمىز سوتسياللزمنىڭ ماھىيەتى تەلەپ قىلغان پېنىشپىلاردا چىڭ تۇردى، شۇنداقلا جۇڭگۈنىڭ يەنلا سوتسياللزمنىڭ دەسلىپكى باسقۇچىدا تۇرۇۋاقانلىقىدەك نەمەلىيەتى كۆزدە تۇتۇپ، جۇڭگۈنىڭ ئۇزلىوكسز تەرقىي قىلىشنىڭ توغرا يولنى ئايىدىلاشتۇردى. بۇ يەردىكى ئالاھىدە كەۋدىلىك بىر نۇقتا شۇڭى، بىز ئىسلاھات-ئېچۈپتىشنى يولغا قويۇپ، سىجىتمائى ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنى يەنمۇ ئازاد قىلدۇق ۋە راواجىلاندۇرۇدۇق. بىزنىڭ سوتسياللزىممىز - ئىسلاھات ئېلىپ بىرلىدىغان، ئىشك سرتقا ئېچۈپتىلىدىغان سوتسياللزىم؛ بىزنىڭ ئىسلاھات ۋە ئېچۈپتىشمىز سوتسياللزمنى مۇستەھكە مەلەيدىغان ۋە راواجىلاندۇرۇدۇغان سوتسياللزىم. سوتسياللزىم ئىسلاھات-ئېچۈپتىشكە مۇھەتاج؟ پەقەت ئىسلاھات-ئېچۈپتىش ئارقىلىقلار سوتسياللزىم ئۆزۈمىنى ئۇزلىوكسز مۇكەممەللەشتۈرگىلى، ئۇنىڭ ئارتۇقچىلىقىنى تولۇق جارى قىلدۇرغىلى بولىدۇ. مۇشۇ يىللاردا يىلداش دېڭ شىاۋپىڭ ئىسلاھات-ئېچۈپتىش توغرىسىدا ئەڭ بالدۇر، ئەڭ كۆپ، ئەڭ چوڭقۇر

سۆزلىدى، تۆت ئاساسى پىنسىپتا چىك تۇرۇش، "غەرېچىلەشتۈرۈش" كە، "بۆلنىش" كە ۋە كاپىتالزم يولدا مېڭىشقا قارشى تۇرۇش توغرىسىدىمۇ نەڭ بالدۇر، نەڭ كۆپ وە نەڭ چۈڭقۇر سۆزلىدى. نۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتى: "بىز ئىسلاھات ئېلىپ باردۇق، ئىشىنى سىرتقا بېچۈھەتتۈق، خىزمەتنىڭ ئېغىرلىق مەركىزنى ئۇقتىسادىي قۇرۇلۇش ئۇستىگە قويىدۇق. ماركسىزمى تاشلىۋەتمىدۇق، لېنىزىمنى تاشلىۋەتمىدۇق، ماۋ زىدۇڭ ئىدىيىسىنىمۇ تاشلىۋەتمىدۇق، نەجادىلرىمىزنىڭ ئىشىنى تاشلىۋەتسەك بولمايدۇ-دە! كەپ سوتىسى يالزىمنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى ئايىدىڭلاشتۇرىۋېلىش، سوتىسالىزمنى قۇرۇش وە راۋاجلاندۇرۇشنى ئايىدىڭلاشتۇ-رۇۋېلىشتا". بىز پارتىيەپلىكىنى تەكتىلەپ، كومۇنۇستىك غايىدە چىك تۇرۇپ، جۇڭگوچە سوتىسالىز يولدا بېغىشماي ماڭىز دەيدىكەنمىز، يولداش دېڭ شياۋىپىڭنىڭ بىرقاتار بايانلىرىنى ياخشى ئۆگىنىشىمىز وە ئەتراپلىق چۈشىنىشىمىز، پارتىيەنىڭ ئاساسى لۇشىنى، سوتىسالىستىك زامانۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىدىن ئىبارەت چوڭ ئۇمۇمەيلىققا وە سىاسى يېنىلىشكە تاقلىدىغان تۆپ پىنسىپال مەسىلەرەدە باشتىن ئاخىر كاللىزمىنى سەگەك تۇتۇشىمىز وە مۇستەھكمە مەيداندا تۇرۇشىمىز، ئالامەتلەردىن ماھىيەتنى كۆرۈپ، "سول" ياكى ئۇگىدىن كەلگەن، پارتىيەنىڭ ئاساسى لۇشىنى كەلدىغان، جۇڭگوچە سوتىسالىز ئىشلىرىغا زىيان يەتكۈزۈدىغان ئىدىبە وە قىلىمىشلارنى پەرق ئېتىشكە ماھىر بولشىمىز ھەممە ئۇنىڭغا قارشى قەتىي، ئۇنۇمۇك كۈرمىش قىلىشىمىز لازىم. بىز سىاسىيۇنلارنىڭ ساپاسىنى تەكتىلەرنىدە، نەڭ ھۇھىم، نەڭ ئىكىلىكى، ئۇلارنىڭ سۈپىتى مۇشۇنداق جايىلاردا كەۋدىلىنىدىغان بولۇشى كېرەك. سوتىسالىستىك بازار ئىكىلىكى تۈزۈلەمىسىنى بەرپا قىلىش ئاساسى نىشان قىلىغان ئىكىلىك ئىسلاھاتىدا چوقۇم بازار ئىكىلىكىنىڭ ئادەتتىكى قانۇنىيەتى وە پايدىلىق تەجرىبىلىرىنى پاڭال تەتپىق قىلىشىمىز، چوقۇم سوتىسالى-تىك تۆپ تۈزۈمە چىك تۇرۇشىمىز ھەممە بۇ ئىككىسىنى ئۇرگانىك حالدا بىرلەشتۈرۈپ، ئىككى تەرىپىنىڭ ئارزوچىلىقنى جارى قىلدۇرۇشىمىز، شۇ ئارقىلىق شارائىتىدىكىدىننى ئوبىدان يۈرۈشىدىغان بىر خىل يېڭى ئۇقتىسادىي تۈزۈلەمىنى بەرپا قىلىشىمىز كېرەك. بۇ، ئۇقتىسادىي تۈزۈلە ئىسلاھاتىنى ئىلگىرى سۈرۈشتە رەھبىرىي كادىرلارغا قوبۇلدىغان تېخىمۇ يۈقرى يېڭى تەلەپ. بۇ تەلەپ ئابسراكت بولماستىن، بەلكى پارتىيەنىڭ ئاساسى لۇشىنى وە بىرقاتار فاڭچىن-سیاسەتلىرىنى ئەتراپلىق-چۈشىنىش وە توغرا ئىزچىلاشتۇرۇشتا كونكىپت كەۋدىلەندۈرۈلۈشى كېرەك. مەسىلەن، ئۇمۇمىي مۇلۇكچىلىكىنى ئاساس قىلىشta چىك تۇرۇپ، باشقا ئۇقتىسادىي تەركىبەرنىڭ ئۇرتاق راۋاجلىنىشىغا ئىلھام بېرىش؛ ئەمكىكىگە قاراپ تەقسىم قىلىشنى ئاساس قىلىشta چىك تۇرۇپ، باشقا تەخسىمات اشەكلىرىنى قوشۇمچە قىلىش؛ بىر قىسىم كىشىلەرنىڭ ئالدىن بېىشىدا چىك تۇرۇپ، پەيدىنپەي ئۇرتاق بېيىشنى ئىشقا ئاشۇرۇپ، ئىككى قۇتۇبغا بۆلۈنۈپ كېتىشتىن ساقلىنىش؛ ئىشىنى سىرتقا بېچۈپتىشىتە چىك تۇرۇپ، دۇنیايدىكى ھەرقايىسى ئەللەرنىڭ بىزگە پايدىلىق بولغان بارلىق نەرسىلىرىنى دادىل قوبۇل قىلىش، ئەينەك قىلىش وە ئۇنىڭدىن پايدىلىنىش، · شۇنىڭ بىلەن بىر ۋاقتتا دۆلەتنىڭ ئىكىلىك هوقۇقنى قەتىي قوغىداب، كاپىتالزمىنىڭ چىرىك ئىدىيىسىنىڭ چىرىتىشنى وە دۇشمەن كۈچلەرنىڭ بىزگە قاراچان. "غەرېچىلەشتۈرۈش"، "بۆلۈۋەتسەن" سۈپىقەستىنى توسوش ۋەهاكازالار. پارتىيە ئەزالىزمىز، كادىرلرىمىز بۇ ئىشنى قانچە ئاڭلىق، قانچە ياخشى قىلغانسىرى، ئۇلارنىڭ پارتىيەپلىكىنىڭ شۇنچە كۈچلۈك ئىكەنلىكى ئىسپاتلىنىدۇ. نۆۋەتتە ئالاھىدە دەققەت قىلىدىغان ئىش شۇكى، بىز جەزەمن خەلق ئىكىلىكىنىڭ سۈپىتى وە ئۇنۇمىنى

ئۇستۇرۇشنى نەزەردە تۇتۇپ، سۇلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش ئارقىلىق زامانىسى كارخانا تۈزۈمىنى بەرپا قىلىپ، بىر قىسم دۆلەت ئىكلىكىدىكى كارخانىلارنىڭ مۇشكۇل ھالىتنىن قۇتۇلۇپ، دۆلەت ئىكلىكىنى ياخشى يولغا قويۇپ، تۈزىنىڭ تايانچىلىق دولىنى ۋە بېتە كچىلىك دولىنى تولۇق جار قىلدۇرۇشغا ياردىم بېرىشىمىز كېرەك. بۇ، ئۇمۇمىيەلىققا بېلىپ تاقلىدىغان چواڭ مەسىلە. ھازىر خېلى بىر قىسم دۆلەت ئىكلىكىدىكى چوڭ ۋە ئۇتۇرۇ تىپتىكى كارخانىلار ياخشى باشقۇرۇلۇپ، ھاياتىي كۈچكە ئىگە قىلىنى. يەنە بىر قىسم كارخانىلار نۇرغۇن قىينچىلىقلارغا دۇچ كېلىۋاتىدۇ، لېكىن بۇ ئۇمۇم مۇلۇكچىلىك كەلتۈرۈپ چىقارغان مەسىلە بولماستىن، بەلكى تۈزۈلمە، مېخانىزم جەھەتكى نۇقسانلار ۋە كۆپتىن بۇيان يېغلىپ قالغان مەسلىلەرنىڭ تەسىرىدىن كېلىپ چىققان تۇشلادۇر. بەزى كارخانىلارنىڭ سۇلاھاتنى چوڭقۇرلاشتۇرۇش ئارقىلىق قايتىدىن گۈللەنىشىدەك مىسالار شۇنى چۈشەندۈرۈدۈكى، نۆۋەتە ساقلىنىۋاتقان قىينچىلىقلارنى يەڭىلى بولىدۇ، بۇنىڭغا نىسبەتن بىزدە تولۇق ئىشەنج بولۇشى كېرەك. بىر قىسم دۆلەت ئىكلىكىدىكى كارخانىلارنىڭ ۋاقتلىق قىينچىلىققا ئۇچرىغانلىقىغا قاراپلا ئۇمۇم مۇلۇكچىلىكىنىڭ ئۇزۇللىكىدىن گۇمانلە. نىپ تۇپ سىياسىي بېتىقادىتن تەۋەرنىشكە، ھەتا خۇسوسييلاشتۇرۇش ئارقىلىق مەسىلىنى ھەل قىلىش كۆپىدا بولۇشا بولمايدۇ. بۇرۇن "بىرىنچىدىن چواڭ، ئىككىنچىدىن ئىجتىمائىيلاشقان"، نوقۇل ساپ بولۇشنى تەلەپ قىلىش توغرا بولمايدۇ. كومۇنۇستارغا نىسبەتن ئىتىقادىدا، غايىه ۋە بېتىقادىتن تەۋەرنىش ئەڭ خەتلەرلىك تەۋەرنىش، شۇنداقلا بۇ، پارتىيەتلىكى ساپ بولماسىلىقنىڭ ئەڭ بېغىر ئىپادسى. پارتىيىنىڭ رەھبىرىي كادىرلىرى ھەرقانداق چاغدا كومۇنۇستىكى چىك تۇرۇش بىلەن پارتىيىنىڭ ھازىرقى باسقۇچتىكى ۋەزىپىسىنى تۇرۇنداش ۋە ھازىر يولغا قوبۇلۇۋاتقان سىياسەتلەرنى ئىجرا قىلىشنى بىرلەشتۈرۈش، يۆنلىش جەھەتكى قەتىلىك بىلەن ئۇسۇل جەھەتكى جانلىقلىقىنى بىرلەشتۈرۈش، سىياسىي جەھەتكى ييراقنى كۆرەرلىك بىلەن ھازىرقى خىزمەت جەھەتكى بۇختىلىقنى بىرلەشتۈرۈش كېرەك. قىدىكىلەر "ئۆت-گىيا ماجالى بوراندا ئایان، ۋاپادار بەگ-ۋەزىر توپاندا ئایان" دېكەتىدى. بىز توغرا يولدا مېڭۋاتىمىز، بەلكى يول ماڭغانسېرى داغدام بولۇۋاتىدۇ. بۇندىن كېيىن مەيلى قانداق قىينچىلىققا يولۇشىمىزدىن قەتىينەزەر، ئالدىمىزدا قىينچىلىق بارلىقىنى بىلىپ تۇرۇپ ئالغا ئىلگىرلىلىشىمىز كېرەككى، ھەرگىزمۇ قىينچىلىققا ئۇچرىغان ھامان ئارقىغا چىكىنىشىمىزگە، كۆز ئالدىمىزدىكى قىينچىلىقنى كۆرۈپلا نەزەرمىزنى غۇۋالاشتۇرۇپ، تۈزىمىزنىڭ جۇڭگۈچە سوتىسيالزىم قۇرۇش ئىشەنچىمىزدىن تەۋەرنىشىمىزگە بولمايدۇ.

2. پارتىيىنىڭ تۇپ مەقسىتى ئەستە تىڭ تۇتۇپ، جان-دەل بىلەن خەلق ئاممىسىنىڭ مەنپەئىتىنى كۆزلەش مەسىلىسى جان-دەل بىلەن خەلق ئۇچۇن خىزمەت قىلىش، پارتىيىزنىڭ پارتىيىنى قۇرۇشىدىكى تۇپ مەقسىتى. پارتىيە كادىرلىرىغا نىسبەتن ئىتىقادىدا، بۇ مەقسەتنى بېتىراپ قىلىش ۋە نەمەلەيەتنى تۇنكۆزۈش بېڭى تەلەپ ئەممەس. لېكىن سۇلاھات بېلىپ بېرىلىۋاتقان، ئىشك سر تىقا بېچىۋەتلىكمن، بولۇپمۇ سوتىسياللىك بازار ئىكلىكى تەرقىقىي قىلىۋاتقان بېڭى دەۋەدە، پارتىيىلىك كادىرلارنىڭ باشىن ئاخىر بىرداك بولۇش-بو-لاماسلىقى، سۆز-ھەرىكتى بىرداك بولغان ھالدا جان-دەل بىلەن خەلق ئۇچۇن خىزمەت قىلىش.

لقى هرگىزىمۇ ئاسان نىش نەمەس، بولۇپىنۇ رەھبىرىي كادىرلارغا تەلەپ تېخىمۇ يۇقرىبراق قوبۇلىشى كېرەك. سوتسيالىستىك زامانىۋلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنىڭ پۇنكىل جەريانىدا، بۇنىڭدا چىڭ تۇرۇش-تۇرالا- ماسلىق پارتىيېۋلىكىمىزنىڭ قانداقلىقىغا قارىتلغان ئىنتايىن مۇھىم ۋە مەركەزلىك بىر سىناق. هازىر نەمەلىي مەنپەئەتكە قانداق توغرا مۇئامىلە قىلىش كەۋدىلىك بىر مەسىلە بولۇپ قالدى. ناماراتلىق سوتسيالىزم نەمەس، سوتسيالىزم ناماراتلىقنى تۈگىتشىنى مەقسەت قىلىدۇ. شۇڭا، بىز ئىكلىكىنى داۋىجىلەندە- رۆپ، ئىسلاھاتىن ئىبارەت بۇ مۇقەررەر يىلدًا مېڭىشىمىز كېرەك. ئىسلاھات جەريانى تۇخشاشلا تەرقىيەتىنەمەن، ماهىيەتتە يەنە مەنپەئەتتى تەڭشەش جەريانىدىن ئىبارەت. تۇ كىشىلەرنىڭ ماددىنى مەنپەئەتتىنى، جۇملىدىن پارتىيە ئەزىزلىك، كادىرلارنىڭ شەخسىي مەنپەئەتتىنى ئىنكار قىلاماستىن، بەلكى تۇمۇمى مەنپەئەتتى ئاشۇرۇش شەرتى ئاستىدا، دۆلەت، كوللېكتىپ، شەخسلەر ئوتتۇرسىدىكى، شۇنىڭدەك تۇخشاش بولىغان گەۋدىلىر ئوتتۇرسىدىكى مەنپەئەت قۇرۇلىسى ۋە مەنپەئەت مۇناسىۋەتتىنى. بەقىلغە مۇۋاپىق تەڭشەيدۇ، مۇشۇنداق ئەھۋالدا پارتىيەلىك رەھبىرىي كادىرلار ئادەتتىكى پارتىيە ئەزىزلىغا، جەمئىيەتتىكى باشقا كىشىلەرگە قارىغاندا تېخىمۇ ئاڭلىق حالدا ھەممىدە پارتىيە ۋە خەلقنىڭ مەنپەئەتتىنى. نەلا بىلىشى كېرەك. مەنپەئەت ئالدىدا، ئاۋۇال تۈزى تۈچۈن چوت سوقۇش كېرەكەمۇ ياكى ئاۋۇال باشقىلارنى، ئاندىن تۈزىنى، ئاۋۇال تۇمۇمنى، ئاندىن شەخسىي ئوپلاش كېرەكەمۇ ۋىباكى قىلىچىمۇ تۈز مەنپەئەتتىنى كۆزلىمىسىلىك كېرەكەمۇ دېگەن مەسىلىلەر ھەرۋاقت بىزنىڭ پارتىيېۋلىكىمىزنى سىناب تۇرىدۇ. بىز پەقتە كېىنلىك پىنسىپ بويىچە ئىش قىلىشىمىز، تىرىشىپ بولداش ماڭ زېدۇڭ تەلەپ قىلغاندىكىدەك، ئالىجاناپ ئادەم، ئەخلاقلىق ئادەم، پەس ئازىز-ھەۋەسىلەردىن خالىي ئادەم، خەلققە پايدىلىق ئادەم بولۇشىمىز لازىم. شۇنداق دېيشىكە بولىدۇكى، سوتسيالىستىك بازار ئىكلىكىنىڭ تەرقىيەتى جەريانىدا گەرچە ماددى مەنپەئەتتىكى ئىبارا بېرىش پىنسىپى گەۋدىلىنىپ، "ھەممىدە بۇلغا قارايدىغان" بۇلىپەرسلىك ۋە نەپسانىيەتچىلىك قاتارلىق خاتا ئىدىيەلەر پۇر سەتتىن پايدىلىنىپ باش كۆتۈرگەن بولىسىمۇ، لېكىن كۆپ ساندىكى پارتىيە ئەزىزلىمىز ۋە كادىرلىرىمىز يەنلا پارتىيېۋلىك پىنسىپىدا چىڭ تۇرۇپ، پارتىيەنىڭ تەلىپىگە بىنائەن جان-دەل بىلەن خەلق تۈچۈن خىزمەت قىلىشتىن ئىبارەت تۆپ مەقسەتكە ئەستايىدىللىق بىلەن نەمەل قىلىۋاتىدۇ. لېكىن يەنە بىر قىسىم بولداشلارنىڭ نەپسى يوغىنماپ، تۈز مەنپەئەتتى ياكى قىسىمن مەنپەئەت تۈچۈن پارتىيېۋلىك پىنسىپ ۋە خەلق مەنپەئەتتىنى بىرىاققا قايرىپ قويۇۋاتىدۇ. بەزىلەر جان-جەھلى بىلەن نام-ئاتاق، پايدا مەندە- پەندەت، دەرىجە، تەمنىت تاللىشىپ، تۈچۈقتن-تۈچۈق ئەمەل-ھوقۇقا قول سوزۇۋاتىدۇ. بەزىلەر پارتىيەنىڭ قارارلارى ۋە يۇقرىنىڭ بولىورۇقلۇرىدىن تۈزلىرى ئېھتىياجلىق بولغانلىرىنىلا قوبۇل قىلىپ، ئەمر-پەرمانلار- نى ئىجرا قىلمابىۋاتىدۇ، چەكلەنگەن ئىشلاردىن قول تۈزمىبىۋاتىدۇ، تىلى بىلەن دىلى بىزدەك بولىمابىۋاتىدۇ، كۆرۈنۈشە ئەمەل قىلغان بولۇپ، ئاستىرىتىن خلاپلىق قىلىۋاتىدۇ. يەنە بەزىلەر نەپسىنىڭ تاقلىدىشغا بەرداشلىق بېرىپ كۆپتۈرمىچىلىك قىلىشقا مەجبۇرلاۋاتىدۇ. ئاز ساندىكى رەھبىرىي كادىرلاردا كۆرۈلگەن مەلۇمات بېرىپ كۆپتۈرمىچىلىك قىلىشقا مەجبۇرلاۋاتىدۇ. ئاز ساندىكى رەھبىرىي كادىرلاردا كۆرۈلگەن يۇقرىقىدەك ئاشۇنداق پارتىيېۋلىك پىنسىپىغا خلاپ ئەھۋاللار تۈزلىرىنىڭ ئىنۋاتىتكە تەسىر يەتكۈزۈپلا قالماستىن، خىزمەت ۋە پارتىيەنىڭ ئىشلىرىغىمۇ تەسىر يەتكۈزىدۇ، شۇڭا بۇنى قەتىشى تۈزىتىش، هەرگىز بۇنداق ئەھۋاللارنىڭ يامراپ كېتىشىكە يول قويۇۋەتمەسىلىك كېرەك.

رەھبىرىي كادىرلار ئالاھىدە يۈكسەك دەرىجىدە هوشىار بولۇشقا، نۇستايىدىل مۇئامىلە قىلىشقا تېكشىلىك بىر مەسىلە خەلق تۈچۈن ھاكىمىيەت يۈرگۈزۈشتە چىڭ تۈرۈش، خەلق تۈچۈن هوقۇق ئىشلىشتە چىڭ تۈرۈشتىن ئىبارەت. بىزگە هوقۇقنى پارتىيە ۋە خەلق بەرگەن، هوقۇقنىڭ چوڭ-كىچىك بولۇشى خەلق تۈچۈن خىزمەت قىلىش مەسۇلىيىتى بىلەن زىج باغانغان، كوممۇنىستلار مەبىلى قانداق ئوروندا هوقۇق تۈتقان، هوقۇق ئىشلەتكەن بولسۇن ھەممىدە خەلق ئامىسى ئۆيلىغاننى ئۆيلىشى، خەلق ئامىسىنىڭ غېمىنى بېيشى، خەلق ئامىسىنىڭ حاجىتدىن چىقىشى، ھەققىي تۈرددە، جان-دىل بىلەن خەلقنىڭ مەنپەتىنى كۆزلىشى، خەلق ئامىسىنىڭ قانۇنى هوقۇق مەنپەتىنى قەتىسى تەۋەرنەمە قوغىداب، شەخسىيەتسىز حالدا ھېچنمىدىن قورقماي ئامىنىڭ هوقۇق مەنپەتىنگە دەخلى-تەرۇز يەتكۈزۈدىغان بارلىق ھادىسلارغا قارشى كۈرمەش قىلىپ، خەلق چاکىرىغا خاس خىسلەتنى ساقلىشى كېرەك، شۇنى چۈشىنىش كېرەككى، پارتىيىمىزنىڭ پارتىيە ئەزىزلىغا قويىدىغان تەلپى هامان پۇتۇن خەلقنىڭ ئېڭى ۋە تەلپىكە ماسلىشىدىغان ھازىرقى سىياسەتتىن، بولۇپمۇ مەلۇم كونكىرت مەنپەتەتكە چىتلىدىغان سىياسەتتىن يۈقرى بولىدۇ. ئەگەر پارتىيە ئەزىزلىغا قويىلىدىغان تەلەپ جەمئىيەتتىكى ئادەتتىكى كىشىلەرگە كىشىلەرگە بىلەن تۇخاشش بولۇپ قالسا هەتا ئۇنىڭدىنىمۇ تۆۋەن بولۇپ قالسا، ئۇنداقتا پارتىيىمىز ئىلغاڭلىقنى يوقىتىپ قويىغان بولىدۇ. كادىرلارغا، بولۇپمۇ رەھبىرىي كادىرلارغا قويىلىدىغان تەلەپ بىدەتتىكى پارتىيە ئەزىزلىغا قويىلىدىغان تەلەپتىنىمۇ يوقىرى بولىشى كېرەك. ئۇنداق بولمسا، كىشىلەرنى قايىل قىلغىلى بولمايدۇ، شۇنداقلا ئېغىر ۋەزىپىنى تۆز زىمىسىكە ئالالمايدۇ. ئەگەر رەھبەرلىك ئوروندا بولغان بىرەر كادىر، هوقۇقنى خەلق تۈچۈن ئىشلەتىمىي، بەلكى شەخسىي مەنپەتىنى تۈچۈن ئىشلىتىپ، پارتىيە ۋە خەلقنىڭ مەنپەتىنگە چىيان يەتكۈزۈگەن بولسا، بۇنداق ئادەم هامان رەھبەرلىك سالاھىتىنى يوقىتىپ، خەلقنىڭ نەزەردىن چۈشۈپ قالدۇ.

3. ئەشكىلى كۆز قاراشنى كۈچەيتىپ، پارتىيىنىڭ قائىدە-نزااملرىغا قاتىق ئەمەل قىلغان حالدا ئىش كۆرۈش مەسىسى ئىسلاھات-ئىچۈپتىشنىڭ دېلىپىدىلا، يۈلداش چىن يۈن پۇتۇن پارتىيىنى كومپارتىيە ئەزىزلىرى ھەقانداق ۋاقتىتا ئۆزىنىڭ كومپارتىيە ئەزاسى ئىكەنلىكىنى ئېسىكە ئىلىپ تۈرۈشى كېرەك دەپ ئاگاھلاندۇر-غانىدى. بۇ يېغىنچاڭ ۋە مەزمۇنلۇق سۆزى قىبلىنامە قىلىشىمىز لازىم. ئۆزىمىزنىڭ كومپارتىيە ئەزاسى ئىكەنلىكىنى ئەسکە ئالقىنىمىزدا، پارتىيىنىڭ خاراكتېرى، مەقسىتى ۋە كۈرمەش نىشانىنى، پارتىيىنىڭ قائىدە-تۆزۈم ۋە تەشكىلىي ئىنتىزامىنى، پارتىيە ئەزاسىنىڭ هوقۇقى ۋە مەجبۇرىتىنى يادىمۇغا كەلتۈرۈپ، ئۇنى تۆز ئەمەلىيىتىمىزدە كۆرسىتىشىمىز ۋە ئۇنىڭغا ئاڭلىق دېئايە قىلىشىمىز كېرەك. بولۇپمۇ پارتىيە نزامانامىسىنى نازارىتىنى قوبۇل قىلىشىمىز، ناۋادا بۇنىڭغا خىلاپلىق قىلىپ قويىغان بولساق دەرھال تۆزىتىۋېلىشىمىز كېرەك. پارتىيىمىز ئັچىدە، پارتىيە نزامانامىسىغا ئەمەل قىلمايدىغان، پارتىيىنىڭ قائىدە-نزااملرى بويىچە ئىش قىلمايدىغان ئالاھىدە شەخسلەرنىڭ بولۇشىغا ھەركىز يول قويۇلمايدۇ. پارتىيىمىزنىڭ دېموکراتىيە-مەركەزلىشتۈرۈش تۆزۈمى دېموکراتىيە-ئاساسىدىكى مەركەزلىشتۈرۈش بىلەن مەركەزلىشتۈرۈش بېتە كېلىلىكىدىكى دېموکراتىيىنى ئۆزئارا بىرلەشتۈرۈشتىن ئىبارەت. بۇ، ئەڭ

نىڭزىلىك تەشكىلىي تۈزۈم، رەھبەرلىك تۈزۈمى، شۇنداقلا نېڭىزلىك ھەرىكت نىزامى. تۇمۇمن ئالغاندا، مۇشۇ بىرقانچە يىلدىن بۇيان ھەر دەرىجىلىك پارتىكوم (پارتىيە گۇرۇپىلىرى) رەھبەرلىك بەنزىلىرىنىڭ دېموکراتىيە-مەركەز لەشتۈرۈش تۈزۈمىنى نىزچىل تىغرا قىلىش نەھۋالى ياخشى ياكى بىرقەدر ياخشى بولۇپ كەلدى، بۇنىڭغا بولغان تۇنۇشى پەيدىنېي تۇستى، تۈزۈم يەنمۇ مۇكەممە لەشتۈرۈلدى، دېموکراتىيە - مەركەز لەشتۈرۈشنىڭ ئىبارەت بۇ تۆپ تەشكىلىي تۈزۈم ۋە رەھبەرلىك تۈزۈمكە قارىتا بەزى يولداشلار ئارسىدا يەنە بەزى مۇجمەل كۆزقاراشلار بار، ئەمەلىيەت داۋامدا دېموکراتىيە پىتەرلىك بولماسلق ۋە مەركەز لەشتۈرۈش بىتەرلىك بولماسلق مەسلىلىرى ساقلىنىۋاتىدۇ، بەزىلىرى خېلى كەۋدىلىك بولۇتاتىدۇ. بەزىلەر پارتىيە بىلەن ھۆكۈمەتنىڭ فونكىسىيىسى ئايىرۇتىلدى، سوتسيالىستىك بازار ئىككىلىك راۋاجلاندۇرۇلۇپ، زامانئىي كارخانا تۈزۈمى بىرپا قىلىنى، شۇڭا دېموکراتىيە. مەركەز لەشتۈرۈش تۈزۈمىنىڭ ھاجىتى قالىدى، دەپ ھېسابلاشماقتا، رۇشەنكى، بۇ بىر خاتا چۈشەنچە. يەنە بەزىلەر، دېموکراتىيە-مەركەز لەشتۈرۈش تۈزۈمىنى يولغا قويۇش پارتىكومدىكى بىرنىچى قول باشلىقىنىڭ نىشى، تۇنىڭ يارتكوم ئەزىزلىرى بىلەن بولغان مۇناسىۋىتى ئانچە چوڭ ئەمەس، دەپ قارايدۇ ياكى دېموکراتىيە. مەركەز لەشتۈرۈش تۈزۈمى پىرىنسىپى پەقەت پارتىكوم ئۇرگانلىرىغلا ماس كېلىدۇ، مەمۇرىي باشلىق مەسىۇل بولۇش تۈزۈمى يولغا قويۇلغان ئۇرگانلارغا مۇۋاپق كەلمىدۇ دەپ قارايدۇ، بۇمۇ بىر خاتا چۈشەنچە. پارتىيە 14-نۇۋەتلەك مەركىزىي كومىتەتنىڭ 4-تۇمۇمىي يىغىنى تارىخي تەجريبلەر ۋە ئىسلاھات-تىچۇپتىلگەندىن بۇيانقى يېڭى تەجريبلەرنى يەكونلەش ئاساسىدا، دېموکراتىيە-مەركەز لەشتۈرۈش تۈزۈمىدە چىڭ تۈرۈش ۋە تۇنى مۇكەممە لەشتۈرۈشكە قارىتا بىر قاتار يېڭى تەلەپلەرنى ئوتتۇرۇغا قوبىدى. بەزى مۇھىم بەلكىلىمەرنى تەكتىلىدى. پارتىيە 14-نۇۋەتلەك مەركىزىي كومىتەتنىڭ 4-تۇمۇمىي يىغىنىنىڭ قارارلىرىنى تۇڭىنىش ۋە ئىزچىللاشتۇرۇش جەريانىدا تۈزۈم قۇرۇلۇشنى يەنسى كۈچەيتىش بىلەن بىرگە، ئىدىيىتى ئەلىم-تەرىبىسىنى ئىزچىلىق حالدا كۈچچىتىپ، پارتىيلىك كادىرلارنىڭ تۇنۇشنى تۇستۇرۇپ، ناتوغرا چۈشەنچىلەرنى تۆگكە-تىپ، پارتىيۇشلىكىنى كۈچەيتىشكە ياردىم بېرىش ئارقىلىق دېموکراتىيە-مەركەز لەشتۈرۈش تۈزۈمىنىڭ ئۇنۇمۇلۇك يولغا قويۇلىشىغا كاپالا تەلىك قىلىش لازىم.

4-تۇمۇمىي يىغىنىڭ تەلپىگە بىنائەن، نۇۋەتتە دېموکراتىيە-مەركەز لەشتۈرۈش تۈزۈمىنى نىزچىل تىغرا قىلىپ، پارتىيۇشلىكىنى كۈچەيتىشتە تۆۋەندىكى. بەش نۇقىنى تەكتىلەش كېرەك: بىرنىچى، پارتىيە نىزامانىسىدە بەلكىلەنگەن پارتىيە ئەزاسى پارتىيە تەشكىلاتغا بويىسۇنىدۇ. ئازچىلىق كۆپچىلىككە بويىسۇنىدۇ، تۆۋەن دەرىجىلىك تەشكىلات يۈقرى دەرىجىلىك تەشكىلاتقا بويىسۇنىدۇ، پارتىيىنىڭ ھەممە تەشكىلاتلىرى ۋە بارلىق پارتىيە ئەزىزلىرى پارتىيىنىڭ مەملىكتەلىك قۇرۇلۇتىغا ۋە مەركىزىي كومىتەتنىڭ بويىسۇنىدۇ دېكەن بۇ پىرىنسىپى ھەم دېموکراتىيىنىڭ تەلپى ھەم مەركەز لەشتۈرۈشنىڭ تەلپى، دېموکراتىيە بىلەن مەركەز لەشتۈرۈش بىرلەشتۈرۈلگەن تۆپ تەشكىلىي تۈزۈم ۋە تەشكىلىي ئىنتىزام، پارتىيە تۇرمۇشىدىكى ئەركىنلىك بىلەن ئىنتىزامنىڭ بىرلىكى. بۇ تۆت بويىسۇنىش پارتىيۇشلىكىنىڭ تەلپى بولۇپ، بۇنىڭ بىرى كەم بولسىمۇ بولمايدۇ، تۇنىڭ ھەممىسىنى ئەستايىدىل ئىغرا قىلىش كېرەك. ئىككىنچى، مەركەزنىڭ نوپۇزىنى قەتىي قوغداب، مەركەزنىڭ ئەمر-پەرمانلىرىنىڭ ئۇڭۇشلۇق يۈرگۈزۈلۈشكە كاپالا تەلىك قىلىش كېرەك. پارتىيىمىز-نىڭ مەركىزىي رەھبەرلىك كۆللەكتىپى ۋە بۇ كۆللەكتىپنىڭ يادروسى ئەمەلىيەت داۋامدا شەكىلەنگەن،

دېمۇكراتىيە - مەركەزلىشتۇرۇش تۈزۈمى ئاساسدا بارلىققا كەلگەن. مەملىكتىمىزنىڭ يەر-زېمىنى كەڭ، ئاھالىسى كۆپ، مۇشكۇل، مۇرەككەپ ئىسلاھات ۋە قۇرۇلۇش ۋەزىپىسى ئالدىمىزدا تۇرۇپتۇ، مەركەزنىڭ نوپۇزىنى قوغدىغاندila ئاندىن پارتىيىنىڭ جەڭكۈوارلىقىنى ئاشۇرۇپ، دۆلەتنىڭ بىرىلىككە، مىللەتلەر ئىتتىپا. لىغىغا ۋە جەمئىيەت مۇقىمىلىقغا كاپالەتلەك قىلغىلى بولىدۇ. پۇتۇن پارتىيە، پۇتۇن مەملىكتە خەلقنىڭ ئەڭ ئالىي مەنپەئىنى مانا مۇشۇ يەردە، شۇنداقلا بۇ كومپاراتىيە ئىزاسى پارتىيىسى بىرىلىك پېنسىپنىڭ تۇچكى تەلپى. مەركەزنىڭ نوپۇزىنى قوغدىغاندila ئاندىن جايilar بىلەن تارماقلارمۇ ئىشنى ياخشى يورۇشتۇرەلەيدۇ. مەركەزنىڭ نوپۇزىنى قوغداش بىلەن جايilarنىڭ ئاكتىپلىقىنى جارى قىلدۇرۇشنى تۆزئارا بىرلەشتۇرۇش كېرەك، ئەلۋەتتە. تۈچنچى، پارتىكۆم كوللىكتىپ رەببەرىلىكى بىلەن شەخسلەر ئىش تەخسم قىلىۋىلىپ مەسئۇل بولۇشنى تۆزئارا بىرلەشتۇرۇش كېرەك. فائجىن ۋە سىياسەت خازاكتېرىلىك مەسىلەر، مۇھىم كادىرلارنى كۆرسىتىش، ۋەزىپىكە تەينىلەش ۋە ۋەزىپىدىن قالدۇرۇش، مۇكاباتلاش ۋە جازالاشقا ياتدىغان مەسىلەر ئۆستىدە هووقۇق چەكلەمىسىگە ئاساسەن مەركەز ياكى يەرلىك پارتىكۆملار كوللىكتىپ قارار چىقىرىشى كېرەك. چوڭ-چوڭ مەسىلەر ئۆستىدە قارار چىقىرىشta، تولۇق كېڭىشىش، مەسىلەتلىشىش ۋە مۇزاکىرە قىلىش، شۇنداقلا ئازچىلىق كۆپچىلىككە بويىسۇنۇش پېنسىپ بويىچە ئاوازغا قويۇش، بىر ئادەم بىر ئاواز بېرىش ئۇسۇلىنى قوللىنىش كېرەك. كوللىكتىپنىڭ قارارنى ھەرقانداق كىشى تۆزگەرتىۋە-تىشكە هووقۇسز، شەخسلەر ياكى ئازسانلىق كىشىلەرنىڭ ئۇخشىمايدىغان پىكىرى بولسا تۆز پىكىرىدە قالسا بولىدۇ، بىراق قارارغا شەرتىز بويىسۇنۇشى ۋە ھەرىكتىدە ئاكتىپ ئىجرا قىلىشى شەرت. بۇ نۇقتىنى چوقۇم ئاساسىي تۆزۈم سۈپىتىدە داۋاملاشتۇرۇپ، چوڭ-چوڭ مەسىلەر ئۆستىدە ئازسانلىق كىشىلەر قارار چىقىرىدە-غان ئەھۋالارنىڭ قەتىي ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنى تۆكىتىش كېرەك. بولۇپمۇ ئادەم ئىشلىشىش مەسىلسىدە، چوقۇم قابىللارنى تۇشتۇرۇشتە ھەر يەر-ھەرىيەردىن بولۇشتا چىڭ تۇرۇش، بەلكىلەنگەن تەرتىپكە قاتىق بۇمەل قىلىپ ئىش كۆرۈش كېرەككى، ھەرگىزمۇ ئۆزىنىڭ بىرەملىك تەسراتىغا قاراپلا تۇشتۇرۇشكە، تۆز يېنىلىرىنىلا ئىشقا قويۇپ، ئادەمگە قاراپ مۇناسىۋەت قىلىپ مەزھەپچىلىك قىلىشقا بولمايدۇ. بۇ يېلىنىڭ بېشىدا، مەركەز «پارتىيە-ھۆكۈمت رەھبىرىي كادىرلىرىنى تاللاپ ئىشقا قويۇش خىزمىتىدە ۋاقتىق بولغا قويۇش نىزامى»نى تارقاتىتى، بۇنىڭدىن مەحسىت، كادىرلارنى تاللاپ ئىشقا قويۇششا ئىلمىي، قېلىپلاشقان تۆزۈمىنى ئۇرىنىتىپ، جانلىق ۋە ھياتىي كۈچكە ئىگە ئادەم ئىشلىشىش مېخانىزمنى شەكىللەندۈرۈپ، ئادەم ئىشلىشىش جەھەتىسىكى ناتوغرا ئىستىللارنى تۆزىتىپ ۋە ئۇنىڭ ئالدىنى ئېلىپ، پارتىيىنىڭ كادىرلار لۇشىھىنى ۋە فائجىنى سىياسەتلەرنىڭ ئىزچىل ئىجرا قلىنىشىغا كاپالەتلەك قلىشىتمىن ئىبارەت. ھەممە يەلننىڭ ئىستايىدىلىق بىلەن «نظام»دىكى بەكلىمىلىر بويىچە ئىش كۆرۈشنى تۈمىد قىلىمىز. تۆتىنچى، مەركەز ۋە جايilarنىڭ دۆلەت ئورگانلىرى ۋە خەلق تەشكىلاتلىرىدىكى پارتىيە گۇرۇپپىلىرى ياكى پارتىيىلىك مەسئۇل كادىرلار ئاڭلىق حالدا مەركەز ۋە يەرلىك پارتىكۆمنىڭ رەببەرىلىكىنى قوبۇل قىلىشى لازىم. چوڭ-چوڭ مەسىلەرنى پارتىكۆمنىڭ مۇزاکىرە قىلىپ قارار چىقىرىشغا سۇنۇش ھەمە دۆلەت ئورگانلىرى ۋە خەلق تەشكىلاتلىرىدىكى كۆپ تەرمىلەر بىلەن مەسىلەتلىشىپ، قانۇنىي تەرتىپ ياكى نىزام بويىچە ئىش كۆرۈش كېرەك. بەشىنچى، پارتىيە ئىچىدە نازارەتچىلىكىنى كۈچمەيتىش ۋە مۇكەممەللەشتۇرۇش كېرەك. رەھبىرىي ئورگانلار ۋە رەھبىرىي كادىرلار پارتىيە تەشكىلاتى ۋە ئامىنىڭ نازارىتىنى تېخىمۇ ئاڭلىق قوبۇل قىلىپ،

نازارەتنى قوبۇل قىلىدىغان ياخشى ئادەت بېتىلدۈرۈشى لازىم. پارتىيە نىزامنامىسىدە پارتىيە ئەزىزلىرىغا بېرىلگەن دېموკراتىيە هووقۇقى كاپالەتلەندۈرۈلۈشى كېرەك. ھەر دەزجىلىك تۈرۈنلار تەشكىلى تۈرمۇشى يىغىنى تۈزۈمى، پارتىيەلىك رەھبىرىي كادرلارنىڭ دېموკراتىك تۈرمۇش يىغىنى تۈزۈمىدە يەنمۇ چىڭ تۈرۈشى ۋە ئۇنى مۇكەممەللەشتۈرۈشى، ھەمەدە ئۇنى ئامىنىڭ نازارىتى، جامائەت پىكىرى نازارىتى، دېموკرا- تىك پارتىيە كۈرۈھلار ۋە پارتىيە كۈرۈھىز زاتلارنىڭ نازارىتى بىلەن بىرلەشتۈرۈپ، پارتىيەنىڭ ساغلام بولۇشى ۋە تۈرلۈك ۋەزىپەرنىڭ تۈرۈنلىنىشىغا كاپالەتلەتكىلىقلىشى كېرەك. قىسىسى، دېموკراتىيە- مەركەز لەشتۈرۈش تۈزۈمىگە رئايە قىلىش هووقۇق بىلەن مەجبۇرىيەتىكى بىرلىكى، پارتىيەنىڭ تەلپى، شۇنداقلا بۇ پارتىيەنىڭ تەشكىلى ئىنتىزامى، ئۇنىڭغا ھەرگىز سەل قاراشقا بولمايدۇ.

4. جاپاغا چىداب كۈرەش قىلىدىغان ئىگىلىك تىكىلەش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، خىلمۇ.

خىل پاسىسپ چىرىكلىك ھادىسىلىرىگە قارشى كۈرەش قىلىش مەسىلىسى جاپاغا چىداب كۈرەش قىلىش پارتىيەمىزنىڭ سىياسىي خىلىتى. بولداش دېڭ شياۋىپىڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتكەندى: "جاپاغا چىداب كۈرەش قىلىش — بىزنىڭ ئەنەن نىمزەز، جاپاغا چىداب ئىشلەش، ئادىدى- ساددا ياشاش تەربىيىنى بۇندىن كېيىن چىڭ تۇتۇش، تۇتقاندىمۇ 60 يىلدىن 70 يىلغىچە ئۇزىچىل تۇتۇش لازىم. دۆلتىمىز قانچە تەرەققىي تاپسا جاپاغا چىداب ئىشلەپ ئىگىلىك تىكىلەشنى شۇنىچە چىڭ تۇتۇشىمىز كېرەك، جاپاغا چىداب ئىشلەپ ئىگىلىك تىكىلەش روھىنى تەشەببىؤس قىلىش پاسىسپ چىرىكلىكىنى تۇتكىش ئۇچۇنۇ پايدىلىق. دۆلتىمىز قۇرۇلغاندىن بىرى، بىز جاپاغا چىداب ئىشلەپ ئىگىلىك تىكىلەش توغرىسىدا ئۇزىچىل سۆزلەپ كەلدىق، كېيىن كۆنلىك سەل ياخشىلىنىپ قېلىۋىدى، يۇقىرى ئىستېمال تەشەببىؤس قىلىنىدى، شۇنىڭ بىلەن، ھەر جەھەتسىكى ئىسراپچىلىق يامراپ كەتتى، ئۇنىڭ ئۇستىكە ئىدىيىۋى سىياسىي خىزمەتنىڭ ئاجىزلىشىپ قېلىشى، قانۇنچىلىقنىڭ مۇكەممەل بولماسلقى ئارقىسىدا قانۇن- ئىنتىزامغا خلاپلىق قىلىش ۋە چىرىكلىشىكە ئۇخشاش ئەھۋالارنىڭ ھەممىسى يۈز بەردى". پارتىيەمىزنىڭ تۈرۈن مۇددەتلىك ئىنقلابىي تۇرۇش يىللەرىدا يېتىلدۈرگەن ۋە شەكىللەندۈرگەن جاپاغا چىداب كۈرەش قىلىش ئەنەن ئىسى باشتن- ئایاغ بىزنىڭ ئىنقلاب بىلەن شۇغۇللەنىشىمىز، قۇرۇلۇش ۋە ئىسلاھات ئېلىپ بېرىشىمىز- دىكى غايىت زور مەنۋى كۈچ، پارتىيەمىزنىڭ خەلق ئامىسى بىلەن قويۇق ئالاقە باغلشىدىكى ئەگۈشىمەر بولۇپ كەلدى، شۇنداقلا ئۇ ھەربىر رەھبىرىي كادرنىڭ پارتىيەۋىلىك جەھەتنىن چىنلىقىشىنى كۈچەيتىپ، چىرىكلىكە قارشى تۇرۇش، ئايىسپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئىقتىدارنى ئۇستۇرۇشتىكى ھازىرلاشقا تېگىشلىك ساپاسى بولۇپ كەلدى. بىيگى تارихىي دەۋىرە، كۆپ ساندىكى پارتىيە ئەزىزلىرى، كادرلار بىيگى سىناقلارغا بەرداشلىق بېرىپ، جاپاغا چىداب كۈرەش قىلىدىغان ئېسىل ئەنەننى ساقلاپ ۋە ئۇنى جارى قىلدۇرۇپ، چىرىكلىكە قارشى تۇرەتى ۋە ئۆزىكە چاڭ قوندۇرمىدى. بۇ ئاساسىي ئېقىم، شۇنداقلا ئاساسلىق تەرەپ، ئەمما، مۇھىت ۋە شارائىنىڭ ئۆزگەرىشى، ئىسلاھات جەريانىدا بەزى تۈزۈملەرنىڭ مۇكەممەل بولماسلقى، ئۇنىڭ ئۇستىكە ئىدىيىۋى سىياسىي خىزمەت ۋە جاپاغا چىداب كۈرەش قىلىش تەربىيىنىڭ بىرمهەل بوشاشتۇرۇپ قويۇلۇشى قاتارلىق سەۋىبلەر تۈپەيلىدىن، پاسىسپ چىرىكلىك ھادىسىلىرى پارتىيە ۋە ھۆكۈمەت ئۇرگانلىرى-

دەمۇپەيدا بولدى ھەم يامراپ كەتتى. ئالاھىدە كەۋدىلىك بولغىنى بەزى كادىرلار راھەت-پاراغەتكە بېرىلىپ، هوقۇقنى تاۋارلاشتۇرۇپ، هوقۇق-پۇل سودىسى قىلىپ، تۈز كۆمىچىگە چوغۇ تارتى. "پۇل-مال بەرمىسە ئىش بېجىرىپ بەرمەيدىغان، پۇل-مالنى ئېلىپ قالايمىقان ئىش بېجىرىدىغان" مەسىلىر كۆپىيپ قالىدى. بەزىلىر تۈز ئائىلىسىنىڭ "ھەشىمەتلەك" تۈرمۇشنى قوغلىشىپ، تۇرۇق-تۇخانلىرىنى ۋە ئەتراپىدىكىلەرنى بەزىلىرىنى قىلشا كوشكۈرتسەتىن باش تارتىمىدى، هەتا تۈزى تۇتۇرۇغا چىقىپ قاققى-سوقتى قىلىپ، پارا ئېلىپ قانۇنى بۇزۇپ، دۆلەت ۋە كوللىكتىپنىڭ مال-مۇلكىنى خالغانچە تالان-تاراج قىلىپ، تۈرمۇشتا قاتىق چىرىكلىشىپ، جىايىھەتچىلەركە ئايلىنىپ كەتتى. بۇنىڭ تىچىدە بەزى مەسىلىر ئۆلکە ۋە منىستىر دەرىجىلىك كادىرلاردا كۆرۈلدى. سابق بېجىڭ شەھەرلىك پاراكومىنىڭ دائىمىي ھېيىتى، دائىمىي ئىشلارغا مەسىئۇل مۇنائىن شەھەر باشلىقى ۋالىڭ باۋسېن دەل مۇشۇنداق سەلبىي تېتۇر، تۇ چۈشكۈنلىشىپ-چە-رىكلىشىپ كەتكەچكە تۇتكۈزگەن جىايىتىكە ئاساسەن جازالىنىشقا تېكشىلىك ئىدى، لېكىن تۇ تۈز جىايىتىدىن قورقۇپ تۈزىنى تۇلتۇرۇۋالدى، بۇمۇ تۇنىڭغا ئازلىق قىلىدۇ. بۇنىڭ تەجرىبە-ساۋاقلەرنى بىزنىڭ ئەستايىدىلىق بىلەن قوبۇل قىلىشىزغا نەرزىيەدۇ.

چىرىكلىككە قارشى تۇرۇشتا چىڭ تۇرۇپ، پارتىيە ئىستىلى قۇرۇلۇشى ۋە پاكلق قۇرۇلۇشنى كۈچەيتىش توغرىسىدىكى داۋلىنى مەركەز قايىتا ئېنىق سۆزلىدى، خزمەتلەرنىمۇ ئېنىق تۇرۇنلاشتۇردى، تۇمۇمەن خزمەت سىجىللەقىنى ئاشۇرۇش، رەھبىرىي كادىرلار تۈزىكە قاتىق تەلەپ قوپۇش، چوڭ ۋە مۇھىم دېلولارنى تەكشۈرۈپ بىرتەرەپ قىلىش، كەسپ جەھەتسىكى ناتوغرا ئىستىلارنى تۈزىتىش قاتارلىق جەھەتلەردە تۇزلۇكىز يېڭى ئىلگىرىلەشلەر قولغا كەلتۈرۈلدى. بۇ جەھەتتە بۇتۇن پارتىيە بىردىكە قەتتىي ئىتەتكە كېلىپ، خزمەت سىجىللەقىنى ئاشۇرۇپ، ئەمەلىي تۇنۇملەركە ئېرىشىش ئارقىلىق خەلقنىڭ ئىشەنچ-سىنى قولغا كەلتۈرۈش كېرەك. مېنىڭ بۈگۈن تەكتىلەيدىغىنىم شۇكى، پارتىيۇلىك جەھەتتىن چېنىقشىنى كۈچەيتىپ، جاپاغا چىداب كۈرەش قىلىش روھىنى جارى قىلدۇرۇپ، چىرىكلىككە قارشى تۇرۇپ ئائىپ كېتىشنىڭ ئالدىنى ئېلىش ئۇنىتىدارمىزنى تۇستۇرۇشىمىز كېرەك، بۇنىڭ ئۇچ جەھەتسىكى خزمەتنى چوڭقۇر، تۇزاقچە، تۇنۇملۇك ئىلگىرى سۈرۈشتە پايدىسى ناھايىتى زور.

يېڭى ۋەزىيەتتە، زور كۆپ ساندىكى رەھبىرىي كادىرلارغا نسبەتەن ئېيتقاندا، مۇستەھكم ئىدىيىۋى مۇداپىئە سېپى قۇرۇش، جاپاغا چىداب كۈرمەش قىلىدىغان ئېسىل ئىستىلغا ئاڭلىق حالدا ۋارسلق قىلىش ۋە تۇنى جارى قىلدۇرۇش، تىسراپچىلىق شاملىغا، كېپ-ساپا، ئېيش-ئېش-تۇشرەت شاملىغا قەتتىي قارشى تۇرۇش ئىتايىن مۇھىم. قەدىمقلەرنىڭ: "ئەل گۈللەنەر ئاقلى بىلەن، دىيانەت بىلەن، خاراب بولۇر كېپ-ساپا ھەم ئىشىتەت بىلەن" دېكەن ئىككى مىسرا مەشھۇر شېئىرى بار. بۇ ھەققەتەن ئەل-بۇرۇتى ئىدارە قىلىش، تۇزىنى تەربىيەلەش تەجىرىسىدىن چىقىرىلغان خۇلاسىدۇر. رەھبىرىي كادىرلارغا نسبەتەن ئېيتقاندا، بولۇپمۇ ھازىرقى سىرتقى دۇنيانىڭ تۈرلۈك ئازدۇرۇشلىرىغا، مەسىلەن، سەتەڭ-نازىنلىارنىڭ، ئېيش-ئۇشرەتلەك تۇرمۇشنىڭ ۋە تۈرلۈك ھەشىمەتلەك "دەۋوردىن ھالقىغان" ئىستېمالىنىڭ ئازدۇرۇشلىرىغا قەتتىي تاقابىل تۇرۇش، تۇزىمۇكە سوقۇشتۇرۇشنىڭ، شۆھرمەتپەرسلىكىنىڭ چىرىتىشىغا تاقابىل تۇرۇش، تۇرۇق-تۇغان ۋە دوست-بۇرادەرلىرىنىڭ هوقۇق-مەرتۇنى پەش قىلىپ تۇتۇرۇغا قويغان بولسىز ۋە قانۇنسىز تەلەپلىرىكە تاقابىل تۇرۇش كېرەك. بۇ قارىماققا كىچىك ئىشەتك قىلىسىمۇ، لېكىن پارتىيۇلىككە

تاقلىدىغان ناهايىتى رىثال مەسىلدۈر. "نهچە مىڭ چاقرىمىلق توغاننىمۇ چۈمۈلە ئۆۋسى ۋېبران قىلىۋېتىدۇ" دىكەن سۆز بار. ناۋادا ئادەتتە تەرىپىلىنىش ۋە چىقىشنى كۈچەيتىپ، سەۋەنلىكى بىخ ھالىتدىلا تۈزۈتمىي، نەكسىچە ئېيش-ئىشرەت، كېيىپ-ساپاغا بېرىلىپ كەتسەك، مۇقەدرەر يوسوۇندا تۇرادىمىز بوشاب، ئالغا ئىلگىرىلىكىمىز كەلمەي قالدى، شۇنىڭ بىلەن تۈرلۈك ئازدۇرۇش ۋە يۈز-خاتىرە ئالدىدا تۈزۈمىزمۇ سەزىمكەن حالدا ناهايىتى ئاسانلا يوچۇق ئېچىپ قويىمىز. ئىدىيە ۋە تۇرمۇشتا يوچۇق ئېچىلىپ كەتسلا، ئۇنى ئېتتۈالماي، ئاخىرىدا سەپتىن چۈشۈپ قالمىز. بۇنىڭغا رىثال تۇرمۇشتىكى نۇرغۇن مىساللار ئىسپات بولالايدۇ، ھەربىر رەھبىرى كادىر بۇنىڭدىن ئىبرەت ئېلىشى كېرەك. چوڭ جەھەتنىن ئېلىپ ئېتتقاندا، بىر دۆلەت، بىر مىللەت، پەقەت جاپاغا چىداپ كۈرمىش قىلىشنى تەشەببۈس قىلىپ، تىرىشچان-ئۇق-تسادچان بولۇش ئىستىلىنى ئەچق ئالدۇرۇپ، ھەممىيەلەن غىيرەتكە كېلىپ ترىشىپ ئىشلەپ، جاۋاڭكارلىقنى ئۇستىگە ئېلىشقا جۈرۈت قىلغاندىلا، ئۇلادىمۇ ئۇلاد روناق تاپالايدۇ. ئۇنداق بولىغاندا، مۇقەدرەر حالدا ئاچىزلىشىپ كېتىدۇ. دۆلتىمىز دۇنيادىكى ئۆپۈسى ئەڭ كۆپ، تەرقىقى قىلىۋاقان دۆلەت، ئىشلەپچىقىرىش كۈچلىرىنىڭ سەۋىيىسى تېخى ناهايىتى تۆۋەن، 70 مىليوندىن كۆپەك ئاھالىنىڭ قورىقىنىڭ توق، كىيمىنىڭ يۇتون بولۇش مەسىلىسى تېخى ھەل بولمىدى، يۇقرى ئىستېمالغا، راھەت-پاراغەتكە بېرىلىگۈدەك شەرت-شارايت زادىلا يوق. كەلگۈسىدە دۆلتىمىز باي-قۇدرەتلىك دۆلەتكە ئايلانغاندىمۇ، تىرىشچانلىق-ئۇقتىسادچانلىقنى تەشەببۈس قىلىپ، جاپاغا چىداپ كۈرمىش قىلدىغان ئېسل ئەنئەنلىكىنى ساقلىشىمىز لازىم.

مۇستەھكم ماركسىزملق دۇنيا قارىشنى تىكلەپ، پارتىيە ۋە خەلقنىڭ ئۇلۇغ ئىشلىرى ئۈچۈن ترىشىپ كۈرەش قىلىش جەريانىدا كوممۇنىستلارنىڭ كىشىلىك تۇرمۇش قىممىتى ئەمەلگە ئاشۇرايلى

كوممۇنىستلارنىڭ پارتىيۇلىكىنى كۈچىتىشنىڭ يادروسى مۇستەھكم ماركسىزملق دۇنيا قارشى، كىشىلىك تۇرمۇش قارشى ۋە قىممىت قارىشنى تۇرغۇزۇشتىن ئىبارەت. بۇ ھەممىنى بەلكىلەيدىغان مەسىلە بولۇپ، بىزنىڭ كىشىلىك ھاياتىكى ئىنتىلىشلىرىمىز ۋە كىشىلىك تۇرمۇشتىكى يولىمىزنى بەلكىلەيدۇ، ئىدىيىشى مەنزىلىمىز، ئەخلاق - پەزىلىتىمىز ۋە ھەركەت مىزانىمىزغا بىتە كېلىك قىلىدۇ.

ئادەم نېمە ئۈچۈن ياشايدۇ؟ كىشىلىك تۇرمۇشتىكى مەقسىتى، ئەھمىيىتى ۋە قىممىتى ئېمىدە؟ نەچە مىڭ يىلدىن بۇيان كىشىلەر بۇ مەسىلە كۈزىنىڭ تۇرمۇش ئەمەلىيىتىكە ئاساسلىنىپ جاۋاب بېرىپ كەلدى، ئېكىسىپلاناتور سىنىپلار ھۆكۈمرانلىق تۇرۇندا تۇرغان جەمئىيەتتىمۇ بىر-بىرىگە ئانچە ئۇخشىشىپ كەتمەيدى-خان كىشىلىك ھاياتىكى ئىنتىلىشلار مەجھۇت بولۇپ تۇرغانىدى. "ئادەم بایلىقنى دەپ جان بېرەر، قۇشلار دانى دەپ"، "ئادەم ئۆزىنى دېمىسە خۇدا ئۇرىدۇ"، "مەنسەپ ئېلىپ بېيىش كېرەك"، "ئېيش-ئىشرەت، كېيىپ-ساپا سورۇش كېرەك" دىكەنگە ئۇخشاش سۆزلەر مۇ بىرخىل كىشىلىك تۇرمۇش قارشى، شەخسىيەت-چىلىك، مەنپەتەپەرەسىلىك ئاساسدىكى چاكتى كىشىلىك تۇرمۇش قارشى، زاۋالغا يۈز تۇتقان كىشىلىك تۇرمۇش قارشى. بۇنداق كۆز قاراشلارنى كىشىلەر ئەزەلدىن نەزەرگە ئالماي كەلدى. "ئاۋۇل خەلقنى ئۇبلا، ئاندىن ئۆزۈڭنى، ئاۋۇل خەلقنىڭ دەردىنى ئۇيلا، ئاندىن ئۆزەڭنىڭ بەختىنى"، "دۇنيادا ئەزەلدىن ئۆلىمكەن كم بار، يورۇتسۇن ۋەتەننى سادىق يۈرىكىڭ"، مانا بۇ سۆزلەرده يەنە بىرخىل كىشىلىك تۇرمۇش

قارشى — ۋەتەنپەرەولىك ۋە ئالغا ئىلگىرىلەش روھى تۈرگۈپ تۈرغان كىشىلىك تۇرمۇش قارشى سۇپادىلەنگەن. بىز كومۇنىستلارنىڭ دۇنيا قارشىمىز ۋە كىشىلىك تۇرمۇش قارشىمىز كومۇنىزملق تۈلۈغ غايىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشنى مەنىۋى تۈۋۈڭ قىلغان بولۇپ، پارتىيە ۋە خەلقنىڭ ئىشلىرىغا خالس تۆھپە قوشۇشنى، جان-دېل بىلەن خەلقنىڭ مەنپەتىنى كۆزلەپ، ئىنسانىيەت جەمئىيەت تارىخىنىڭ ئۇزىلوكسز ئىلگىلىشكە تۇرتىكە بولۇشنى تۇزىمىزنىڭ كىشىلىك تۇرمۇشىمىزدىكى ئەڭ ئالىيجاناب ئازىز ۋە ئەڭ زور قىممەت قىلغان.. شۇنىڭ تۈچۈن، بىزنىڭ تۈرگۈزىدىغاننىمىز ۋە چىڭ تۇرۇدىغاننىمىز، بارلىق ئېكىسىپلاتاتور سىنپىلار ئېتىقاد قىلىدىغان دۇنيا قاراش ۋە كىشىلىك تۇرمۇش قارشى دۇنيا قارشى، كىشىلىك تۇرمۇش قارشى ئەتكەن كىشىلىك تۇرمۇش قارشى ۋە قىممەت قارشىدۇر. كومپارتىيە ئىزىزلىق دۇنيا قاراش، ئەڭ يۈكىدەك پەللەگە يەتكەن كىشىلىك تۇرمۇش قارشى ۋە قىممەت قارشىدۇر. كادىرلىرى مۇشۇنداق دۇنيا قاراش، ئاندىن ئالىيجاناب روھقا ئىكە بولالايدۇ، نەزەر دائىرسى كېگىدىءۇ، كۆكسى-قارنى كەڭ، تۈچۈق-بىرۇق، تۇرمۇشى مەزمۇنلۇق بولىدۇ، توغرا سىياسى يېنلىنىشتە چىڭ تۇرۇپ، شەيىلەرنى ئىلمى كۆزىتەلەيدىغان، ۋەزىيەت تۈستىدە ئىلمى ھۆكۈم چقىرالايدىغان، مەسىلەرنى ئىلمى تەھلىل قىلايدىغان بولىدۇ، غەلبىگە ئېرىشكەننە، ئىشلار تۈگۈشلۈق بولغاندا تەكمىببىرلۇق ۋە ئالدىراقسانلىق قىلماي، قىينچىلىق ۋە تۈگۈشىزلىق ئالدىدا بوشىشىپ ياكى تۇرىنىپ قالماي، تۇرلۇك بوران-چاپقۇنلارنىڭ سىناقلەرغا بەرداشلىق بېرەلەيدۇ؛ تۆز مەنپەتىنىلا قوغىلىشىتەك روھى قەپەسىنى تۆزۈل-كېسىل پاچاقلاپ تاشلاپ، مىليونلىغان خلق تارىخ يارىتىدىغان بىپايان زېمىندا تۆزىگە تېكشىلىك تۇرۇنى تۆغرا تاللاپ، دۆلەت، جەمئىيەت، مىللەت ۋە كوللىكتىپنىڭ مەنپەتى ئۈچۈن جان تىكىپ ئىشلەپ، تۆزىنىڭ ئەقل-پاراستى ۋە تۇمۇرلۇك كۈچ-زېپىنى قىلچە ئايىماستىن تەقدىم قىلىدۇ. سانسىزلىغان ئىنلىكلىق ھاياتلىق يولى، لېپى فېڭ، جىاۋ يۈپىلۇ، كۆڭ فەنسىن قاتارلىق نۇرگۈنلىغان ئىلغار-نەمۇنىچى شەخسلەرنىڭ ھاياتلىق يولى مانا بۇ نۇقتىنى دەللىلەيدۇ. ئەكسىچە، بىر كومپارتىيە ئەزاسى ۋە پارتىيە كادىرى بولغان كىشى ئاۋادا ماركىزىمىلە دۇنيا قارشىنى، كىشىلىك تۇرمۇش قارشىنى ۋە قىممەت قارشىنى هەققىي يوسۇندا تۈرگۈزىمسا، ئىنلىكلىق چۈرۈش مۇھىتىدا ھايات-ماماتلىق-نىڭ، قان ۋە تۇتساڭ سىناقلەرغا بەرداشلىق بېرەلەي، ئۆلۈمدىن قورقۇپ جەڭگەھتنىن قاچىدۇ، ياكى دۆشەمنىنىڭ قىستاپ قىزىقتو روھى بىلەن ۋېجدانىنى سېتىپ خانلىق قىلىدۇ ۋە ياكى تارىخىي بۇرۇلۇش مەزگىلىدە تەۋرىنىپ سەپتىن چۈشۈپ قالدى، ھەتا پارتىيىدىن ئادا-جۇدا بولىدۇ. تۇنداقلارنىڭ بۈكۈنكىدەك مۇشۇنداق شارائىتىمۇ، پارتىيىنىڭ ئاساسىي نەزەرييىسىنى، ئاساسىي لۇشىھىنى ۋە ئىسلاھات-ئېچۈپتىش سىياسىتىنى توغرا چۈشىنىشى ناتايىن، شۇنىڭ بىلەن ئۇلار سىياسى بوران-چاپقۇنلاردا نىشانى پەرق قىلالماي، مەيداندا چىڭ تۇرالماي، تۇرلۇك خاتا ئىدىيلەر ۋە چىرىك تۇرمۇش تۇسۇلنىڭ زەربىسىدىن تۇڭدا چۈشىشى مۇمكىن. رېئال تۇرمۇش بۇ جەھەتتە بىزنى ئېرەتلەك مىسالىلار بىلەن تەمن ئەتتى. شۇڭلاشقا بىز پارتىيىۋىلىك جەھەتتىن چىنلىقىنى كۈچەيتىپ، مۇستەھكم توغرا دۇنيا قاراش، كىشىلىك تۇرمۇش قارشى ۋە قىممەت قارشىنى تىكىلەشتىن ئىبارەت بۇ توب مەسەلە جەھەتتە كۆپەك ئەجر سىگىدۇرۇشىمىز كېرەك.

دۇنيا قلاش ۋە كىشىلىك تۈرمۇش قارىشى مەسىلىسىنى ياخشى ھەل قىلىپ بولغاندىن كېيىن توغرا بولغان ھەق-ناھەقچىلىق قارىشى، ياخشى — يامانلىق قارىشى، كۈزەللەك ۋە رەزىللەك قارىشى، توھپە ۋە سەۋەنلىك قارىشى، پايدا-زىيان قارىشى، جاپا-مۇشەقەت ۋە ھۇزۇر-ھالاۋەت قارىشى، شان-شەرمەپ ۋە ئاز-نومۇس قارىشى، مۇھەببەت ۋە نەپەرت قارىشى تۇرغۇزۇش ئىنتايىن مۇھىم. ئىسلاھات-بېچۈتىشنىڭ ئۇزلىكىسىز چوڭقۇرلىشىشغا ئەگىشىپ، چەت ئەلىنىڭ مەبلىغى، تېخنىكىسى ۋە باشقۇرۇش تەجربىسى كۆپلەپ كىركۈزۈلۈش بىلەن بىرۋااقتتا، بۇرۇۋاتازىينىڭ چىرىك مەدەنئىيەت ئىدىيىسى، قىممەت قارىشى ۋە تۈرمۇش ئۆسۈلمۇ پۇرسەتىن پايدىلىنىپ سىڭىپ كىرىپ، مەملىكتىمىزنىڭ تارىختىن قېبالغان ئېكىسىپلەتلىك توغرا سىنىپلارنىڭ چىرىك مەدەنئىيەت ئىدىيىسى ۋە مەدەنئىيەت ئەسىرى بىلەن ئۇزئارا بىرىكىپ، كىشىلەرنىڭ توغرا غايىسى، ئىستىقادى، قىممەت قارىشى ۋە ئەخلاق قارىشىغا ناھايىتى فاتىق تەسرى كۆرسەتى، بىر مەزگىلدەن بۇيان، جەمئىيەتتە ھەق-ناھەق ئاربلاشتۇرۇۋەتلىدىغان، ئاق-قارا ئاستىن-ئۇستۇن قىلىۋېتلىدىغان، گۈزەل-لىك بىلەن رەزىللەك ئايىلمايدىغان، ياخشىلىق بىلەن يامانلىق پەرق ئېتلىمەيدىغان، "ھېممەدە پۇلغا قلاش" ئىڭ نامىنى توغرىلاش كېرەك ئىدىيىي، "ئۇز نەپىسگە چوغۇغ تارتىش"قا ئورۇن بېرىش كېرەكتىيە، "شەخسىيەتچىلىك جەمئىيەتتىڭ تەرقىيەتدىكى ھەرىكەتلەندۈرگۈچى ئامىل ئىدىيىي"، "ئادەم دېكەنگە ھاياتتا قانچىلىك خۇشالىق نېسىپ بولاتى، نېمىشقا ئېچىلىپ-يايрап ياشمايدىكەنمىزىيي"، "غایيە دېكەن نەمەلىي نەپكە يەتمەيدۈيەي"، "قولىدا هووقۇق بار چاغدا ئىشلەتىسى، ۋاقتى ئۇتكەنە ئىناۋەتسىز بولۇپ كېتىدۈيەي" دېكەنگە ھۇخشاش نۇرخۇن ئىدىيىۋى قاراشلار پەيدا بولدى. بىر قىسم پارتىيە ئەزالىرى ۋە كادىرلار خاتا ئىدىيىۋى ئېقىم ۋە ناچار كەپپىياتنىڭ زەرىسىگە بەرداشلىق بېرەلمىكەچكە، پارتىيە ۋە خەلق ئاممىسىغا بولغان ئىدىيىۋى ھېسىپيات ۋە كىشىلىك تۈرمۇشقا بولغان قىممەت قارىشىدىمۇ تەدرىجىي ئۆزگەرىش ياسىدى، هەمتا ئۇلار رەزىللەكىنى گۈزەللەك، نومۇسىزلىقنى شەرمەپ دەپ بىلىپ، ياخشىلىق بىلەن يامانلىقنى ئاستىن-ئۇستۇن قىلىۋەتتى، ھەق-ناھەقنى ئاربلاشتۇرۇۋەتتى. بەزىلەرنىڭ كاللىسىدا كوم-ھۇنىستىك يۈكىسەك غايە ۋە جان-دەل بىلەن خەلق ئۈچۈن خزمەت قىلىشتن ئىبارەت تۈپ مەقسەتتىك ئۇنىنى ئەمەلىيەتتە مەنپەئەتپەرسلىك ۋە "چىشىنىڭ بارىدا گۆش يەۋال" دېكەن ئىدىيە ئىكىلىدى، خەلقنىڭ "چاکرى"مۇ خەلقنىڭ "غوجسى"غا ئۆزگەردى، هەمتا بەزىلەر چۈشكۈنلىشىپ چىرىكەشكەن، قانۇن-ئىنتىزامغا خىلابىلىق قىلغان ئۇنسۇزلارغا ئايلىنىپ كەتتى. دەھىمىز دېنالىق بىزنى يەنە بىر قېتىم شۇنداق ئاگاھلاندۇردىكى، دۇنيا قلاش، كىشىلىك تۈرمۇش قارىشى ۋە قىممەت قارىشىنىڭ بۇرمالىنىشى مۇقەرر يۈسۈندا تۈرمۇش نىشانىنىڭ قالايمقانلىشىشنى، ئىدىيە ۋە ھەرىكەت جەھەتتىكى چىكىنىشى كەلتۈرۈپ چىقىرىندۇ. ئىسلاھات-بېچۈتىش جەريانىدا، جەمئىيەت، ئىدىيە، مەدەنئىيەت جەھەتتە مۇقەزىم يۈسۈندا كەڭ ھەم چوڭقۇر ئۆزگەرىش بولىدۇ، بېكىدىن بەزى توغرا ئىدىيىۋى قاراشلار پەيدا بولىدۇ، بۇنىڭ ئەجەبلىنىپ بىلەن بىرگە، جەمئىيەتتە ئىدىيە جەھەتتە مەلۇم قالايمقانچىلىقلارمۇ پەيدا بولىدۇ، بۇنىڭ ئەجەبلىنىپ كەتكۈچلىكى يوق. لېكىن، بىز كومۇنۇستىلار جۈملەدىن رەھبىرىي كادىرلار ماركسىزملق دۇنيا قلاش، كىشىلىك تۈرمۇش قارىشى ۋە قىممەت قارىشىنى بېتەكچى قىلىشتا جەزمن باشىن ئاخىر چىڭ تۈرۈپ، ئېزىتىقۇ تۇمانلارنى پەرق ئېتىپ، توغرا-خاتانى ئايدىڭلاشتۇرۇپ، كىشىلىك تۈرمۇش نىشانىدا چىڭ تۈرۈپ، تۈرلۈك خاتا، چىرىك شىدىيە ۋە ناچار كەپپىياتلار ئالدىدا جاھاننىڭ رەپتارىغا كىرىۋالماسلقىمىز، دوامچىلىق

قىلماسلىقىمىز كېرەك. كوممۇنىستلار جان-دىل بىلەن خەلق مەنپەئىتىنى كۆزلەيدۇ، كەڭ خەلق ئامېسىنىڭ تۆپ مەنپەئىتى ئەڭ نېڭىزلىك قىممەت نىشانىمىزدۇر، ”خەلقنىڭ ھىمایە قىلىش-قىلماسلىقىنى“، ”خەلقنىڭ قوللاش-قوللماسلىقىنى“، ”خەلقنىڭ خوش بولۇش-بوللماسلىقىنى“، ”خەلقنىڭ ماقول بولۇش-بولماسلە-قىنى“ جىزمەن ھەق بىلەن ناھەقنى، ياخشىلىق بىلەن يامالنەقنى، كۆزەللەك بىلەن دەزىللىكى، تۆھپە بىلەن سەۋەنلىكى، پايادا بىلەن زىيانى، ئازاب بىلەن خۇشاللەقنى، شەرەپ بىلەن نومۇسىنى، مۇھەببەت بىلەن نەپەرتىنى پەرقەنەندۈرۈش ۋە ئۈچەشتىكى تۆپ چىقىش نۇقتا ۋە ئاساس قىلىشمىز كېرەك. بىز مۇشۇنداق قىممەت قارىشى تۈرگۈزغاندىلا ھەم ئۇنى ئەمەلىيەتتە كۆرسەتكەندىلا، ئاندىن كومپارتىيە ئەزاسى ۋە پارتىيە كادىرى دېكەن ناما مۇناسىپ ئىش قىلغان بولىمىز، خەلقنى ئۇيۇشتۇرۇپ — ئىتتىپاقلاشتۇرۇپ، جۇڭگوچە سوتسيالىزم قۇرۇشتنى ئىبارەت ئۇلۇغوار ئىشنى ئالغا سىلجناتالايمىز.

ئۇيىكتىپ دۇنيانى ئۆزگەرتىشنىڭ چىكى يوق، سوبىيكتىپ دۇنيانى ئۆزگەرتىشىڭمۇ چىكى يوق. ماركسىزملق دۇنيا قاراشنى تىكىلەش ۋە ئۇنىڭدا چىڭ تۇرۇش ھەرگىزمۇ بىرەملىك ئىش ئەمەس؛ پارتىيەلىك شتاڭنىڭ ئېشىشغا ۋە ئەملىنىڭ ئۆسۈشكە ئەڭىشپ تەبىئىي تېرىشىدىغان نەرسىمۇ ئەمەس، ئۇ ئۇزاق مۇددەت ھارماي-تالماي جاپالق تېرىشىنى باشىن كەچۈرۈشكە توغرا كېلىدىغان جەريان، شۇنداقلا ھەققەتتە داۋاملىق چىڭ تۇرۇپ، خاتالقىنى داۋاملىق ئۆزگەرتىپ تۇرىدىغان جەريان. بۇ جەرياندا، نەزەرىيە ئۆزگىنىش، ئىجتىمائىي ئەمەلىيەتكە قاتىشىش ۋە پارتىيە تۈرمۇشى چىنچىشنى ئاڭلىق كۈچەيتىشنى ئىبارەت مۇشۇ ئاساسلىق ئۇچ ي يول ئۆزىئارا تەسىر كۆرسىتىدىغان ئۇرگانىڭ بېرىلىك جەريانىدۇر. بىز مۇشۇ توغرا يول ئارقىلىق ئۆزىمىزنىڭ دۇنيا قارىشنى چىڭ تۇتۇپ ئۆزگەرتىشمىز كېرەك.

بىرىنچى، نەزەرىيە ئۆكىنىشنى كۈچەيتىپ، ماركسىزملق دىئالېكتىك ماتېرىيالىزم بىلەن تارىخي ماتېرىيالىزمى تېرىشپ ئىكەنلىش، ئىنسانىيەت جەمئىيەت تەرقىيەتتەن ئۇيىكتىپ قانۇنىيەتتىنى ھەققىي تۇنۇپ، شەخسىي تۈرمۇشنىڭ مەقسىدىنى، قىممىتىنى ۋە ئۇنىڭ ئەمەيىتتىنى پارتىيە ۋە خەلقنىڭ ئىشلىرى بىلەن زىچ بېرىلەشتۈرۈش لازىم.

بۇ ماركسىزملق دۇنيا قاراشنى تۈرگۈزۈشنىڭ ئىدىيىۋى ئاساسى. ماركسىز نەزەرىيىسىنى تېرىشپ ئۆگەننىكەنندە ۋە ئىكەنلىكىنندە ئىنسانىيەت جەمئىيەت ئەرەققىيەتتەن ئۆزگەننىيەتتىنى توغرا تۇنۇغ-لى بولمايدۇ، كوممۇنىزىغا ۋە سوتسيالىزمغا بولغان ئېتقادنى ئىلمىي چۈشىنىش ئاساسغا قويۇش مۇمكىن ئەمەس. شۇ سەۋەبىتنى ئېتقادنى چىكىتىشىمۇ مۇمكىن ئەمەس، شۇئا تۈرلۈك خاتا پىكىر ئېقىمىنىڭ ۋە چىرىك تۈرمۇش شەكلىنىڭ زەرىسىكە تاقاپىل تۇرۇش ئىقىدارىدىنمۇ مەھرۇم بولۇپ قالىدۇ. لېنىن بۇرۇنلا مۇنداق دېكەندى: ”ئىنسانلار ياراقان بارلىق بىلىم بایلىقلەرى بىلەن ئۆز كاللىسىنى بېيتالىغاندىلا، ئاندىن كوممۇنىزىچى بوللايدۇ“ يۈلداش جىاڭ زېمىنمۇ مۇمكىن دېكەندى: ”ئەڭدر بىر ئادەم ئۆگىنىشىكە ماھىر بولۇش ئۇچۇن ماركسىز نەزەرىيىسىكە دائىر بىلەلەرگە، سىياسىي ئىقتىسادشۇناسلىققا دائىر بىلەلەرگە، سوتسيالىستىك بازار ئىكلىكىگە دائىر بىلەلەرگە، كاپىتالىستىك بازار ئىكلىكىگە دائىر بىلەلەرگە ئىگە بولۇپلا قالماستىن، بىلەلىكى پەن-تېخنىكىغا دائىر بىلەلەرگە، ئەدەبىيات-سەنئەت جەھەتتىكى بىلەلەرگە ئىگە بولۇشى لازىم، بۇ توغرا دۇنيا قارىشنى ۋە كىشىلىك تۈرمۇش قارىشنى تىكىلەشكە پايدىلىق، ئۆز بىلىمكە ئىلمىي ئاساس سېلىشقا پايدىلىق، مۇشۇنداق ئىش كۆڭۈلدۈكىدەك خىزمەت قىلغىلى بولىدۇ،

کۆتۈرەگۈ روھنى ۋە كىشىلەك ھاياتنىڭ ھەققىي قىمىتىنى ھېس قىلغىلى بولىدۇ." مانا بۇ سۆزلەرنىڭ ھەممىسى تامامەن توغرا. ھەر دەرىجىلىك رەھبىري كادىرلار، بولۇپمۇ يۈقرى، نۇتۇردا دەرىجىلىك كادىرلار تارىخىي مەجبۇرىيەتنى ۋە خىزمەت نۇرنىدىكى مەستۇلىيەتنى نۆز زىمىسگە ئېلىش نۇچۇن نۇگىنىش ئاڭلىقلقىنى ۋە تەقەزازالق تۈيغۇسىنى داۋاملىق نۇستۇرۇشى، خىزمەت بىلەن نۇگىنىشنى ئىلمى ئاساستا نۇرۇنلاشتۇرۇشى، زۆرۈر بولىغان رەسمىيەتلەرنى قەتىشى ئازايىتىشى، ۋاقت چىرقىپ كۆپرەك كىتاب نۇقوشى، نۇزىدە نەزەرەي جەھەتتە پىكىر يۈرگۈزەلەيدىغان ۋە سىياسىي جەھەتتە مەسىلەلەرنى كۆزىتەلەيدىدەغان نۇقتىدارنى يېتىشتۇرۇشى كېرەك.

نۇگىنىشنى كۈچەيتىشە ئەڭ ئاساسلىقى ماركسزم-لىنىزىم، ماۋ زىدۇڭ ئىدىيىسىنى نۇگىنىش، يولداش دېڭ شىاپۇيىنىڭ جۇڭكۈچە سوتسيالزم قۇرۇش نەزەرىيىسىنى مەركىزىي مەزۇن قىلىپ نۇگىنىش لازىم. نۇگىنىش ئارقىلىق نۇنىڭ روھىي ماھىيەتنى تىرىشىپ ئىكلەش، نۇنىڭغا سىڭدۇرۇلەك دىئالېكتىك ماتېرىيالىزم بىلەن تارىخىي ماتېرىيالىزمى ئىكلەش كېرەك. ماركسزملىق دىئالېكتىك ماتېرىيالىزم بىلەن تارىخىي ماتېرىيالىزمىنىڭ بارلۇقا كېلىش ئىنسانلارنىڭ بىلەن تەرەققىيات تارىخىدىكى بىرىنچى قېتىملق تارىخىي خاراكتېرلىك سەكىرەشتۇر، نۇ دۇنيانى توغرا تونۇشىمىز ۋە دۇنيانى نۆزگەرتىشىز نۇچۇن بىزنى ئەڭ ئىلمىي، ئەڭ ئاساسلىق ئىدىيىت قورال بىلەن تەمن ئەتتى. دۆلتىمەرنىڭ ئىسلاھات-پېچۇپتىش ۋە سوتسيالىستىك زامانىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇش يېڭى تەرەققىيات باسقۇچىدا ۋە ھەل قىلغۇچ مەزگىلدە تۇرۇۋاتىدۇ، شۇڭا بىز دىئالېكتىك ماتېرىيالىزم بىلەن تارىخىي ماتېرىيالىزمى ئىكلەكەندىلا، ئاندىن پارتىيىنىڭ "بىر مەركەز ئىككى ئاساسىي نۇقتا" دىن ئىبارەت قۇپ لۇشىننەدە تېخىمۇ چىڭ تۇرالايمىز، ئىدىيىدە ئازاد بولۇش، ھەققەتتى ئەمەلىيەتنى نۇزىدەشتىن ئىبارەت ئىدىيىت لۇشىننەدە تېخىمۇ چىڭ تۇرالايمىز، پارتىيە-ئىك يېڭى دەۋەدىكى تەشكىلى لۇشىننەدە تېخىمۇ چىڭ تۇرالايمىز، ھەمىمە ئامىغا ئىشىنىش، ھەمىمە ئامىغا تايىنىش، ئامىدىن ئېلىپ ئامىغا قايتۇرۇشتىن ئىبارەت ئامىتى لۇشىننەدە تېخىمۇ چىڭ تۇرالايمىز، پارتىيىنىڭ سىياسىي لۇشىننى، ئىدىيىت لۇشىننى، تەشكىلى لۇشىننى ۋە ئامىتى لۇشىننەدە كېرەكلىك. دە تېخىمۇ نۇيدان چىڭ تۇرالايمىز، مىليونلىغان خەلقنى ۋە ھەممە جەھەتتىكى كۈچلەرنى يەنمۇ قوزغۇتۇپ ۋە نۇيۇشتۇرۇپ، باشىن-ئاھىر توغرا ئىلکىرىلەش يولىنى بويلاپ نۇلۇغۇار نىشانى ئىشقا ئاشۇرۇش نۇچۇن كۈرەش قىلايمىز.

ئىككىنچى، ئىجتىمائىي ئەمەلىيەتكە پائال ئائلىنىپ، ئىسلاھات-پېچۇپتىش ۋە سوتسيالىستىك زامانىۋە-لاشتۇرۇش قۇرۇلۇشدىن ئىبارەت نۇلۇغ نۇشقا قاتىشىش ۋە نۇنىڭغا رەھبەرلىك قىلىش داۋامدا خەلق ئامىسى بىلەن بولغان قوبۇق ئىدىيىت ھېسسىياتنى ئىلگىرى سۈرۈش كېرەك. ماركسزم تونۇش بىلەن ئەمەلىيەت، سوپىيكتىپ دۇنيانى نۆزگەرتىش بىلەن نۇپىيكتىپ دۇنيانى نۆزگەرتىش بىردهك دەپ قارايدۇ. سوپىيكتىپ دۇنيانى نۆزگەرتىش نۇپىيكتىپ دۇنيانى نۆزگەرتىشنىڭ زۆرۈر شەرتى، ۋاھالىنلىكى، سوپىيكتىپ دۇنيانى نۆزگەرتىشنى چوقۇم نۇپىيكتىپ دۇنيانى نۆزگەرتىش جەريانىدilla شىشقا ئاشۇراغلى بولىدۇ. شۇڭا ماركسزملىق دۇنيا قاراشنى تىكىلەشتە كىتابىتىن نەزەرەي ۋە بىلەن جەھەتتىكى نۇزۇقلۇقنى قوبۇل قىلىشقا توغرا كېلىپلا قالماستىن، تېخىمۇ مۇھىمى ئەمەلىيەت داۋامدا چىنلىقشقا توغرا كېلىدۇ. پارتىيىمىزنىڭ مىليونلىغان خەلقە رەھبەرلىك قىلىپ ئېلىپ بېرىۋاتاقان جۇڭكۈچە سوتسيالىزم

قۇرۇش ئەمەلیتى ئىلگىرى كۆرۈلۈپ باقىغان ئۇلۇغ نىجادىي خاراكتېرىلىك ئەمەلەيت بىزنىڭ ئۇبىپكتىپ دۇنيانى ئۆزگەرتىشىن، شۇنداقلا سوبىپكتىپ دۇنيانىمۇ ئۆزگەرتىشىز ئۇچۇن كەڭ سەھنە ۋە ناھايىتى پايدىلەق شاراشت ھازىرلاپ بەردى. بىزنىڭ رەھبىرىي كادىرلىرىمىز تولۇپ تاشقان قىرغىنلىق بىلەن بۇ ئۇلۇغ ئەمەلەيتىكە پائال ئاتلىنىپ، ئۆزلىرىنىڭ خزمەت ئورۇنلىرىدا يول ئېچىپ ئالغا ئىلگىرلەپ، توھىي يارىتىشى، ئۇبىپكتىپ دۇنيانى ئۆزگەرتىش جەريانىدا تىرىشىپ ئىرادىسىنى تاۋلاپ، ئەخلاق-پېزىلىتىنى يېتىلدۈرۈپ، ئىدىبىئى ئۇنياسىنى يۈكىسەلدۈرۈپ، خەلق ئامىسى بىلەن بولغان چوڭقۇر ئىدىبىئى ھېسىسيا-تەرىپنى ئۆزلۈكىسىز ئاشۇرۇشى كېرەك. خەلق تارىخنىڭ ياراتقۇچىسى، ئامما ھەدقىقىي قەھرىماندۇر. بىز چوقۇم رەھبەرلىك بىلەن ئامىنىڭ مۇناسوتىنى توغرا ئورۇنغا قويۇپ، ئامىغا ئىشىش ۋە ئامىغا تايىنىشتا چىك تۈرۈپ، ئامىنىڭ ئەمەلیتى ۋە ئىجادىتىكە ھۈرمەت قىلىشىن، كەمەرلىك بىلەن ئامىدىن ئۆگىنىپ، خەلق ئامىسىدىن مول سىياسى ئۆزۈق ئېلىشىن كېرەك. مۇشۇنداق قىلغاندىلا، ئىدىبىئى سەۋىيمىزنى ۋە خزمەت سەۋىيمىزنى ئۆزلۈكىسىز ئۆستۈرگىلى بولىدۇ.

ئەمەلەيت داۋامىدىكى تەجربىلەرنى ئەستايىدىل يەكۈنلەش سُنتايىن مۇھىم. ھەم ئۇبىپكتىپ دۇنيانى ئۆزگەرتىش جەريانىدىكى تەجربىلەرنى يەكۈنلەش ھەم سوبىپكتىپ دۇنيانى ئۆزگەرتىش جەريانىدىكى تەجربىلەرنى يەكۈنلەش، ھەم ئۆزىنىڭ تەجربىسىنى يەكۈنلەش ھەم باشقىلارنىڭ تەجربىسىنى تەھلىل قىلىش، ئىجابى ۋە سەلبىي جەھەتلەردىكى تەجربىلەرنى ئەينەك قىلىش كېرەك، بۇ توغرا دۇنيا قاراش ۋە كىشىلىك تۈرمۇش قارىشنى تىكىلەشكە پايدىلەق. قەدىكىلەرنىڭ "مسىنى ئەينەك قىلىپ قارساڭ كېيمىڭنى تۆزۈشتۈرەلمىسىن، قەدىكىنى ئەينەك قىلساڭ خاراپلىشىش ۋە گۈللەنىشنىڭ سەۋەبىنى بىلەلەي- سەن؛ ئادەمنى ئەينەك قىلساڭ پايدا-زىيانى سېزەلمىسىن" دېگەن سۆزى بار، بۇ سۆز ناھايىتى ئورۇنلۇق. بىز ياشاؤاقان بۇ ئۇلۇغ دەۋر، نورغۇن قەھرىمان - نەمۇنچىلارغا بېتىياجلىق بولغان ۋە شۇنداق قەھرىنمان-نەمۇنچىلار بېتىش چىقۇواقان، زور تۈركۈم ئىلغار شەخسلەر بارلىقا كېلىۋاتقان دەۋر. ئۇلارنى ئەينەك قىلىش ئارقىلىق ئۆزىمىزنىڭ ئىدىبىيە ۋە سۆز-ھەركىتىمىزگە سېلىشتۈرۈپ، پەرقىلەرنى تېپىپ چىقىپ، مەقسەتلىك حالدا ئەمەلەيت داۋامىدا چىنىشىمۇز، ئاڭلىق حالدا ئىلغارلاردىن ئۆگىنىشىمۇز، ئۆلگىلەرگە يۈزلىنىشىمۇز، ئۆزىمىزنىڭ ئىدىبىئى پەزىلىتىمىزنى ئۆزلۈكىسىز بىگى يەللىكە كۆتۈرۈشىمۇز لازىم. شۇنىڭ ساۋاقلارنى قوبۇل قىلىپ، بىرنى بىلىش ئارقىلىق باشقىلىرىنىمۇ بىلىپ، سەۋەنلىكىنى بىخ ھالىتىدila تۈگىتىپ، هوشيارلىقىمىزنى ئۆستۈرۈپ، ئۆزىمىزنى خاتالقىنى ئاڭ سادىر قىلىش ياكى خاتالق سادىر قىلاماسلىق ئىمکانىتىكە ئىكەنلىك قىلىشىمۇز كېرەك. بۇنى ئۆزاق ۋاقت داۋاملاشتۇرغاندىلا تېخىمۇ پىشىپ بېتلىمىز، ئۆچىنجى، پارتىيە تۈرمۇشى جەھەتنىن چىنىشنى ئاڭلىق حالدا كۈچەتىپ، تەنقد ۋە ئۆز-ئۆزىنى تەنقدىنى توغرا قانات يايىدۇرۇپ، ئۇتۇقلارنى جارى قىلدۇرۇپ، خاتالقلارنى تۆزىتىپ، داۋاملىق ئالغا ئىلگىرلەش لازىم. كوممۇنستىلارنىڭ ماركسىزملق دۇنيا قاراشنى تىكلىشى مۇكەممەل پارتىيە تۈرمۇشىدىن ئايىرلالمائىدۇ، پارتىيە تەشكىلاتى، پارتىيە ئەزىزلىرىنى نازارىتى ۋە ياردىمىدىن ئايىرلالمائىدۇ. ھەر بىر رەھبىرىي كادىر ئۆزىنى پارتىيە تەشكىلاتنىڭ تەرىبىيلىشى، باشقۇرۇشى ۋە نازارىتى ئاستىغا قويۇپ، قوش تەشكىلىي تۈرمۇشقا

ئاکتىپ قاتىشىپ، تەنقىد ۋە ئۆز-ئۆزىنى تەنقىدىنى ئەپلەپ-سەپلەپ ئۇتكۈزۈۋەتمەي، بىلكى جىددىي ئېلىپ بېرىشى كېرەك. بۇ پارتىيە كۆز قارشىنى كۈچەيتىپ، ئىدىيىتىپ، سىياسى سەۋىيىسىنى ئۇستۇرۇشكە پايدىلىق، شۇنداقلا مۇشۇنداق قىلغاندا پارتىيە تەشكىلاتى ۋە يولداشلارنىڭ ياردىمىدە ئۆزلىرىنىڭ كەمچىلىكى ۋە خاتالقىنى تېخىمۇ ياخشى تونوب پېتىپ ۋە تۈزىتىپ ئۆزلۈكسىز ئىلگىرىلىكلى بولدو، بۇ، شۇبەسىزكى دۇنيا قاراشنى ئۆزگەرتىشنى كۈچەيتىشنىڭ مۇھىم بىر يولى. ھازىرقى مەسىلە شۇكى، بەزى پارتىيە تەشكىلاتلىرى ۋە رەھبىرىي كادىرلار تىچىدە توغرا تەنقىد ۋە ئۆز-ئۆزىنى تەنقىدى قانات يايىدۇرغىلى بولمايۋاتىدۇ، ياخشىقاڭلىق نەوچى ئېلىپ كېتىپ، دېمەكراپاتىك تۈرمۇش يىغىندا ھەققىي ساقلىشىۋاتاقان زىددىيەت ۋە مەسىلىم ئۇتتۇرغا قويۇلماباڭىدۇ، «ئۆز-ئۆزىنى تەنقىد قىلىشتا نەھۋال تونۇشتۇرۇپلا قويىدىغان، ئۆزئارا تەنقىدته ئۇمىدىنىلا ئۇتتۇرغا قويۇپ قويىدىغان» نەھۋال يۈز بېرىۋاتىدۇ. بۇ نورمال نەھۋال نۇمەس. پىرىنسىپسلىق قىلىشقا، زىددىيەتلەرنى يوشۇرۇشقا، بوشالىق، ئاجىزلىق، تارقاڭلىق، قىلىشقا، ئاکتىپ ئىدىيىتىپ كۈرەشتىن ۋاز كېچىشكە ھەركىز بولمايدۇ. رەھبىرىي كادىرلار ھەممىيلىك بىلەن ئۆز-ئۆزىنى تەنقىد قىلىشقا ماھىر بولۇشى، ھەم خاتا ئىدىيە قىلىشلارنى تەنقىد قىلىشقا جۈرۈت قىلىشى، شۇنداقلا باشقىلارنىڭ تەنقىدىنى كەمەرلىك بىلەن قوبۇل قىلىشى، ھەرقايىسى تەرمەپلەرنىڭ نازارىتنى قارشى ئېلىشى كېرەك. رەھبىرىي كادىرلىرىمىزنىڭ يولداش ماۋ زىدۇڭنىڭ «لىپرالزمغا قارشى تۈرالىلى» دېگەن نەسرىنى قايتا ئوقۇپ، تەنقىد ۋە ئۆز-ئۆزىنى تەنقىد قورالىنى باشلاماچىلىق بىلەن قولغا ئېلىپ، ئىتتىپاڭلىق — تەنقىد — ئىتتىپاڭلىق فائچىجىندا چىڭ تۈرۈپ، خەلقنىڭ مەنپەشتى ئۆچۈن ياخشى ئىشتا چىڭ تۈرۈشنى ۋە خاتالقىنى تۈزىتىشنى ھەققىي ئىشقا ئاشۇرۇپ، يەنمۇ ئىلگىرىلىكىن ھالدا پارتىيە تۈرمۇشدا ھەق بىلەن ناھەقنى، تۆھپە بىلەن سەۋەنلىكىنى ئېنىق ئايىرىدىغان ۋە پائال ئالغا ئىنتىلىدىغان كېپىياتنى يارتىشنى ئۇمىد قىلىمزا.

رسالەت ئابلا

**تەرجىمە قىلغۇچىلار: ئادالەت مۇھەممەت
ياقوپ مۇھەممەتروزى**

مەسئۇل مۇھەررۇر: مۇھەممەت ئىمنى

”مەركەزىنىڭ نوپۇزى بولۇشى كېرەك“ — «دېڭ شياۋىپىڭ ماقالىلىرىدىن تاللانما»نى ئۆگىنىشتن تەسىرات

گاۋ شياۋىكۇن، جاۋ شياۋىخۇ

نوپۇز مەسىلىسى مارکىسىزم نەزەرىيىسى غەزىنىسىدىكى مۇھىم بىر مەسىلە. بىنگىلىس يۈز يىلدىن بۇرۇن بىرىنچى سىنتېرناتىسىونالنىڭ ئىچكى قىسىدىكى ھۆكۈمەتسىزلىك پىكىر ئېقىمىنى تەندىق قىلغان ۋاقتىدا كەسلىق قىلىپ مۇنداق دەپ كۆرسەتكەندى: نوپۇزمۇ، بويىسۇنۇشىمۇ بىز ئۈچۈن زۆرۈر؛ نوپۇز بولمايدىكەن، بىرلىككە كەلگەن ھەرقانداق ھەربىكەتىمۇ بولمايدۇ؛ نوپۇز پېرىنسىپىنى مۇتلىق ئەسکى نەرسە دېپىش، ئاپتونومىيە پېرىنسىپىنى مۇتلىق ياخشى نەرسە دېپىش بىمەنلىكتۇر. لېنىن ۋە ماۋ زەدۈگۈمۇ ئىنقلايىقا ۋە قۇرۇلۇشقا رەھبەرلىك قىلىش داۋامدا نوپۇزنىڭ مۇھىملەقىنى قايتا-قايتا تەكتىلەپ، نۇرغۇن مۇھىم نەزەرىيە-ۋى بايانلارنى ئۇتتۇرۇغا قويغانىدى. پارتىيە 11-نۇۋەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 3-ئۇمۇمىي يېغىندىن بۇيان يولداش دېڭ شياۋىپىڭ جۇڭگۇنىڭ ئىسلاھات-ئېچۈپىتش ۋە سوتسيالىستىك زامانۋىلاشتۇرۇش ئەمەللىيىتىكە بىرلەشتۈرۈپ، ”مەركەزىنىڭ نوپۇزى بولۇشى كېرەك“ دېگەن ئىدىيىنى ئۇتتۇرۇغا قويدى، ھەمە بۇنىڭغا چوڭقۇر ھەم كونكربىت ئىلمىي مەزمۇن قوشى. بۇ پارتىيىنىڭ رەھبەرلىكىدە چىڭ تۇرۇش ۋە ئۇنى ياخشىلاش، ئۇمۇمىي ۋەزىيەتنىڭ مۇقىملەقىنى ساقلاش، ئىسلاھات-ئېچۈپىتش ئىشنىڭ ئۇڭۇشلۇق تېلىپ بېرىلىشىغا كاپالەتلىك قىلىش جەھەتتە مۇھىم پىتە كچى ئەھمىيەتكە ئىكەن.

”مەركەزىنىڭ نوپۇزى بولۇشى كېرەك“ دېگەن ئىدىيىنى يولداش دېڭ شياۋىپىڭ تارىخي تەجربىلەرنى يەكۈنلەپ، دۆلەت ئەھۋالى، پارتىيە ئەھۋالى ۋە خەلقئارا ۋەزىيەتى چوڭقۇر ئىكىلىكەن ئاساستا ئۇتتۇرۇغا قويغان.

— ئىسلاھات-ئېچۈپىتش ئىشنىڭ سوتسيالىزم يۆنلىشىگە كاپالەتلىك قىلىش، تىسجىچ-ئىتتە-پاقلق ئاساسىدىكى سىياسىي ۋەزىيەتنى قوغداش ئۈچۈن، مەركەزىنىڭ نوپۇزى بولۇشى تەلەپ قىلىنىدۇ. سوتسيالىستىك دۆلەتتە ئىسلاھات تېلىپ بېرىش ئۈچۈن سىياسىي يۆنلىش ۋە سىياسىي ۋەزىيەتنىڭ مۇقىم بولۇشى ئىنتايىن مۇھىم. ئىسلاھات-ئېچۈپىتش ۋە زامانۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشنىڭ سوتسيالىزم يۆنلىشىدىن چەتىنەپ كەتىھىلىككە كاپالەتلىك قىلىش، دۆلەتتىڭ ۋە جەمئىيەتنىڭ مۇقىملەقىنى ساقلاشتى، ئۇيىپىكتىپ جەھەتتە مۇشۇ ئۇلغۇ ئەمەللىيىتكە رەھبەرلىك قىلىدىغان پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە كۆۋۇپۇننىڭ دۆلەتكە قارىتا كۈچلۈك بولغان بىر تۇشاش رەھبەرلىكىنى يولغا قويۇشى، يۈكىسەك نوپۇزى بولۇشى تەلەپ قىلىنىدۇ. مۇشۇنداق بولغاندىلا، ئىسلاھات-ئېچۈپىتش ئىشنى ۋە زامانۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇ-شنى قەدمە-باشقۇچلۇق، تەرتىپلىك حالدا تېلىپ بارغلى بولىدۇ، سوتسيالىزم يۆنلىشىدىن چەتىنەپ كېتىش خاھىشى يۈز بەرگەندىمۇ، ئۆز ۋاقتىدا ۋە ئۇنۇمۇك حالدا تۈزىكلى ۋە ئۇڭشىغلى بولىدۇ. جۇڭگۇنىڭ ئىسلاھات-ئېچۈپىتش ئىشى ”مەدەننىيەت زور ئىقلابى“ دىن ئىبارەت ئۇن يىللەق مالىمانچىلىققا خاتىمە بېرىلىگەن، خەلق ھۆكۈمەتسىزلىكتىڭ زېينىنى كۆپ تارقان ئاساستا باشلانغانىدى، شۇ ئارىلىقتا ئۇ يەنە مەملىكتە ئىچىدە يامراپ كەتكەن بۇرۇۋەتچە ئەركىنلەشتۇرۇش پىكىر ئېقىمىنىڭ تەسىرىگە ئۇچرىغان ھەم

خلقئارا سوتسيالزم هەرىكتى تۈرگۈن ھالىتە تۈرۈپ قېلىشتەك سىناققا دۈچ كەلگەندى. شۇنىڭ نۇچۇن سىياسىي مۇقىملق مەسىلىسى، ئىسلاھات-بېچىۋېتىشنىڭ سىياسىي يۆنلىشى مەسىلىسى، پارتىيىنىڭ رەھبەر-لىك يادروسلىق تۇرنى مەسىلىسى ئىسلاھات-بېچىۋېتىش جەرياندىكى ئىنتايىن گەۋدىلىك، ئىنتايىن تۇتكۇر مەسىلىلەر ئىدى، دەل شۇنداق بولغانلىقى نۇچۇن بۇ مەسىلىلەر يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ باشتىن-ئاخىر يۈكىسەك تېتىبار بەرگەن ۋە نەستايىدىل تۇيانغان بىر مەسىلە بولۇپ قالغاندى. نۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتى: تىنچ-ئىتتىپاقلىققا تەسر كۆرسىتىدىغان خەۋپ «سول» چىللەق ۋە نۇڭچىللەقنىڭ كاشلىسىدىن كېلىدۇ، «سول» چىللەقى، نۇڭچىللەقى سوتسيالزمىنى نابۇت قىلىۋېتەيدۇ: «سول» چىللەق ۋە نۇڭچىللەقنىڭ كاشلىسىنى تۈگىتىش نۇچۇن، مەركەزنىڭ كۈچلۈك رەھبەرلىكى ئاستىدا، مەركەزنىڭ نوپۇزىنى شەكىللەنە دۇرۇپ، پۇتۇن پارتىيىنىڭ ۋە پۇتۇن مەملىكت خەقنىڭ ئىدىيىتى برلىكىنى ۋە ھەرىكت بېرلىكىنى ئىشقا ئاشۇرۇش لازىم. نۇ قايتا-قايتا مۇنداق دەپ تەكتىلىدى: جۇڭگۇدەك مۇشۇنداق بىر چوڭ دۆلەتتە، كومىپارتىيىنىڭ بىر تۇتاش رەھبەرلىكى بولىسا، دۆلەتنىڭ چاڭ-چىكىدىن پارچىلىنىشى، ھېچقانداق ئىشنى ۋوجۇدقا چىقارغلى بولماسىلىقى مۇقەررەر. «جۇڭگۇ كومۇنسىتىك پارتىيىنىڭ رەھبەرلىكىدىن ئايىرلەغاندا، سوتسيالىستىك ئىقتىسادىي، سىياسىي، ھەربىي ئىشلارنى ۋە مەدەننەت ئىشلەرىنى كىم نۇيۇشتۇرىدۇ؟ جۇڭگۇنىڭ تۆتى زامانىۋلاشتۇرۇش ئىشنى كىم نۇيۇشتۇرىدۇ؟» («دېڭ شىاۋىپىڭ ماقلەردىن تالانىما» 2-توم، نۇيغۇرچە نەشرى، 366-بىت. تۆۋەندە مۇشو كىتابىن كەلتۈرۈلگەن نەقللەرگە توم ۋە بىت نومۇرلا بېرىلدى) ئىسلاھات-بېچىۋېتىش داۋامىدىكى ھەر مۇھىم پەيتىلەرەد، يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ پارتىيىنىڭ بىر تۇتاش رەھبەرلىكىنى كۈچەيتىش ۋە مەركەزنىڭ نوپۇزىنى تۇشتۇرۇشنى تەكتىلەپ تۇردى. ئىسلاھات-بېچىۋېتىش ئىشنىڭ دەسىلىپىدە، يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ پۇتۇن پارتىيىنىڭ سىياسىي جەھەتتە، ئىدىيىتى جەھەتتە مەركەز بىلەن بىرده كلىكىنى ساقلىشنى، پارتىيى 11-نۆھەتلىك مەركىزىي كومىتېتىنىڭ 3-نۇمۇمىي يېغىندىن بۇيانقى تۈرلۈك فائچىن، سىياسەتلەرنى ھىمایە قىلىشى ۋە ئىجرا قىلىشنى، ھەممە نۇنى بىر سىياسىي ئىنتىزام دەپ قارىشنى تەلەپ قىلدى. بۇ، نەمەلەتتە، مەركەزنىڭ نوپۇزى بولۇشى كېرەك، پۇتۇن پارتىيە مەركەز بويىسۇنۇشى، مەركەزنىڭ بۇيرۇقنى قەتىي ئىجرا قىلىشى كېرەك، دېكەنلىكتۇر. پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە گۇۋۇيۇننىڭ چوڭ-چوڭ تەدبىرلىرىنى دەرھال چۈشىنىپ يەتىسى، كۇتۇپ تۇرسا، قاراپ تۇرسا بولىدۇ، پىكىرى بولسا نۇز پىكىرىدە قالسا ياكى تەشكىل ئارقىلىق يۇقىرغىغا ئىنكاڭ قىلسى بولىدۇ، لېكىن ھەرىكت جەھەتتە باشقىچە يول تۇتۇشقا قەتىي بولمايدۇ. 80-يىللاردا مەملىكت ئىچىدە ئىككى قېتىم بۈز بەرگەن پارتىيىنىڭ رەھبەرلىكى شەك كەلتۈرۈدىغان ۋە نۇنى ئىنكار قىلىدىغان خاتا پىكىر بېقىمنى كۆزدە تۇتۇپ، يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ قەتىي حالدا ئېنىق پۇزىتىسى بىلەن بۇرۇۋاتچە ئەركىنلەشتۇرۇشكە، مالماچىلىققا قارشى تۇرۇشىز، تۆت ئاساسىي پېنلىپىتا چىڭ تۇرۇشىمىز كېرەك، دەپ كۆرسەتى. نۇ، مۇنداق دەپ قارىدى: ئىسلاھات قانچە چوڭتۇرلاشا، پارتىيىنىڭ رەھبەرلىكىنى شۇنچە كۈچەيتىش كېرەك، مەركەزنىڭ نوپۇزىنى قىلىچە ئاچىزلاشتۇرۇپ قويۇشقا بولمايدۇ، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتى ۋە گۇۋۇيۇننىڭ سىياسىي جەھەتتىكى تۇبۇشتۇرۇش كۈچىنى ۋە ئىدارە قىلىش كۈچىنى يەنمۇ ئاشۇرۇش كېرەك، نۇنداق بولمايدىكەن، سوتسيالىستىك زامانىۋلاشتۇرۇش ئىشلەرى نابۇت بولدىغان گەپ. — پۇتۇن پارتىيىنىڭ يۈكىسەك ئىتتىپاقلەقنى، بېرلىكىنى ۋە ئۇستۇن جەئگۈوارلىقنى ساقلاشتا مەركەزنىڭ نوپۇزى بولۇشى زۆرۈر. جۇڭگۇ كومۇنسىتىك پارتىيىسى ھاكىمەت بېشىدىكى پارتىيە

بۇلۇپ، 55 مىليوندىن ئاتار تۇق ئازاسى بار، ئىتتىپاقلىشىش ۋە بېرىلىككە كېلىش مەسىلىسى ئۇنىڭ تۇچۇن باشىن-ئاھىر بىر مۇھىم مەسىلە بۇلۇپ ھېسابلىنىدۇ. بىر پارتىيىنىڭ ھەممە ئازالرى ئۆز بېشىچىلىق قىلىپ، مەركىزىي كومىتېتىنىڭ فاكچىن، سىياسەتلەرنى ۋە قارارلىرىنى تۆز ھەركىتىدە ئىجرا قىلمايدىغان بولسا، پارتىيە ئاجزىلىشىپ كېتىدۇ، بېرىلىككە كېلەلمەيدۇ ۋە جەڭگۈۋار لىققا ئىگە بولمايدۇ” (2-توم، 591-بىت) . يۇتون پارتىيىنىڭ ئىرادە بېرىلىكى، زىچ ئىتتىپاقلقى ۋە پولاتىك ئىنتىزامىنى قوغداش تۇچۇن، دېموکراتىيە ئاساسىدىكى مەركەزەشتۈرۈشنى كۈچەيتىش كېرەك، زۆرۇر بولغان نوپۇز ۋە بويىسۇنۇش بولۇشى كېرەك، ئىنتىزامىنى كۈچەيتىش كېرەك. شەخس تەشكىلگە بويىسۇنۇش، ئازچىلىق كۆپچىلىككە بويىسۇنۇش، تۆۋەن بۇقىرغا بويىسۇنۇش، يۇتون پارتىيە مەركەزگە بويىسۇنۇش پېرىنسپىنى يولغا قويۇش كېرەك، بولىمسا پارتىيە بىر جەڭگۈۋار كۆللىكتىپ بولۇپ شەكىللەنەلمەيدۇ، ئۇنىڭ ئاۋانكارات بولۇشقا لاياقتىمۇ بولمايدۇ. مەركەزنىڭ نوپۇزى پارتىيىنىڭ ئىتتىپاقلقىنى، بېرىلىكنى ئىشقا ئاشۇرۇش ۋە پارتىيىنى جەڭگۈۋار لىققا ئىگە قىلىشنىڭ زۆرۇر شەرتى، شۇنداقلا پارتىيىنىڭ جۇڭگۈچە سوتىسيالزم قۇرۇش ئىشىدىكى رەھبەرلىك يادروسلق دولىنى جارى قىلدۇرۇشنىڭمۇ توپىيكتىپ بېتىياجىدۇر. ھەر دەزجىلىك پارتىيە تەشكىلاتلىرىنىڭ ۋە ھۆكۈمەتلەرنىڭ تۆزىنىڭ ئاڭتىپلىقىنى ۋە ئىجادكارلىقىنى جارى قىلدۇرۇپ، تۆز رايوننىڭ، تۆز تارماقىنىڭ بەزىغا ئاساسەن تەرقىيەت تەدبىرلىرىنى تۆزۈپ چىقىشنى تەكتىلەش ئەلۋەتتە زۆرۇر، لېكىن بۇنىڭدا قىسمەنلىككىڭ ئومۇمۇمۇ-ملۇققا بويىسۇنۇشنى، جايىلارنىڭ مەركەزگە بويىسۇنۇشنى ئالدىنىقى شەرت قىلىش، پارتىيىنىڭ لۇشىين، فاكچىن ۋە سىياسەتلەرنى ئىزچىل ئەمەلىيەشتۈرۈشنى ئالدىنىقى شەرت قىلىش، پارتىيىنىڭ ئىنتىزامىنى قوغداش ۋە كۈچەيتىشنى ئالدىنىقى شەرت قىلىش لازىملىقىنى ئابىدىگەلاشتۇرۇش كېرەك. پارتىيىنىڭ سىياسى ئىنتىزامىنى ۋە تەشكىلىي ئىنتىزامىنى قوغدىغاندىلا، ئاندىن پارتىيىنىڭ تۇستۇن جەڭگۈۋار لىقىنى ساقلاپ قالغلى بولىدۇ. شۇنىڭ تۇچۇن يۇتون پارتىيە مەركەزنىڭ نوپۇزىنى ئاڭلىق حالدا قوغدىشى، يۇقىرىدىن چىقىرىلغان سىياسەتكە تاقابىل تۇرۇپ تۆز بېشىچىلىق قىلدىغان، مەركەزنىڭ نوپۇزىنى ئاجزىلاشتۇرۇۋە-تىدىغان ۋە ئۇنىڭغا زىيان يەتكۈزۈدىغان قىلىمىشلارغا قەتىسى قارشى تۇرۇشى لازىم . — ئىسلاملاھات قەشقىسىن قوغداش، سەختىسىلاستىك ؛ اما منىڭلاشتىم، قۇش قۇش ئەلەشىنىڭ ئەڭىشە-

— ئىسلاهات تەرتىپىنى قوغداب، سوتىسىيالىستىك زامانىۋىلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىنىڭ ئوگۇشە.

ملوق ئېلىپ بېرىلىشغا كاپالەتلەك قىلىشتا مەركەزنىڭ نوپۇزى بولۇشى كېرەك. 1 مiliard 200 مiliyon ئاھالىكە ئىگە چۈچ دۆلەتتە ئىسلاھات ئېلىپ بېرىشتا، كۆڭۈل قويۇپ تۈزۈلگەن ئومۇمىي لايىھەنىڭ بولۇشى، پۈتون مەملىكتىڭ بىر تاختا شاخمات بولۇشى، رەھبەرلىكى بولغان حالدا تەرتىپلىك ئېلىپ بېرىلىشى زۆرۇر. يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ مۇنداق دېدى: "چۈنكى، ئىسلاھات خەلقنىڭ جانجىان مەنپەئىتىگە بېرىپ تاقلىدۇ، شۇ يولدا تاشلانغان ھەربىر قىدمىم يۈز مىليونلغان كىشكە تىسىر كۆرسىتىدۇ" (3-توم، 232-بىت). بۇنداق ئەھۋال پارتىيە مەركىزىي كومىتەتى ۋە گۇۋۇپۇيەننىڭ يۈكىسىك نوپۇزغا ئىگە بولۇشى كېرەكلىكىنى، بولۇپىمۇ جاپالق ئىزدىنىش ئارقىلىق توغرا لۇشىمەن، فاڭچىن، سىياسەتلەرنى ۋە ئىسلاھات لايىھەلىرىنى تۈزۈپ چىققاندىن كېپىن، مەركەزنىڭ كۈچلۈك نوپۇزى ئارقىلىق ئۇنىڭ ئۇڭۇشلۇق يولغا قويۇلۇشغا كاپالەتلەك قىلىشى كېرەكلىكىنى بەلگىلىگەن. مەركەزنىڭ نوپۇزنىڭ ئۇقتىسادىي ساھەدىكى رولى ئۇقتىسادىي تۈزۈلمە ئىسلاھاتنىڭ ۋە ماكرولۇق تەڭشەش-تېزگىنلەش نىشانىنىڭ ئىشقا بېشىشغا ھەقىقىي كاپالەتلەك قىلىش، ئىسلاھات، تەرقىيەت ۋە مۇقىملەنلىك مۇناسىۋەتنى توغرا بىر تەرمەپ قىلىش، مەسىلە كۆرۈلگەندە تۆزۈ ۋاقتىدا، ئۇنۇمۇلۇك حالدا تۈزۈمەش ۋە تەرتىپكە سېلىش ئىشنى يولغا قويۇشقا

ئىمكانييەت يارىتىشىن ئىبارەت. ئىسلاھات جەريانىدا، بىر قىسىم هوقۇق جايilarغا ۋە تارماقلارغا بېرىلگەندىن كېيىن، ئۆز ئالدىغا ئىش كۆرۈش هوقۇقىغا بولغان بىر تەزەپلىمە تونۇش ۋە خاتا قوللىنىش نەھۇالدىن پۇتۇنلەي ساقلىنىش قىيىن؛ مەنپەئەت كەۋدىسىنىڭ كۆپبىشى بىلەن، قىسىمن مەنپەئەتنى دەپ بىر پۇتۇن مەنپەئەتنى نەزەركە ئالمايدىغان، هەتا بىر پۇتۇن مەنپەئەتكە زىيان يەنكۈزىدىغان نەھۇللارمۇ كېلىپ چىقىشى مۇمكىن؛ بەزى چوڭ-چوڭ ئىسلاھات تەدبىرلىرى ٹۇتتۇرۇغا چىتىلغايچا، ئۇمۇ يېڭى زىددىيەتلەرنى تەرەپلىرنىڭ ئۇقتىسادىي مەنپەئەتكە هەتا سىياسى مەنپەئەتكە چىتىلغايچا، ئۇمۇ يېڭى زىددىيەتلەرنى كەلتۈرۈپ چىقىرىدۇ. تۆۋەنگە بېرىلگەن هوقۇقىنى قالايمىقان ئىشلىتىشىن ساقلىنىش، كالتە پەملىك ھەرىكتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنىڭغا قارشى تۇرۇش، ئۇمۇملۇقنى نەزەركە ئالمايدىغان تار مەھكىمچىلىك ۋە يېرىلىك قورۇقچىلىق ھەرىكتىنىڭ ئالدىنى ئېلىش ۋە ئۇنىڭغا قارشى تۇرۇش ئۇچۇن، پۇتۇن مەملەكت دايرىسىدىكى ماسلىشىش ۋە بېرىلگە كېلىشنى تەكتىلەپ، مەركەزنىڭ نوبۇزىنى قوغداش لازىم. يولداش دېڭ شياۋىپىڭ كۆپ قىسىم مۇنداق دەپ تەكتىلەدى: "پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ، گۇۋۇپۇھەننىڭ نوبۇزى بولمسا، ۋەزىيەتنى تىزىگىنلەپ تۇراغلى بولمايدۇ". (3-توم، 572-بەت) ئۇ مەركەزنىڭ بىر تۇناش رەھبەرلىك دەنلىك ئىسلاھات، بېچۇپتىش ئىشىدا، ھۆكۈمەت نەمر-پەمانلىرىنىڭ توسالغۇسز ئىجرا قىلىنىشغا كاپالەت. لىنڭ قىلىشنى، مەركەز بەلكىلىكىن ئىشلارنى ھەرقايىسى تەرمەپلىرنىڭ ئىستايىدىل بىجرىشنى تەلەپ قىلدى. يولداش جىاڭ زىمن يادولۇقىدىكى ئۇچىنچى نەۋلاد مەركىزىي كومىتېت رەھبەرلىك كوللېكتىپى شەكىللەندى گەندىن كېيىن، ئۇ يەنە ئۆز ۋاقتىدا مۇنداق دەپ ئۇتتۇرۇغا قويىدى: پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ نوبۇزىنى چوقۇم كۈچەيتىش كېرەك، "مەركىزىي كومىتېتىنىڭ كېپىگە، گۇۋۇپۇھەننىڭ كېپىگە كىرمەكىن بىلەن بولمايدۇ"، "نوبۇزىنى ئىنكار قىلىشقا بولمايدۇ، مەركەز لەشتۈرۈشكە تېكىشلىك ئىشلارنى مەركەز لەشتۈرۈش لازىم، بولمسا، كەم دېگەندە، ئىشىمىز ئاقسايدۇ. مەركىزىي كومىتېتىنىڭ كېپىگە، گۇۋۇپۇھەننىڭ كېپىگە كىرمەيدىغاندۇلارنى قەتىي بىر تەرمەپ قىلىش كېرەك، ئاۋۇل ئۇلارنى ئاكاھلاندۇرۇپ قويۇش، بولىغاندا يۆتكۈپتىپ باشلىقلقىقا باشقا ئادەم قويۇش لازىم" (3-توم، 662-بەت).

— ھەرقايىسى تەرەپلەرنىڭ مەنپەئەتنى ئەڭشەپ، ئورتاق بېيىشنى ئىشقا ئاشۇرۇشتا، مەر-كەزنىڭ نوبۇزىغا تايىنىش كېرەك. مەملەكتىمىزدە ھەرقايىسى جايilarنىڭ ئۇقتىسادىي ۋە ئۇجىتمائىي تەرەققىياتى تەكشى بولىغاچا، تەڭ بېيىشنى ئىشقا ئاشۇرۇش مۇمكىن نەممەس، پەقەت بىر قىسىم رايونلارنى، بىر قىسىم كىشىلەرنى ئالدىن بېيىشنى، ئاندىن ئۇلارنىڭ تۈركىلىك رولىنى جارى قىلدۇرۇش ئارقىلىق ئورتاق بېيىشنى پەيدىنپەي ئىشقا ئاشۇرۇش سىياستىنى قوللىنىشقا توغرا كەلدى، بۇنداق قىلىش ئارقىسىدا، ئىسلاھاتىن كەلگەن مەنپەئەتنىڭ تەقسىماتى تەكشى بولىسالىق، ئىسلاھات نەتجىسىدىن بەزىلەر ئاۋۇل بەھرىمەن بولۇش، بەزىلەر كېپىزەك بەھرىمەن بولۇش مەسىلىسىنىڭ كېلىپ چىقىشى مۇقەررەر، بۇنداق بېڭى ۋەزىيەتتە مەيدانغا كەلگەن خلق ئىچىدىكى زىددىيەتلەر ئۇبدان ھەل قىلىنىمسا، راۋاجىلىنىپ مەلۇم دەرىجىكە بېرىپ يەتكەندە، مىللەتلەر ئۇتتۇرسىدىكى، رايونلار ئۇتتۇرسىدىكى ۋە خەلقەر ئۇتتۇرسىدىكى زىددىيەت ئۆتكۈرلىشپ بارىدۇ، مەركەز بىلەن جايilar ئۇتتۇرسىدىكى زىددىيەتمۇ ئۆتكۈرلىشپ بارىدۇ. تەرەققىيات داۋامىدىكى بۇ زىددىيەتلەرنى ھەل قىلىش ئۇچۇن، مەركەزنىڭ نوبۇزىغا تايىنىپ تۇرۇپ تەڭشەش كېرەك. يولداش دېڭ شياۋىپىڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى، ئورتاق بېيىشتا ئىسلاھات-بېچۇپتىش ئىشىمىز باشلانغان كۈنىدىن تارتىپلا سۆزلەپ كەلدۈق، كەلگۈسىدە ھامان بىر كۇنى مەركىزىي مەسىلە بولۇپ قالىدۇ.

بۇ مەسىلىنى ھەل قىلىش تۈچۈن، بىرىنچىدىن ئۇمۇملۇق قارىشنى تىكىلەش، ئىككىنچىدىن مەركەزنىڭ نوپۇزىغا تايىنىش كېرەك. تۇ مۇنداق دېدى: "دېڭىز بويىدىكى رايونلاردا ئىشىكى سىرتقا ئىچۈپتىش قەدىمىنى تېزلىتىپ، 200 مiliyon ئاھالىسى بار ئاشۇ كەڭ رايونلارنى ئالدىن تېزىرەك تەرقىقىي تېپىش ئىمكانييتسىگە ئىگە قىلىش، شۇنىڭ بىلەن ئىچكى رايونلارنىڭ تېخىمۇ ئۇبىدان تەرقىقىي تېپىشغا تۈرتكە بولۇش لازىم. بۇ ئۇمۇمىيەتكە تەسر كۆرسىتىدىغان بىر مەسىلە. ئىچكى رايونلار مۇشۇ ئۇمۇمىيەتكە كەلگەنە، ئۇلارنىڭ تېخىمۇ لازىم. تۇز نۇۋەتىدە، دېڭىز بويىدىكى رايونلار تەرقىقىي تېپىپ مەلۇم مەزگىلگە كەلگەنە، ئۇلارنىڭ بېرىشى كېرەك. ئۇز نۇۋەتىدە، دېڭىز بويىدىكى رايونلار تەرقىقىي تېپىپ مەلۇم مەزگىلگە كەلگەنە، ئۇلارنىڭ بولۇش لازىم. بۇ ئۇمۇمىيەتكە تەسر كۆرسىتىدىغان بىر مەسىلە. ئىچكى رايونلار مۇشۇ ئۇمۇمىيەتكە كەلگەنە، ئۇلارنىڭ تېخىمۇ لازىم. تۇز نۇۋەتىدە، دېڭىز بويىدىكى رايونلار تەرقىقىي تېپىپ مەلۇم مەزگىلگە كەلگەنە، ئۇلارنىڭ بولۇش لازىم. بۇ ئۇمۇمىيەتكە تەسر كۆرسىتىدىغان بىر مەسىلە. ئىچكى رايونلار مۇشۇ ئۇمۇمىيەتكە بىرىشى كېرەك. ئۇز نۇۋەتىدە، دېڭىز بويىدىكى رايونلار تەرقىقىي تېپىپ مەلۇم مەزگىلگە كەلگەنە، ئۇلارنىڭ تېخىمۇ كۆچ كىچىرىپ ئىچكى رايونلارنىڭ تەرقىقىي تېپىشغا ياردەم بېرىشىمۇ تەلەپ قىلىنىدۇ، بۇمۇ بىر ئۇمۇمىيەت. تۇ چاغدا دېڭىز بويىدىكى رايونلارمۇ مۇشۇ ئۇمۇمىيەتكە بويىسۇنۇشى لازىم." تۇ يەنمۇ ئىلگىرىلىگەن ئالدا كەسکىن قىلىپ مۇنداق دېدى: "مەركەزنىڭ نوپۇزى بولماسا، بۇ ئىشلارنىڭ ھېچقايسىدەسىنى باشقا ئىلىپ چىققىلى بولمايدۇ. ھەركىم تۈزىنىڭ غېمىنى يېسە، بىر-بىرى بىلەن جىدەللەشىمە، بىر-بىرىگە ئۇرا كولسا، ئىشنى بىرلىككە كەلتۈرگىلى بولمايدۇ. ئىشنى كىم بىرلىككە كەلتۈرەلەيدۇ؟ مەركەز بىرلىككە كەلتۈرەلەيدۇ!" (3-توم، 573-574-بەتلەر) شۇنى كۆرۈپلىش قىيىن ئەممەسىكى، يولداش دېڭىش شياۋىپىنىڭ مەركەزنىڭ نوپۇزىنى تەكتىلەش ئىدىيىسى ئىنتايىن زور دېئال يېتەكچى ئەھمىيەتكە ئىگە، يولداش دېڭىش شياۋىپىڭ مەركەزنىڭ نوپۇزىنى قوغداشنىڭ زۆرۈلۈكىنى تەكتىلەش بىلەن بىرگە، مەركەزنىڭ نوپۇزىنىڭ ئىلىمىي مەزمۇنىنى ھەممە قانداق قىلىپ نوپۇزىنى توغرا تونۇش ۋە توغرا تەتىقلالاش مەسىلىسىنى چوڭقۇر شەرەلەپ تۇتى.

— مەركەزنىڭ نوپۇزى دېمۇكراطيي ئاساسدا توغرا مەركەز لەشتۈرۈشنى يولغا قويۇشنىڭ كونكربىت ئىپادىسى ۋە مۇقدىرەر تەلىپىدۇر. يولداش دېڭىش شياۋىپىڭ مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: دېمۇكراطيي-مەركەز لەشتۈرۈش تۈزۈمى پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ تۈپ تۈزۈمى، تۇ ئىنتايىن زور ئۇزۇزەللىككە ئىگە، تۇنى مەگگۇ تاشلىۋىتشىكە بولمايدۇ. بۇنىڭ سەۋىبى شۇكى، تۇنىڭدا دېمۇكراطيي بىلەن مەركەز لەشتۈرۈشنىڭ مۇناسىۋىتى توغرا ئىپادىلەنگەن، دېمۇكراطييىدە چىڭ تۈرۈش ۋە تۇنى راۋاجلاندۇرۇش بىلەن بىلە، بىرلىك، نوپۇز، بويىسۇنۇشمۇ تەكتىلەنگەن. بىز سوتسيالىستىك دېمۇكراطيي پىنسىپىدا چىڭ تۈرۈدىغانلەندىدە، احىز تۈچۈن، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ، گۇۋۇيۇننىڭ چوڭ-چوڭ تەدبىرىلىرى، كەڭ ۋە چوڭقۇر تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىش ئاساسدا تۈزۈلگەن بولۇپ، پۇتۇن پارتىيىنىڭ، پۇتۇن مەملىكەت خلقىنىڭ تەكشۈرۈپ تەكشۈرگەن، خالقىنىڭ مەنپەتتى ۋە تەلىپىنى ئەكس ئەتتۈرگەن بولىدۇ. بىز ئىقىل-پارتىيە مەركەز لەشتۈرگەن، يۈكىسىك مەركەز لەشتۈرۈشە چىڭ تۈرۈدىغانلىقىمىز تۈچۈن، تۈرۈلۈك تەدبىرلەرنىڭ تۈزۈلۈشى بىلەنلا تېز ھەم كۈچلۈك ھالدا ئىزچىلاشتۇرۇلۇشى تەلەپ قىلىنىدۇ، تۇنىڭ تېز ھەم كۈچلۈك ھالدا ئىزچىلاشتۇرۇلۇغانلىقىغا گەپ سەغمايدۇ، خۇددى يولداش دېڭىش شياۋىپىڭ ئېتىقاندەك: "سوتسيالىستىك دۆلەتنىڭ ئەڭ چوڭ ئەۋەزەللىكى شۇكى، تۇنىڭدا بىرەر ئىش قىلىشقا بەل باغلىنىپ، قارار قىلىنغان ھامان، شۇ قارار دەرھال توسالعۇسز ئىجرا قىلىنىدۇ." (3-توم، 497-بەتى)، يۈكىسىك مەركەز لەشتۈرۈشى كەشكە ۋە نوپۇزغا تايىنىش ئارقىلىق، پارتىيە ۋە دۆلەت زور تەشكىلەش كۈچكە ئىگە بولىدۇ، بۇ مەلىكتىمىزنىڭ سوتسيالىستىك زامانىيلاشتۇرۇش قۇرۇلۇشىدىكى مۇھىم بىر ئەۋەزەللىكىدۇ. شۇڭا، مەركەزنىڭ نوپۇزى پارتىيىنىڭ تۈپ تەشكىلى تۈزۈمى ۋە رەھبەرلىك تۈزۈمى بىلەن بىردىك، شۇنداقلا سوتسيالىستىك دېمۇكراطيي بىلەن بىردىك، تۇنىڭدا ئىپادىلەنگەن تۇنۇمدارلىق ئىلىپىلىك ئاساسغا تۇرىنىتىلە.

خان.

— مەركەزىنىڭ نۇپۇزى مەركىزىي كومىتېت رەھبەرلىك كوللېكتىپىنىڭ نۇپۇزىنى كۆرسىتىدۇ، ئەمما بۇ رەھبەرلىك كوللېكتىپىنىڭ يەنە يادروسى بولۇشى كېرەك. كوللېكتىپ رەھبەرلىكىنە چىڭ تۇرۇش، شەخسىي ھاكىمىتىللەقلەككە قارشى تۇرۇش ماركىزىمنىڭ مۇھىم مەزمۇنى. دەل شۇنداق بولغانلىقى ئۇچۇن، يېڭى دەۋىردى، يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ كوللېكتىپ رەھبەرلىك تۈزۈمنى يېڭىباشتىن ئەسلىگە كەلتۈردى ۋە زور كۈچ بىلەن تەشەببۈس قىلىدى. ئۇ مۇنداق دەپ كۆرسەتى: بىر رەھبەرلىك بەنزىسىنى ياخشىلاش ئۇچۇن "ئاچقۇچ كوللېكتىپ رەھبەرلىكى شەكىللەندۈرۈشە" (3-توم، 661-بىت) ؛ "جۇڭگۈنىڭ مەسىلىسى كومپارتىيىنىڭ ياخشى بىر سىياسىي بىئۇرسىنىڭ، بولۇپىمۇ ياخشى بىر سىياسىي بىئۇرۇ دائىمىي كومىتېتىنىڭ بولۇشىغا باغلىقى. مۇشۇ ھالقىدا مەسىلە چىقىسلا، جۇڭگۈ تەيشەن تېغىدەك قەد كۆتۈرۈپ تۇرالايدۇ" (3-توم، 758-بىت). بىز كوللېكتىپ رەھبەرلىك تۈزۈمەدە چىڭ تۇردىغانلىقىمىز ئۇچۇن، پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ، گۇوچۇيۇننىڭ نۇپۇزى مۇقەررەر ھالدا مەركىزىي كومىتېت رەھبەرلىك كوللېكتىپىنىڭ نۇپۇزى بولىدۇ. لېكىن پارتىيىنىڭ تارىخىي تەجربىلىرىكە ئاساسەن، يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ يەنە، مەركىزىي كومىتېت رەھبەرلىك كوللېكتىپىنىڭ يادروسى بولۇشى كېرەك، دەپ ئۇتتۇرۇغا قويىدى. ئۇ مۇنداق دېدى: "ھەرقانداق بىر رەھبەرلىك كوللېكتىپىنىڭ بىر يادروسى بولىدۇ، يادروسى بولىغان رەھبەرلىك ئۇشەنچلىك رەھبەرلىك بولالايدۇ." (3-توم، 641-بىت) دۆلەتنىڭ تەقدىرى، خەلقنىڭ تەقدىرى كۈچلۈك رەھبەرلىك كوللېكتىپىغا ۋە بۇ كوللېكتىپىنىڭ يادروسغا موھتاج. يولداش دېڭ شىاۋىپىڭ بۇ يەدە تەكىللەۋاتقان "يادرو" كوللېكتىپ رەھبەرلىك تۈزۈمى بىلەن زېت ئەمەس. چۈنكى، رەھبەرلىك يادروسى دېگەنلىك شەخسىنىڭ كېپى كەپ بولۇش، شەخسىي رەھبەرلىك كوللېكتىپىدىن ئۇستۇن قويۇش دېگەنلىك بولماستىن، بىلكى رەھبەرلىك كوللېكتىپى ئىچىدىكى "باشلامىچى"نىڭ مۇھىم ئۇرۇنىنى ۋە ئۇستىگە ئالغان زور مەسئۇلىيىتىنى تەكىتلەكىلىكتۈر. مۇنداق "يادرو" بولغاندا، مەركىزىي كومىتېت رەھبەرلىك كوللېكتىپىنى مۇستەھكەملەشكە پايدىلىق بولىدۇ، مەركىزىي كومىتېت رەھبەرلىك كوللېكتىپى تېخىمۇ مۇقۇم، تېخىمۇ كۈچلۈك، تېخىمۇ ئىتتىپاق بولالايدۇ، چوڭ مەسىلە كۆرۈلگەندە ھەل قىلماقۇ ئاسانغا چۈشىدۇ. بىر ئېغىز سۆز بىلەن ئىتىقاندا، مۇشۇنداق بىر "يادرو"نىڭ بولۇشى پۇتۇن پارتىيىنىڭ ئىتتىپاقلىشىشى ۋە مۇستەھكەملەنىشىنىڭ كاپالتى ۋە سىمۇزولىدۇ.

— مەركەزىنىڭ نۇپۇزى دۆلەتنىڭ قانۇن-تۈزۈمنىڭ نۇپۇزى بىلەن بىردىك. دۆلەتنىڭ دۆلەت قانۇنى، پارتىيىنىڭ پارتىيە قائىدىسى بولۇش، قانۇن ئارقىلىق دۆلەتنى ئىدارە قىلىش، تۈزۈمەك تايىننىپ پارتىيىنى ئىدارە قىلىش يولداش دېڭ شىاۋىپىنىڭ پارتىيە ۋە دۆلەتنىڭ رەھبەرلىك تۈزۈمنى ئىسلاھ قىلىش توغرىسىدىكى ئۇمۇمىي پېكىرى. ھاكىمىيەت بېشىدا تۇرۇۋاتقان كومپارتىيە ئۇچۇن ئىتىقاندا، پارتىيىنىڭ رەھبەرلىكى، پارتىيىنىڭ لۇشىھىن، فاڭچىنلىرىنىڭ ئىزچىلاشتۇرۇلۇشى ئاساسىي قانۇن ۋە پەيدىنپەي مۇكەم- مەللەشتۇرۇلۇۋاتقان قانۇن-نىزاملارغا تايىنپ ۋە ئۇلار ئارقىلىق ئىستايىدىل بىلغا قويۇلۇشى ۋە ئىشقا ئاشۇرۇلۇشى لازىم، مەركەزىنىڭ نۇپۇزىنىڭ جارى قىلدۇرۇلۇشى پۇتۇن پارتىيە، بۇتۇن مەملىكتە خەلقنىڭ ئىنتىزامغا رىتايىھە قىلىشى ۋە قانۇنغا بويىسۇنىشى ئارقىلىق ئىپادىلىنىشى لازىم. شۇنىڭ ئۇچۇن مەركەزىنىڭ نۇپۇزىنى قولداش ئۇچۇن، دۆلەتنىڭ ئاساسىي قانۇنىنىڭ، دۆلەتنىڭ بارلىق قانۇن-نىزاملىرىنىڭ نۇپۇزىنى قولداش كېرەك. مەركەزىنىڭ نۇپۇزى دۆلەتنىڭ ئاساسىي قانۇنى، قانۇن-نىزاملارنىڭ نۇپۇزى بىلەن تامامەن

بىردهك. بۇنداق بولۇشنىڭ سەۋەبى شۇكى، دۆلەتتىڭ ئاساسىي قانۇنى دۆلەتتىڭ تۈپ. ئاساسىي قانۇندۇر، ئۇ پارتىيىنىڭ رەھبەرلىكىدە، خەلق دېمۇكرا提يىسىنى كەڭ جارى قىلدۇرۇش ئاساسدا، مەملىكتىڭ خەلق قۇرۇلتىيىدا تۈزۈپ چىقلاغان بولىدۇ. ئۇنىڭدىن باشقا قانۇن-نزا ملارنىڭ ھەممىسى ئاساسىي قانۇندىن ھاسلى بولغان، ئاساسىي قانۇن ھەرقايىسى ساھەلرددە، ھەرقايىسى چەھەتلەرددە كونكىپ تۇزىچىلاشتۇرۇش تۇچۇن تۈزۈلگەن بولىدۇ. ئاساسىي قانۇن ۋە بارلىق قانۇن-نزا ملاردا ھەم خەلقنىڭ مەنپەتىسى ۋە ئىرادىسى نەكس ئەتتۈرۈلگەن، ھەم پارتىيىنىڭ تەشەببۈسلىرى گەۋىدىلەندۈرۈلگەن بولىدۇ. شۇڭ دۆلەتتىڭ ئاساسىي قانۇنىڭ ۋە بارلىق قانۇن-نزا ملارنىڭ نوپۇزىنى ۋە ئابروپىنى قوغىدۇغانلىق ماھىيەتتە مەركەزنىڭ نوپۇزىنى قوغىدۇغان-لىقتۇر. پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ، گۇووپۇزىمۇ ئاساسىي قانۇnda ئېنىق بەلكىلمىنگەن.

— مەركەزنىڭ نوپۇزى قويۇۋېتىش، ئىكلىكىنى جانلاندۇرۇش شەرتى ئاستىدىكى نوپۇزدۇر. مەملىكتىمىزنىڭ ئىسلاھاتى هوقۇقى قويۇۋېتىش، ئىكلىكىنى جانلاندۇرۇش نىشان قلىنغان ئىسلاھات. شۇڭا، ئىسلاھات-ئېچىۋېتىش دەۋرىدە نوپۇزىنى تەكتەشتە، جايilar، تارماقلار، كوللىكتىپ ۋە شەخسلەرنىڭ تەشەببۈسكارلىقى، ئىجادكارلىقىنى جارى قىلدۇرۇش بىلەن مەركەزنىڭ بىر تۇتاش رەھبەرلىكە-نى كۈچەيتىشنىڭ مۇناسۇتىنى توغرا تونۇش ۋە توغرا بىر تەرەپ قىلىش كېرەك. يولداش دېڭ شياۋىپىڭ چۈكقۇر حالدا مۇنداق دەپ كۆرسەتتى: "تىزگىنى قويۇۋەتمىگەن بولساق، ئۇقتىسادىتىمىزنىڭ كۆلىمى تەرەققىي قىلىپ ھازىرقى دەرىجىگە بىتەلەمتى؟ بىزنىڭ مەركەزنىڭ نوپۇزى، ئۇمۇمىي كونترول، ئۇنىۋېرسال ئىسلاھات-نى چۈكقۇرلاشتۇرۇش دېڭەنلىرىمىز مۇشۇنداق بىنگى شارائىتا تۇتۇرۇغا قويۇلغان." (3-توم، 575-بىت) مەركەزنىڭ نوپۇزىنى، مەلۇم مەندىن ئېقانىدا، ماکرولۇق باشقۇرۇشنىڭ نوپۇزى دېشىكە بولىدۇ، نۇ جايilar، تارماقلار، كوللىكتىپ ۋە شەخسلەرنىڭ ئاكىتىلىقىنى تېخىمۇ ئوبدان قوزغۇتشىنى مەقسەت قىلغان نوپۇزدۇر. مەركەزنىڭ نوپۇزىنى كۈچەيتىشنى جايilar، تارماقلار، كوللىكتىپ ۋە شەخسلەرنىڭ ئاكىتىلىقىنى جارى قىلدۇرۇش بىلەن قارىمۇ قارشى قىلىپ قويۇۋەشا بولمايدۇ. ئىسلاھات-ئېچىۋېتىش، ئىكلىكىنى جانلاندۇرۇشنى تەكتەش-تە، قارشى تۇرىدىغىنىمىز ۋە تۈكۈتىدىغىنىمىز هوقۇقى قويۇۋېتىش، قىسىمەنلىكىنى باهانە قىلىپ، ئارقاچىلىق ۋە ھۆكۈمەتسىزلىك بىلەن شۇغۇللەنىدیغان، قىسىمەنلىكىنىلا كۆزدە تۇتۇپ، ئۇمۇملىقى كۆزدە تۇتىمايدىغان، قىل دېڭەننى قىلمايدىغان، قىلما دېڭەننى قىلىدىغان خاتا خاھىشلاردىن تىبارەت. ئېچى-

— ئەمەلىيەت ھەققەتى سىناشنىڭ بىردىن بىر ئۆلچىمىدۇر. مەملىكتىمىزنىڭ 17 يىللەق ئىسلاھات-ئېچى-

ۋېتىش ئەمەلىيەتى يولداش دېڭ شياۋىپىڭنىڭ "مەركەزنىڭ نوپۇزى بولۇشى كېرەك" دېڭەن ئىدىيىسىنىڭ توغرىلىقىنى تولۇق نامايان قىلدى. بىز مۇشۇ ئىدىيىنى ئەستايىدىل تۆكىنلىپ ۋە ئىگەللەپ، يولداش جيالە زىمن يادولۇقدىكى پارتىيە مەركىزىي كومىتېتىنىڭ نوپۇزىنى ئاكىلىق حالدا قوغىداب، جۈڭكۈچە سوتىسىالزم قۇرۇشتىن تىبارەت ئۇلۇغۇار ئىشنى داۋاملىق ئالغا سىلجنىتىشىمىز لازىم.

(ئاپتۇرلاج ك پ تىيەنجىن شەھەرلىك كومىتېتى پارتىيە مەكتىپىدىن)

**تەرجىمە قىلغۇچى: دىمالەت ئابلا
مەسئۇل مۇھەممەر: ئەركىنچان**

ISSN 1006-5857

《求是文选》(维吾尔文版) 国外代号: M5-V 刊号: ISSN1006-5857
CN11-2498/D

邮发代号:2-373 定价:1.50元 邮政编码 100013

11>
9 771006 585006